

Володимир МЕЛЬНИКОВ

УКРАЇНЦІ – НЕ ПАПУАСИ

Збірка творів

Київ 2007

ББК 84.4УКР6

М48 Мельников В. М. Українці — не папуаси.
Збірка творів: Літ.-худож. видання. — К.:ЗАТ «ВІПОЛ»,
2007. — 222 с.

Навіть трагічні і драматичні події у своїх творах автор подає з оптимізмом, гумором і вірою у життя, надаючи зрозумілі „рецепти” як прожити кожен день з радістю. Прочитайте тільки декілька сторінок цієї книги і у Вас з’явиться непереборне бажання дочитати її до кінця.

Книга розрахована на юнаків і дівчат старшого шкільного віку, а також на дорослих читачів, зокрема тих, хто причетний до захисту Вітчизни і спокою громадян.

ISBN 978-966-646-089-2

© В. М. Мельников, 2007

© О. М. Пасічник, дизайн обкладинки
та верстка, 2007

Передмова

До збірки творів Володимира Миколайовича Мельникова включено оповідання, вірші та пісні.

У прозаїчних творах, які друкуються вперше, автор торкається вічних та найбільш чутливих і делікатних питань усіх мешканців планети Земля: поезії кохання і дружби; дива освячених любов'ю статевих відносин між людьми і зла наркоманії, яка сьогодні стала загрозою для кожної родини; світові релігії та шляхів наближення до Бога; нашого впливу на історичний розвиток України і людства; другої світової війни та її ветеранів — вояків УПА і солдатів-переможців Радянської армії; хвороби росту нашої молододі держави; політики як засобу збільшення капіталів ненажерливих багатіїв за рахунок зубожіння простих людей; методів спецслужб у досягненні поставлених цілей та задоволенні інтересів людей „при владі”; духовного світу домашніх тварин і відсутності національного, мовного, етнічного, релігійного, економічного, регіонального та ідеологічного коріння у категоріях Добра і зла тощо.

Навіть трагічні і драматичні події у своїх творах автор подає з оптимізмом, гумором і вірою у життя, надаючи зрозумілі „рецепти” як прожити кожен день з радістю. Прочитайте тільки декілька сторінок цієї книги і у Вас з'явиться непереборне бажання дочитати її до кінця.

В. М. Мельников народився у 1951 році у Чернівцях. Заслужений діяч мистецтв, кандидат технічних наук, доцент, полковник у відставці, державний службовець третього рангу, лауреат премій „Смарагдова ліра” у 2004 та 2006 роках, член Ради Земляцтва буковинців у м. Києві.

Книга розрахована на юнаків і дівчат старшого шкільного віку, а також дорослих читачів, зокрема тих, хто причетний до захисту Вітчизни і спокою громадян.

Від автора

Мабуть у житті у кожної людини з'являється потреба висловитися. Потреба розповісти про все, що людині болять. І, якщо не про все, то, принаймні, про головне.

Пригадую свою покійну бабуню. Вона була не писемна і годинами могла розказувати про жакливі деталі голодомору, який у 1932 році на Луганщині забрав життя її чоловіка — мого діда Василя.

Бабуня у 28 років стала вдовою з трьома дітьми на руках. Її молодший донечці, моїй майбутній мамі, було усього три роки. Без чоловіка, маючи тільки працьовиті руки, комунікабельність і веселу вдачу вона спромоглася вижити сама і врятувати від голодної смерті трьох своїх дітей. Влітку пекла млинці з лободи. Взимку знайшла під снігом здохлу собаку, яку їли, дочекавшись весняної кропиви, щавлю і кульбаби...

Бабуня була дуже цікавим оповідачем і для нас онуків назавжди залишиться найдорожчою людиною у світі та наймудрішим духовним наставником.

Мама, яка прочитала твори майже усіх вітчизняних та іноземних письменників, вже була не такою. Але досить суворо виховуючи нас, вона з дитинства прищеплювала нам повагу і любов до української мови та до інших мов багатонаціонального буковинського краю. Нехай ця любов перейде до усіх читачів, незалежно від того, яку мову на українській землі вони вважають для себе рідною.

Вже давно пішли з життя мама і бабуня. Прийшов час сказати і мені своє слово, яке, сподіваюся, не залишиться недочутим завдяки моєму другові, простій і водночас видатній людині — першому заступнику голови Земляцтва буковинців у Києві **Тальському Ростиславу Борисовичу**. Дякую Вам, Ростиславе, за сприяння у виданні збірки!

Сподіваюся, що у цій книзі і зовсім юний, і вже немолодий, досвідчений та мудрий читач несподівано для себе знайде чимало відповідей на „болючі” запитання, які ставить перед нами сучасне життя.

Щиро Ваш
Володимир МЕЛЬНИКОВ

Частина перша

Книга оповідань

Різдвяний сон

Масажист з Аполло

Всевишній щедро нагородив Віктора талантами. Не дав він йому тільки голосу. У свої 17 років Віктор не вимовив жодного слова. Чому так сталося ніхто з лікарів пояснити не міг, бо хлопець був абсолютно здоровим, мав прекрасний слух та музичну пам'ять, а у грі на фортепіано йому не було рівних у рідній Вінниці.

Маючи високий зріст та спортивний талант, Віктор у 16 років став гравцем збірної команди області з баскетболу.

Його любили усі: хлопці за надійність і вміння розв'язувати вуличні конфлікти без застосування кулаків, дівчата за розумні і добрі очі та схожість рисами обличчя на їх кумира Філіпа Кіркорова, вчителі за те, що він практично за усіма предметами здобував для школи найвищі нагороди на олімпіадах і конкурсах обласного і навіть державного рівня.

Відсутність голосу примусила малюка Вітю з раннього дитинства шукати способи спілкування з мамою і однолітками. Свого тата, лейтенанта міліції, який загинув від рук бандитів, коли йому виповнився тільки рік, Віктор не пам'ятав. Мама вдруге заміж не вийшла, присвятивши себе вихованню сина та працюючи медсестрою по дві зміни на двох роботах. Вже у два роки хлопчик спілкувався з мамою і бабунею мовою жестів та малюнків, а у чотири — навчився читати і писати. Малював Вітя як справжній художник і віртуозно володів олівцями та пензликами ще до того як оволодів мистецтвом користування виделкою і ножем.

Завдяки розвиненій пам'яті та образному мисленню Віктор пам'ятав себе з трьох років. З посмішкою він згадував свій перший дитячий щоденник, куди замальовував як у коміксах події дня, про які малому не хотілося „розказувати” мамі.

Мама забороняла гладити бездомних котів і собак, а Вітя все одно це робив. Після цього у щоденнику з'являлися малюнки улюблених тварин, яких він тримає на руках, або навколішках гладить по голівці. Тварини любили Вітю і він не міг не подякувати своїм маленьким „друзям” за любов до нього.

Влітку, у неділю мама наливала студену колодязну воду у відра та корита, ставила їх на сонце, а після обіду, коли вода ставала гарячою, купала на подвір'ї сина та милася сама. Дорослі вважали, що

трьохрічний Вітя ще нічого не розуміє і не соромилися його. А хлопчик, удаючи, що грається з машинками, чистими, безгрішними очима дитини милувався досконалими лініями оголеного тіла своєї матусі, її тоненькою талією і широкими стегнами, граціозними руками, невеличкими грудьми із темними, наче стигла вишня, сосками, трішечки випуклим животом з чорним кучерявим трикутничком внизу... Пізніше, сховавшись у своєму куточку, Вітя малював у щоденнику себе і маму, дивовижним чином для його віку передаючи усі деталі чарівного жіночого тіла та лагідного маминого обличчя.

Малюк панічно боявся величезного сусідського індика, який роздував своє пір'я і голосно кричав на нього. Вітя соромився цього страху і малював себе у сльозах поруч із страшним індиком. Потім дивився на свій малюнок і переконував сам себе, що він „мужчина” і не повинен плакати, а має долати свій страх. І пізніше він таки „переміг” того індика, впевнено пройшовши повз нього та ховаючи для захисту за спиною невеличкий патишок, який виявився непотрібним.

Найкращим, найнебезпечнішим місцем для малечі влітку були сади і городи, за якими майже відразу починалися колгоспні ниви і лани. Батьки не переживали за своїх дітей, які зазвичай бавилися на травичці під вишнями своїми іграшками подалі від підступних автомобілів та мотоциклів.

Одного такого дня, знаючи, що Вітя нікому нічого не розкаже, до нього підійшла Катруся, яка була трішечки вищою на зріст, взяла його за ручку і тихенько попросила:

— Вітька, ходімо зі мною. Хочу пісяти, а боюся жаб. Ти ж їх відженеш?

Свої іграшки вона залишила іншим дівчаткам, які щось „варили” і „смажили”, підсипаючи до каструль землі та травички. Решта малечі теж була захоплена своєю грою і не бачила, що двоє малят, взявшись за ручки, майже бігом попрямували до кущів малини, яка розрослася під велетенським горіхом наче дикі джунглі.

Вітя не боявся жаб. Вони не кусалися і були, як на нього, навіть гарними. Тому він слухняно ішов з дівчинкою, бо так само хотів пісяти.

У самому центрі малинової хащі, куди обережно продиралися малюки, вдягнуті тільки у трусики, вони раптом побачили доглянутий клаптик землі, де хтось влаштував собі замасковану схованку-альтанку, вкриту зеленим брезентом. У центрі — невеличкий столик,

застелений старенькою скатертиною, обабіч — дві низенькі лавочки. „Як у казці про Машу та трьох ведмедів”, — здивувався Вітя.

Опинившись у схованці, Катруся миттєво зняла трусики, присіла і почала пісяти. Але спостережливий хлопчик і за цю мить встиг побачити її біленький, не засмаглий животик, який унизу наче роздвоювався. Вітя, як заворожений, захоплено дивився на дівчинку, не в силах відвести очі від її щілинки, з якої збігав золотистий фонтанчик.

„Які дівчатка цікаві! Нічого зайвого...”, — зробив висновок Вітя, мислено порівнявши Катю із собою. Не в силах далі стримуватись, він теж спустив собі трусики та спрямував свій струмінець у бік малини, відчуваючи величезне полегшення.

— Ой, Вітька, який у тебе „пупсік” гарний! — здивовано вимовила Катруся, яка мабуть теж уперше побачила головну статеву відмінність хлопчиків від дівчаток. — Можна подивитися?, — спитала вона, вдягаючи свої трусики, і, не чекаючи дозволу, всілася перед ним на лавочку та обережно потиснула обома долонями його „кінчик” і два маленьких „м’ячики”.

До цього тільки мама і бабуня могли так торкати Вітю, купаючи його у кориті. І нічого особливого не відбувалося. Але від обережних Катрусиних торкань хлопчик відчув якусь невідому для себе насолоду, а його „кінчик” мимоволі почав рости.

— Божечки! Дівчатка такого не мають, — збуджено вимовила Катруся, продовжуючи мацати і розглядати Вітю. — А хочеш подивитися там у мене?

Вітя стверджувально нахилив голову, бо йому дійсно хотілося довідатись, яким чином з’являвся струмінець з ледве помітної Катрусиної щілинки.

Дівчинка піднялася з лавочки і вже не опустила, а повністю зняла із себе трусики, розставивши свої пухленькі ніжки. Вітя присів навколішках і побачив між її стегнами біленький, наче посипаний цукровою пудрою, маленький, випуклий „пиріжок”, зіплений з двох половинок. „Боже! Ти створив для нас цей дивовижний світ! Але найбільше Твоє диво — дівчатка!”, — зробив Вітя своє перше самостійне відкриття щодо протилежної статі і, не стримавшись, незграбно поцілував Катрусю у низ її животика, вдихаючи специфічний аромат, від якого паморочилось у голові. Руки і ноги у нього тремтіли, обличчя горіло від розмаю почуттів.

— Лоскотно, — засміялася Катруся, ручками відхиляючи обличчя хлопчика від себе. — Ти ж так нічого не побачиш. Допоможи мені залізти на стіл.

Вітя спочатку допоміг дівчинці сісти, а потім лягти спинкою на скатертину. Щоб зручніше влаштуватись на столі, Катруся була змущена зігнути ніжки в колінках. Потім вона просунула свої руки під стегнами і пальчиками розтягнула у різні боки половинки свого дивовижного „пиріжка”, який у середині був яскраво рожевим, як тендітні ранкові троянди у саду.

Коли Віті було вже сім років у маминому підручнику він знайшов усі назви того, що він побачив тоді у Катрусі. Дві білі половинки „пиріжка” мали назву „великі статеві губи”, які приховували за собою „малі статеві губи” яскраво-рожевого кольору. Такого ж кольору була і перетинка між малими губами, яка мала назву „дівоча пліва”. У самому низу пліви був малюсінський отвір. А у верхній частині, між малими статевими губами, Вітя побачив прозору крапельку. „Ось звідки витікав струмінець”, — нарешті задовольнив свою цікавість хлопчик.

Збуджено переживаючи свої враження, увечері у своєму щоденнику Вітя залишив кольорові малюнки про все, що відбувалося у малинових „хащах” з ним та чарівною дівчинкою Катрусею, яка допомогла краще зрозуміти йому цей прекрасний світ.

Можливо крадькома мама таки переглядала його щоденник, бо приблизно через тиждень після подій у малині вона як дорослому розповідала йому про те, що хлопчики з віком перетворюються у мужчин, а дівчатка — у жінок. Дорослі хлопці і дівчата закохуються, беруть шлюб, кохаються і від цього кохання жінки народжують дітей.

— Від такого кохання народився і ти, синку, — гладила вона Вітю по голівці. — Ніколи не ображай дівчаток. Вони слабкіші від хлопчиків і постійно потребують захисту...

Малюк нічого не міг відповісти мамі, але і без неї він вже знав, що дівчинка і жінка — це диво, яке він буде обожнювати і захищати усе своє життя. Він обняв маму за шию і заснув у неї на руках. А мама дивилася на нього і плакала, згадуючи сильні, ніжні і пристрасні руки свого коханого та батька її синочка.

Прийшов час і Вітю відвели до школи. Ранок 1-го вересня був прозорим і сонячним. Вздовж парканів лежали ще не зібрані госпо-

дарями червоні та жовті яблука і груші. Різнобарвні айстри милували очі, створюючи неперевершений настрій свята. Саме у цей день першого шкільного дзвоника, коли старші учні випускного класу брали на руки першокласників і заходили з ними до школи, Вітя уперше в житті закохався.

Закохався він у гарну дівчину-школярку, яка підняла його на руки, притуливши до своїх доволі великих і пружних грудей. „Більші ніж у мами”, — подумав тоді про її груди Вітя.

— Як тебе звуть, малюк? — запитала у нього дівчина, а Вітя у відповідь їй тільки розгублено посміхнувся. — Не хочеш казати? Тоді будеш чарівним незнайомцем, а моє ім'я Олена.

Так вони познайомилися. Цілий рік Вітя мав можливість щодня бачити Олену, яка піклувалася про нього як про молодшого братика.

Дівчина у глибині душі була захоплена цим обдарованим, чорнявим малюком, який був розумнішим і вихованішим більшості її однокласників. Але він був ще дитиною і покохати його Олена звичайно не могла. Це розумів і Вітя. Хлопчик вже давно знав, що дорослі дівчата закохуються і виходять заміж тільки за дорослих, а йому ще рости і рости.

Під час останнього дзвоника першокласник Вітя подарував Олені букет квітів і свою картину, на якому була зображена вона та юний автор із щасливими, закоханими очима.

Після закінчення середньої школи Олена поступила до Київського медичного інституту і до Вінниці приїжджала тільки під час зимових та літніх канікул. На четвертому курсі вона вийшла заміж за киянина і Вітя зрозумів, що його кохання мабуть ніколи не буде взаємним...

Ніхто з вчителів, однокласників та родичів після її заміжжя не зустрічався у Вінниці з Оленою. Ніхто, крім її мами, не знав і про істинні причини дивних змін дівчини. Вона перестала приїжджати на щорічні шкільні вечори для зустрічі з однокласниками, наче повністю „перекреслила” усе своє попереднє життя. Ніхто у Вінниці не знав, що Олена вийшла заміж за справжню київську „зірку” — відмінника навчання, улюбленця студенток, єдиного сина заможних та впливових батьків.

Перед її заміжжям майже усі однокурсниці і подруги Олени намагалися домогтися його кохання, а деякі — навіть вагітніли від нього.

Марно. Олена співчувала подругам та іронічно спостерігала за столичним ловеласом, розуміючи, що цей хлопчина не для провінційної дівчини. Але на початку четвертого курсу „ловелас” кардинально змінився. Він припинив „легкі” стосунки з іншими дівчатами і цілих два семестри романтично і наполегливо освідчувався їй у коханні. Щодня дорогі троянди. Незабутні вечори у київських кав'ярнях і ресторанах. Знайомство з батьками і нарешті розмова про весілля. Яка дівчина відмовиться від такого щастя? І Олена не відмовилася.

Їй зазрили усі. Перша шлюбна ніч теж пройшла казково... До спальні молодята увійшли десь о другій ночі. Після бурхливого весільного „карнавалу” Олена прагнула тільки помитися і відіспатися. Але чи вдасться переконати чоловіка не поспішати? Звичайно ще її непокоїло: „як поводитиметься у першу шлюбну ніч чоловік?”.

Сексуального досвіду у дівчини не було. Для „продвинутої” молоді цнотливість у 20 років вважалася ознакою „старомодності”. Як поставиться до цього „недоліку” її аж занадто досвідчений обранець? І чи не накинеться він на неї відразу як тільки вони залишаться сам на сам? Чи сприйматиме він її „старомодність” з повагою та без іронічних глузувань. А якщо він зробить їй боляче, або викличе огиду до подальших сексуальних стосунків?

Олена переймалася дарма. Чоловік виявив таку тактовність і ніжність, яких вона від нього просто не чекала.

— Ти втомилася, люба... відпочинеш і будеш, як новенька, — запропонував їй чоловік, коли вона вийшла з ванної кімнати, допомагаючи їй зручно влаштуватися у широкому, комфортному ліжку з білосніжною, духмяною білизною. — Засинай... Солодких тобі снів... Я швиденько прийму душ і теж лягаю спати...

— Дякую тобі, — прошепотіла Олена у відповідь, коли чоловік нахилився, щоб її поцілувати. Ще через хвилину вона заснула.

Прокинулася Олена від аромату запашної кави. Відкрила очі і побачила перед собою ніжну посмішку свого турботливого чоловіка, який встиг поголитися і навіть приготував сніданок. На маленькому столику — червона троянда, солодощі і дві порцелянові філіжанки з божественним напоєм... Після кави Олену вже чекала гаряча ванна — теж з пелюстками запашних троянд... Як це все було романтично, несподівано і приємно...

А потім відбулося усе, що вони відклали на цей дивовижний ра-

нок... Чоловік, чатуючи біля ванни, підхопив Олену на руки і на руках відніс її на шлюбне ложе, осипаючи ніжними і пристрасними поцілунками... Він, насправді, був неперевершеним коханцем, контролюючи кожний свій рух. Олена лежала на спині із закритими очима. Їй здавалося, що так буде легше подолати свою нерішучість і сором'язливість. А її „новоспечений” чоловік спочатку обережно поцілував кожний тремтячий Оленин пальчик. Потім — долоні, плечі... Лежачі на боку, одною рукою він перебирав її ще вологе волосся, а іншою ледве чутно торкався її грудей. Олена поступово заспокоїлася, а потім відчула, що приємний „електричний струм”, наче теплі пляжні піщинки, побігуниз з її грудей на живіт і стегна. Услід за цим „струмом” пальці, губи і язик чоловіка теж сковзнули униз, ніжно торкаючись її грудей, живота, стегон, колін і пальців ніг. Відповідаючи на ніжність, Олена почала пестити плечі і голову чоловіка. Потім, піддаючись йому, розсунула коліна і відразу застогнала від несподівано сильного, але солодкого „удару струмом”, ледве не втративши свідомість. Це пружний язик чоловіка торкнувся її клітора, заглиблюючись між статевими губами.

— Ти ще незаймана!? — здивувався він, на секунду припинивши свої пестощі.

Олена, не розплющуючи очей, тільки стверджувально кивнула головою і вдячно притиснула до свого живота його голову, ногами обнімаючи за плечі. Він увійшов у неї безболісно, лише тоді, коли почався оргазм, що діяв ефективніше будь-якої анестезії...

Усе змінилося, коли вона вже була вагітна і чоловік їй оголосив:

— Ти найкраща з дівчат, яких я знаю. Ти моя кохана дружина і майбутня мама моїх дітей. Але я не можу без шльондр. Я так влаштований... Ти і сама знаєш про це від своїх подруг...

— Жартуєш? Ти ж змінився!

— Аніскільки... Ми мусимо з тобою про все цивілізовано домовитися...

— Але ж ти майже два роки обходився без цього... Чим я тебе не задовольняю?

— Пробач, Оленко, я просто у цей період не афішував стосунки з іншими дівчатами. Беріг твої нерви... Ти усім мене задовольняєш... Але одна ідіотка, яку я давно кинув, шантажує мене. Погрожує, що має якусь відеокасету і усе розповість тобі... Запис начебто зроблено у день нашого весілля... Вимагає великі гроші... Ти ж мені пробачиш?

— У тебе хтось є?! Ти спиш з іншими, а потім приходиш додому і брешеш, що кохаєш мене?

— Я ніколи не брехав... Просто усього не розказував у твоїх же інтересах. І взагалі, припини істерику! Бачили очі, що купують! — Змінив тональність чоловік.

— Не кричи... Дитину злякаєш... Ти ж медик, знаєш, що і там вона усе чує...

— Ну пробач, пробач! — Ще голосніше заволав чоловік. Потім він театральнo впав на коліна, обхопив дружину обома руками, притиснувшись обличчям до її живота, і заплакав гіркими сльозами... Це завжди спрацьовувало, коли він умовляв маму... А яка мати не зрозуміє і не допоможе синові? Проте, Олена була не його мамою і, здається, навіть не намагалася зрозуміти чоловіка.

— Боже, як гидко... Я тобі прощаю... та жити у цьому бруді не зможу і не буду...

— Ти що мені погрожуєш? Запам'ятай! Мої шлюбні діти житимуть із батьком і виховуватимуться в нормальній, повноцінній сім'ї! — Він знову підхопився на ноги, втрачаючи контроль над собою.

— Я тебе просила не кричати...

— Нічого з твоїм байстрюком не станеться! Селючка дебільна! Права була мама, що треба було побратися з дочкою міністра... Там би про все домовились. — З перекошеним від злоби обличчям, він ударив Олену у живіт та, гримнувши дверима, вилетів з квартири...

Врятувала Олену свекруха, яка знайшла невістку у калюжі крові на підлозі у непритомному стані. Дитину Олена втратила. Це був хлопчик. Одужавши, вона і не збиралася писати заяву в міліцію щодо порушення кримінальної справи, бо не хотіла жодної хвилини бачитися з чоловіком, який фактично став вбивцею її ненародженого сина. Але її передбачлива свекруха все одно „залагодила” усі „проблеми”, які виникли, або могли виникнути у сина. Вона особисто підшукала і придбала для Олени окрему однокімнатну квартиру взамін розписки про непричетність її сина до втрати дитини та каліцтва колишньої дружини. Безплідність, біль за втрачену дитину і фізичний страх щодо будь-яких контактів з чоловічою статтю — головний „спадок”, який отримала вона від цього шлюбу. Проте дехто у Києві вважав, що порядний, талановитий хлопець став жертвою „провінційної дівулі”, яка „окрутила його” заради столичної прописки і нерухомості у центрі Києва.

Звичайно Віктор про це нічого не знав. Він продовжував кохати Олену. І мабуть це дитяче, платонічне кохання допомагало йому вчитися, творити, змагатися і перемагати на уроках і спортивних майданчиках.

Час минув...

Відсутність голосу не завадила хлопцеві із золотою медаллю закінчити школу. З першого класу він відповідав на запитання вчителів за допомогою різнокольорової крейди, яку мав завжди із собою, швидко записуючи на класній дошці свої відповіді та ілюструючи їх оригінальними малюнками.

Після його письмових відповідей складні питання ставали зрозумілими навіть учням, які не мали хисту до фізики, хімії чи математики.

Якщо з'являлася вільна хвилинка, Вітя писав вірші, малював, або читав. Книжки він „ковтав” одну за іншою.

У мами часто боліла спина і син, користуючись підручниками і спеціальною літературою, оволодів тонкощами масажу, „знімаючи” у неї біль і досягнувши у цій справі високого професійного рівня.

Він обожнював маму і своє замилювання до Дівчинки і Жінки передавав їй своїми сильними, довгими пальцями та долонями, які випромінювали любов і тепло його чистого, ніжнього, палкого серця.

Після закінчення школи Віктор без будь-яких протекцій поступив у Києві на фізмат до Національного державного університету ім. Тараса Шевченка. На вулиці Ломоносова деканат йому виділив місце в університетському гуртожитку, а 14-го вересня, відразу після лекцій, він пішов влаштовуватися на вечірню роботу, заздалегідь написавши собі з рекламних газет декілька адрес приватних медичних центрів і салонів краси, однією з послуг яких був масаж.

„Мовчазному”, красивому студенту і тут пощастило. Заступниця директора Центру краси і здоров'я фірми „Аполло” тридцятирічна Марина була „фанаткою” Кіркорова і збагнула, що схожість хлопця із естрадною „мегазіркою” може стати живою рекламою для закладу на Старовокзальній.

— Що вмієш робити? — відразу на „ти” звернулася вона до студента, приязно посміхаючись йому яскравими, наче перлини, зубами.

Віктор у своєму нотатнику миттєво написав: *„Усі види масажу. Крім того професійно малюю і граю на фортепіано”*.

— Отже ти усе чуєш, але не можеш говорити..., — задумливо констатувала молода жінка і знову запитала, — де закінчував курси масажиста, який маєш диплом чи сертифікат?

Хлопець усьому вчився сам і тому замість документа показав їй свої долоні. Марина зрозуміла, що студент не має професійної школи і, незважаючи на його фізичні дані та схожість з Філіпом, мабуть буде змушена йому відмовити.

Вона сама розробляла кадрову політику фірми, завжди наполягаючи на працевлаштуванні тільки досвідчених фахівців. Одна з основних умов — наявність сертифікатів і дипломів престижних навчальних закладів і навіть міжнародних професійних курсів. Але уперше у житті вона чомусь не змогла відразу відмовити хлопцеві. Зроблю це, пославшись на відсутність необхідних навичок, — вирішила Марина.

— Добре, — сказала вона хлопцеві, — ходімо до масажного кабінету. Зробиш мені загальний заспокійливий масаж, а там побачимо...

Віктор слухняно пішов за молодою жінкою і ретельно вимив руки теплою водою під краном, який був встановлений безпосередньо в масажному кабінеті.

Марина у цей час за ширмою роздягнулася і, залишившись в одних трусиках, впевнено попрямувала до масажного столу, демонструючи свою бездоганну фігуру.

Зручно влаштувавшись на столі, вона відчула, що Віктор вібруючими кінчиками пальців легенько пройшовся вздовж усього її тіла, втираючи запашний крем. Від цих приємних торкань його теплих пальців Марина миттєво розслабилась, її тіло стало таким важким, що навіть поворухнутися було неможливо. Ця техніка масажу була невідомою Марині. «Отже цей юнак знає щось таке, чого не знають найвідоміші масажисти Києва», — зробила вона свій перший висновок, заплющуючи очі та ховаючи під волоссям своє обличчя, на якому віддзеркалювалися почуття спокою і блаженства.

Навіть Віктор, якби вгадав думки своєї пацієнтки, не зміг би пояснити чим відрізняється його техніка масажу від техніки професійних масажистів. Проте «секрет» був дуже простим. Читачі вже знають, що Віктор обожнював жінок в усіх їх проявах від дівчинки до старенької бабусі і цю любов та повагу до них випромінював своїми руками і серцем, інтуїтивно визначаючи чого потребує кожна з них.

Потім Марина відчула гаряче, навіть пекуче тепло долонь хлопця, які повільно пересувалися над плечима, спиною, сідницями, стегнами, безпосередньо не торкаючись її тіла. Від цього гарячого тепла молодій жінці стало так легко і радісно, що вона, наче уві сні, раптом перестала відчувати свою вагу і, як у космічній невагомості, повільно піднялася над масажним столом. Марина явно відчувала, що тільки кінчики її грудей ледве торкалися простирадла, а решта тіла „зависла” у повітрі.

— Боже, я лечу, — прошепотіла жінка.

Почувши цей шепіт, хлопець поклав свої долоні на шию і поперек Марини і обережно „опустив” її знову на стіл.

Після цього він розтирав і розминав усі її м’язи, починаючи з пальців ніг, поступово просуваючись на стегна сідниці, спину... Без вагань юнак безсоромно спустив униз її трусики і по черзі розім’яв спочатку праву, а потім ліву сідниці. Марина усвідомлювала, що хлопець міг бачити найінтимніші частини її тіла, але не зупиняла його. Його руки розпалювали в ній її потаємні жіночі бажання як ніхто у світі цього ще не робив. І цей вогонь був не гріховним, не принижуючим і не спопеляючим її особистість і гідність. Навпаки, це був вогонь Життя, вогонь відчуття Радості від усвідомлення себе Жінкою. Це був вогонь, без якого жодне кохання не може вважатися справжнім людським Коханням.

Ще у дитинстві Марина прочитала у книжці, назву і автора якої вже не пам’ятала, про складові Любові між людиною і жінкою. Той мудрий автор писав, що поклик розуму між людьми породжує Взаємоповагу. Поклик їх душ породжує Дружбу. Поклик їх тіл породжує взаємну Пристрасть. І тільки за умов наявності усіх трьох складових у стосунках між людиною і жінкою може народитися її величність Любов, або справжнє людське Кохання.

Марина вважала себе щасливою у шлюбі, бо їх шлюб вважався міцним і стабільним. Подружжя глибоко поважали один одного і були справжніми вірними друзями. Але сексуальні стосунки з чоловіком не приносили їй особливого задоволення. У ліжку вона просто виконувала свій подружній обов’язок, і її чоловік мабуть це відчував. Тому у глибині душі Марина сподівалася на пробудження в їх стосунках взаємної Пристрасті, якої не вистачало для народження справжнього Кохання...

Зробивши віртуозний масаж шиї, рук, плечей і приділивши найбільшої уваги її попереку і сідницям, велетень-студент, як маленьку дитину, легко перевернув Марину з живота на спину. Вона автоматично прикрила оголені груди бавовняною серветкою, навіть не розплющуючи свої очі.

Тепер Віктор, майже не торкаючись до неї своїми ніжними долонями, гладив її ноги, стегна, живіт і, знявши на мить непомітним рухом серветку, навіть — чутливі груди... Дивно, але Марині було абсолютно не соромно від цих торкань і пестошів. Потім вже приємно-прохолодними на дотик пальцями хлопець пробігся по її скроням, лобу, волоссям і зрештою ніжно погладив її голову і обличчя. Від цих ніжних торкань Марина відчула себе маленькою беззахисною дівчинкою в руках доброго і сильного казкового парубка. „Сам Господь послав мені цього юнака”, — наче прокидаючись міркувала жінка. — „Його руки „заряджають” тіло і душу енергією щастя і добра... Цьому неможливо навчити... Жодний сертифікат чи диплом найвищої категорії не спроможний замінити Божий дар і природний талант людини... Як добре, що я дала йому цей шанс і хлопець, хай без сертифікату, таки буде працювати в „Аполло”, примножуючи добру славу і прибутки фірми...”.

Марина відкрила очі і з ніжністю подивилася у вічі студентові, який у цей час вже розминав її вуха.

— Я Вам дякую, маестро, — як можна стриманіше вимовила жінка, яку розпирало від бажання наговорити хлопцеві купу компліментів, навіть не помітивши, що перейшла з ним на „Ви”. — Ми Вас беремо, Вікторе, без випробувального терміну на повну ставку... Місячний оклад... 500 умовних одиниць. Ви згодні?

Віктор стверджувально кивнув головою і, поклавши праву руку на серце, вдячно вклонився їй. Таких грошей ніколи не заробляла його мама, навіть працюючи на двох роботах.

— В салоні будете працювати з 18.00 до 22.00. Завтра оформляйтесь у відділі кадрів. А це... за сьогоднішню роботу, — простягнула Марина юнаку стодоларову купюру.

Хлопець почервонів і відмовився брати гроші.

— Тоді вважайте, що це Ваш аванс. Отримаєте зарплату — віддасте, — наполягала жінка, і хлопець здався, сором’язливо ховаючи „астрономічну” для нього суму в кишені штанів.

Після роботи Марина, а точніше її червона „Хонда”, летіла, як на крилах. На автостоянці її вже чекав чоловік. Перевіривши сигналізацію, вона, як дівчисько, кинулася до нього, покриваючи його обличчя поцілунками та примовляючи: „Я тебе люблю... Я тебе люблю...”

— Що це з тобою? Я теж тебе люблю... Ти уся сяєш, як нова копійка, — здивовано прошепотів він їй у відповідь, відчуваючи, що грайливий настрій дружини передається і йому.

— Побігли скоріше додому, — запропонувала Марина. — І хто буде першим ти чи я?

— Припини, киця. Нам вже з тобою не п’ятнадцять та і посади зобов’язують. Зважай що люди подумают? — І, чемно узявшись за руки, вони за п’ять хвилин, як зразкова сімейна пара, дісталися свого під’їзду.

Відчинили двері квартири, зайшли до вітальні і знову пристрасно обнялися, цілуючись в уста.

— Вечера вже на столі. Може повечеряєш? — прошепотів на вушко Марині чоловік.

— Потім... Спочатку приймемо разом душ, — відповіла вона і, не чекаючи відповіді зайшла до ванної кімнати, швидко роздягнулася та прослизнула до прозорої душевої кабінки, обладнаної музичним центром, телефоном, масажними пристроями та іншими сучасними „наворотами”.

— Мариночка, ти сьогодні просто надзвичайна, — відчуваючи наростаюче збудження, відповів їй чоловік, крадькома спостерігаючи за дружиною та затримуючись через кляті шнурки, які зав’язалися у тугий вузол. Крізь прозоре скло він бачив як струмені води падали на красиві плечі дружини, її вигнуту спину... Бачив як вона нахиляється, мимоволі демонструючи свої найцікавіші місця...

— Ти скоро? — чаруючим і водночас не дуже задоволеним голосом запитала Марина.

— Через п’ять секунд, — відповів їй чоловік, одним рухом розриваючи підступні шнурки та залишаючи решту свого одягу на підлозі.

— Виключи воду, я вже захожу, — додав він і відразу опинився в обіймах коханої жінки.

— О, ти вже готовий, — засміялася вона, — зараз ми тебе вимиємо, — і грайливо направила струмінь теплої води на збуджений член свого

чоловіка, який продовжував дивуватися змінам сексуальності дружини, зазвичай байдужої до інтимних ігор. — А тепер потри мені спинку...

Марині стало раптом смішно від асоціації, яка виникла у неї в голові. Справа в тому, що у дитинстві Марина дуже любила солодке і заздрила дітям, які без обмежень ласувалися шоколадками і цукерками. І коли хтось з малюків смоктав свого червоного півника на паличці, її рот миттєво заповнювався слиною. Після сеансу масажу таким солодким льодяником раптом став для неї її любий чоловік, якого вона сьогодні насправді бажала як ніколи. І тепер, як від льодяника дитинства, у Марини накопичувалася зовсім інша „слина”, а її статеві губи вже ледве стримувалися від нестерпного бажання „всмоктати” чоловічу „гордість” її коханого. Відчувши його сильні долоні нижче талії, а потім між стегнами, вже не усвідомлюючи що робить, Марина застогнала, вигнула спину і своєю рукою проштовхнула член чоловіка вглиб себе.

Вона розуміла, що саме сімнадцятирічний масажист дивовижним чином „активізував” сьогодні в її організмі якусь невідому „кібернетичну програму”, вилікувавши від жіночої холодності та сексуальної пасивності. Він також мабуть вивів з її підсвідомості генетичні знання і жіночий досвід усіх бабусь і прабабусь Марини, бо те, що вона зараз робила, кохаючись із чоловіком, і для неї було абсолютною несподіванкою.

Її статеві губи з насолодою навіть не впускали, а втягували його член, який вона стискувала м'язами піхви, на секунду утримуючи всередині, а потім начебто неохоче відпускала його на „волю”, щоб „втягнути” і стиснути знову. І раптом Марина відчула, що втрачає контроль над собою. Усе її тіло напружилось і несамовито затремтіло, як у судамах. Вона застогнала, стримуючи крик насолоди, яка розливалася по її жилах, як бурхлива вода, що прорвала потужну греблю. Ледве утримуючи в обіймах Марину, розрядив її під саме серце свій „заряд” пристрасті і чоловік. Але ці струмені і бурхливі потоки пристрасті не руйнували греблі та усе навкруги, а навпаки — народжували у душі жінки почуття абсолютного щастя, а також — вдячності і ніжності до мужчини, який сьогодні став її справжньою коханою половинкою.

Тепер вона на власному досвіді знала, що означає наявність усіх трьох складових, які і народжують справжнє Кохання.

Коли перший у її житті оргазм почав вщухати, Марина, щаслива і знесилена, видохнула із себе слова:

— Як добре бути коханою жінкою! Яка я щаслива, що у мене є ти!

— Дякую тобі, кохана... Ти сьогодні справжнє диво, — продовжував він утримувати її в своїх обіймах, цілючи вушка і плечі.

— Це ти моє диво, любий, — щасливо відповіла Марина, повертаючись до чоловіка обличчям та ніжно зазираючи йому в очі. — Давай і я потру тобі спину та будемо закінчувати наші „водні процедури”, бо насправді вже дуже зголодніла.

Через п'ять хвилин подружжя сиділо за столом у затишній кухні-їдальні їх помешкання.

— Мариночко, а тепер розкажуй що сьогодні таки сталося з тобою? — звернувся до неї чоловік, закохано спостерігаючи як його дружина апетитно „знищує” свою вечерю. — Зосередься і розкажуй.

— Ти натякаєш на наш одночасний оргазм? — прожовуючи їжу, уточнила Марина.

— Я маю на увазі твоє дивовижне пробудження як жінки. Була у ворожки чи у екстрасенса?

— Ще не знаю точно, але здається, що причиною, як ти сказав мого „пробудження”, є студент-першокурсник, який сьогодні увечері приходив працювати в „Аполло” на посаду масажиста.

— Ти що з ним переспала? — невдало пожартував чоловік.

— Ідіот! Як ти міг про таке навіть подумати?

— Пробач, киця, ти же знаєш, що мої жарти інколи на межі фолу.

— Не інколи, а завжди... Проте прощаю і не ображаюсь... Бо сьогодні такий день!

— Ну кажи, кажи...

— Цей юнак, йому тільки 17 років, не має ні освіти, ні практики у якості масажиста... І ще — він німий, тобто чує, але не може говорити.

— То й що з того?

— Не перебивай мене. Дослухай, бо я сама ще не все розумію...

— Пробач, мовчу...

— Цей студент, мабуть, з бідної родини і шукав у нас „вечірню”

роботу, щоб навчатися в університеті та якось допомагати родичам у Вінниці...

— Зрозуміло...

— Ти же знаєш, що в „Аполло” масажисти працюють по чотири години на добу і у нас як раз вивільнилася вечірня вакансія. Але у хлопця — ані диплому, ані трудової книжки. В „Аполло” таких кандидатів навіть не розглядають... Але я не змогла йому відразу відмовити... Запропонувала зробити мені масаж, щоб обґрунтувати своє негативне рішення... Тільки не смійся, але я думаю, що він потрапив до Києва мабуть не з Вінниці, а з Небес...

— Інопланетянин?

— Ти знову жартуєш... Він як син Божий... Його руки зневажають закони гравітації... Під час його масажу я літала, як асистентка факіра у цирку. Їй Богу, не брешу і не перебільшую. Гадаю, що це він перетворив мене... звичайно із твоєю допомогою... на повноцінну, щасливу жінку.

— І за це ти взяла його на роботу?

— Звичайно! І оклад встановила найвищий для масажистів...

— Зрозуміло... Те, що з тобою диво трапилося, це я бачу сам... Отже, якщо це диво дійсно пов'язано із цим студентом, то масажний салон „Аполло” вже до Нового року стане найпопулярнішим у Києві... А це вже твоя заслуга, Мариночка, бо вмієш притягувати до себе найкращі кадри столиці, — по батьківські погладив по спині її чоловік.

— Не будь підлабузником, тобі це не лічить... Мій внесок полягає лише у тому, що не „відфутболила” хлопця, коли дізналася про відсутність у нього сертифікату... А решта — це його заслуга... або — Вищих сил...

Окриленим повертався до свого гуртожитку і Віктор.

Душа його співала. Він тепер зможе допомагати мамі і примусить її залишити принаймні одне місце роботи. „Оце так пощастило!” — радів юнак, високо підстрибуючи через кожні десять кроків та наче вкидаючи м'яча у віртуальне баскетбольне кільце.

Смеркалося. Попереду у Віктора яскраво спалахнув ліхтар, висвітивши трьох підлітків, що сиділи на лавочці поблизу його гуртожитку, вдягнених у джинси, футболки та кросівки. Усі троє, як по команді повернули

голови у його бік. У одного хлопця голова була майже повністю вистрижена, а решта волосся стояло, як гребінь у півня, та було пофарбоване у яскравий зелений колір. „І як отаке до школи пускають?” — подумав Віктор. Другий був рудим з круглим, як сонечко обличчям, густо всіяним веселими веснянками, а третій — симпатичним кучерявим блондином, схожим зачіскою на російського співака Леоніда Агутіна. На колінах у блондина лежав скручений у трубочку аркуш ватману „Червоний, жовтий і зелений”, — відмітив про хлопців спостережливий Віктор, — „справжній світлофор”. Порівнявшись із підлітками, він побачив, що „півень із зеленим гребенем” піднявся з лавочки та ввічливо попрохав: „Пригостіть будь ласка сигареткою”. Віктор красномовно розвів руками, показуючи, що не палить і, приязно посміхнувшись, попрямував у бік гуртожитку.

Він не бачив як блондин різко піднявся і наніс йому ззаду сильний удар „ватманом” по голові, а „півень” з рудим підхопили його важке тіло і спритно усадили між собою на лаві, наче свого „кореша”, який просто не розрахував дозу спиртного. Блондин холоднокровно подивився навкруги і переконавшись, що на безлюдній вулиці ніхто нічого не помітив, перевірів кишені у своєї жертви. Сто доларів миттєво перекочували у його кишеню, а студентський білет з візиткою якоїсь начальниці фірми „Аполло” він залишив на тому ж місці.

— Ти що вбив його? — перелякано запитав блондина рудий підліток. — Він вже, здається, не дихає... І кров крапає з потилиці... Треба тікати, пацани...

— А хоч би і вбив... Он який лось здоровенний. Думав не завалю, тому і приложився добряче, — сплюнув крізь зуби блондин. — Але погодьтесь, що і на лаві залишати його небезпечно. Забули, що десять хвилин тому до нас причепилися два „менти”? Не треба бути Шерлоком Холмсом, щоб саме нас запідозрити. Тому відтягнемо його, як п’яного до будівельного майданчика і там закопаємо.

— А ти його тримав на плечах? — заперечив „зелений півень”. — У нього ж тонна ваги. Є краща ідея. У мене залишилося три куба „ширки”... Зараз вколю йому, а з „наркоманом” ніхто не буде панькатися... Спишуть на передозування... Справу закриють... У мене ж старий в міліції працює...

— Молоток! — похвалив „півня” блондин. — Дій, а ми тебе підстрахуємо. Рудий! Дуй праворуч... І не уписяйся, як малолітка. З лівого боку буду страхувати я. Якщо хтось йтиме, свиснемо...

Повернувшись через три хвилини до лавочки, блондин і рудий побачили, що у правій руці студента, який наче заснув на свіжому повітрі, вже був пустий шприц із слідами крові, а ліва рука у декількох місцях мала характерні для наркомана свіжі проколи. Це було видно навіть під світлом вуличного ліхтаря.

— Усе чисто... Робимо ноги, — скомандував блондин і підлітки миттєво щезли з місця злочину.

Пізніше декілька перехожих бачили нерухоме тіло Віктора, але біля нього так ніхто і не зупинився. Усіх лякав шприц в руці хлопця. Перехожі, побачивши бездиханне тіло, прискорювали кроки, а одна літня жінка з ненавистю вимовила крізь зуби: „Вже на кожному кроці колються паскуди... І куди ми йдемо?”

Приблизно через годину той самий наряд патрульно-постової служби, який проводив „профілактичну” бесіду з трьома нахабними підлітками, теж наблизився до лавочки, на якій напівлежав Віктор.

— О-о-о! Хтось напідпитку вирішив заночувати на вулиці, — потираючи задоволено руки, зазначив сержант міліції, мабуть — старший наряду.

— Та ні, це наркоман, — заперечив його молодший колега, показуючи на шприц та проколи лівої руки хлопця. — А ну піднімайся, падло! — щосили пхнув він ногою „порушника правопорядку”, який від цього упав з лави, вдарившись обличчям об асфальт.

— Диви, він навіть не ворухиться... Дурня включив, — обурено заричав сержант, автоматично перевіряючи рукою наявність прикріпленої з боку гумової палиці. — Зараз він у нас заговорить...

— А ну припиніть! — почули патрульні грізний дівочий голос. — Як вам не соромно? Це отак міліція з народом співпрацює?

— А ви, громадяночка, ідіть собі як ішли і не заважайте працювати із правопорушником. Через таких як ви „правозахисників” наркомани вже пройти по вулиці спокійно не дають, — роздратовано огризнувся сержант.

— Пробачте, а з якого це дива ви вважаєте цю людину наркоманом, товаришу сержант?

— Он дивіться, у руці шприц... Такий кайф зловив, що вже на міліцію не реагує.

— І тому ви його ногами? Наркоман для вас вже не людина? А

може взагалі це шприц з інсуліном? — продовжувала обурюватись дівчина. — Ну добре. Я військовий лікар, старший лейтенант медичної служби Мацько Олена. Працюю у Центральному клінічному госпіталі Міністерства оборони України. Дозвольте огляну хлопця... Посвітіть краще ліхтариком, якщо він у вас є.

— Слава Богу, ще живий. — зраділа дівчина, намагаючись у хлопця ледве чутний пульс. — У вашого „правопорушника” черепно-мозкова травма... Втрата крові... Можливо струс мозку... А ви його ногами... Хоча б оглянули спочатку... Чи знайшли якісь документи?

— Ще не встигли обшукати... Здається щось є... Студентський квиток... Смаглюк Віктор Михайлович, перший курс університету...

— Як ви сказали? Віктор Смаглюк? — схвильовано перепитала лікар, — можна подивитися?

Взявши посвідчення, вона побачила на фото гарне обличчя і очі... — ті самі, розумні і трішечки сумні, очі її колишнього підшефного першокласника. Майже десять років тому саме Вітя Смаглюк у день її останнього шкільного дзвоника подарував їй свою картину, на якій вони були зображені ним удвох...

— Це ж Вітька... Це Вітька! Терміново викликайте швидку! — і несподівано для самої себе розридалася. Олена розуміла, що тепер кожна хвилина може бути вирішальною для подальшої долі її колишнього підшефного школяра. — Ви не уявляєте собі який це добрий, щирий і талановитий хлопчик. Він ніколи не міг стати наркоманом...

— Будь ласка заспокойтесь... Усе покаже слідство... Він хто — Ваш родич, знайомий? — діловито поцікавився сержант у дівчини.

— Так... Ми вчилися з ним у Вінниці в одній школі... Він у першому, а я у десятому класі... Мій підшефний... Не думала, що колись ще зустрінемося... От і зустрілися...

— Ми попросимо вас як громадянина і лікаря залишити про себе усю необхідну інформацію з метою вашого подальшого залучення у якості свідка...

— Звичайно, це мій обов'язок... але завтра мене вже не буде в Україні. Піврічне службове відрядження до Боснії та Герцеговини... Якщо слідчий встигне допитати сьогодні, то я відповім на усі його запитання...

— Спасибі Вам за співпрацю, — подякував Олені сержант, а сам

подумав: „Як добре, що дівчина виїжджає за кордон... У такому разі до начальства можливо не дійде інформація про те, що ми трішечки „поштовхали” хлопця ногами”.

Коли машина швидкої допомоги прибула, Олена підручними засобами вже надала Віктору первинну допомогу, а міліціонери склали протокол.

На всяк випадок вона записала телефон з візитки, яка була в кишені у Віктора та, стримано попросившись з нарядом міліції, виїхала разом з колегами до міської лікарні швидкої допомоги.

Їй пощастило, що черговий лікар у приймальному відділенні був її однокашником по медичному інституту і постраждалому студенту було оперативно зроблено рентген голови та взято аналіз крові для виявлення алкоголю та наркотичних речовин, а також — для проведення переливання донорської крові.

Знімок показав, що травма голови є серйозною, але шанси вижити у хлопця ще є. Для проведення невідкладної операції за участю нейрохірургів негайно потрібні кошти та дорогі медичні препарати... Добре, що з групою крові пощастило. Вона співпала з групою крові Олени. Алкоголю та наркотиків в крові лабораторія також не виявила, отже це сприятиме ефективному застосуванню лікувальних препаратів... Головна проблема — де знайти кошти у такий час? Ніхто ж не підійде, якщо не заплатиш...

— Еврика, — прошепотіла собі Марина, набираючи телефон невідомої Марини... — Пробачте, Вас турбують з лікарні... Віктор Смаглюк з черепно-мозковою травмою потребує термінової операції... Шанс вижити є, але...

— Яка сума потрібна і які фахівці? — перебив її схвильований дівочий голос. Це була Марина.

— Прямо зараз для придбання препаратів — біля тисячі доларів... Також — „нейрохірурги”...

— Усе буде! Благаю тільки робіть щось... Ми з чоловіком вже виїжджаємо...

Мабуть дійсно Віктор прийшов на нашу грішну Землю, як Син Божий, під охороною своїх ангелів. Бо, незважаючи на смертельний удар сталеву трубою, замаскованою папером для креслення, він залишився живим. Завдяки військовому лікарю Олені Мацько,

міліцейський патруль не встиг застосувати усі засоби фізичного впливу на „правопорушника”, а навпаки посприяв його терміновій госпіталізації. Крім того Олена стала першим донором для Віктора і саме її кров врятувала йому життя. До речі, і Олена опинилася на вулиці Ломоносова випадково, бо перед відбуттям до колишньої Югославії навіть не планувала заїжджати до молодшої двоюрідної сестри, яка теж проживала у тому ж студентському містечку, що і Віктор.

Завдяки Марині, яка вперше у житті (і, мабуть, не без Божої допомоги) порушила розроблені нею рекомендації з працевлаштування, операцію Віктору зробив головний нейрохірург України, а також — своєчасно і у повному обсязі було винайдено для нього усі необхідні кошти. У житті такі дива майже не трапляються, але, слава Богу, нашому Віктору пощастило.

Через три доби хлопець відкрив очі і почав їсти, а вже через тиждень після складної операції лікарі дозволили слідчому допитати постраждалого. Під час допиту Віктор нічого не зміг пояснити ні щодо знайденого в його руці шприца, ні стосовно своїх кривдників. Але трьох підлітків, інформація про яких була добросовісно занесена у протокол міліцейського наряду, він згадав і навіть схематично намалював їх портрети, кумедно розташувавши малюнки у відповідних віконцях світлофора.

Завдяки цим малюнкам оперативники у той же день спочатку затримала рудого підлітка. Пообіцявши йому шприц із „ширкою”, слідчий через п'ять хвилин „розколов” пацана, який розмазуючи сльози до подробиць розповів про те як „блондин” вдарив студента по голові, а „півень” пожертвував „наркотою”, щоб увести слідство в оману.

Вночі затримали і „півня”, який виявився сином майора міліції. Син правоохоронця лякав слідчого татом, повадився нахабно і усе заперечував. І як не „старалися” оперативники „півень” не зізнався, що в останню мить, коли „блондин” і „рудий” на три хвилини відійшли від нього, він вколов „ширку” не студенту, а собі у ногу. Студентові „півень” тільки проколов голкою декілька разів вену лівої руки, але цього ж ніхто не бачив.

Частково крапки над „і” розставив „блондин”. Під час обшуку в його кімнаті було знайдено наркотичне зілля, сталеву трубу та чисті аркуші паперу для креслення.

— Молодці хлопці, не збрехали. Допомогли слідству встановити

основного підозрюваного у „вбивстві”... Ось і речовий доказ...” — блефував оперативник, допитуючи третього хлопця з хвилястим, білявим волоссям. — За щиросердне зізнання вони як підлітки отримують тільки умовний строк... А щодо тебе... буде складніше...

Почувши, що „рудий” і „півень” зізналися у пограбуванні та стали свідками „вбивства”, „блондин” збагнув, що йому як ватажку та виконавцеві загрожує найбільше покарання і теж почав давати показання. „Щиросердно” зізнавшись у скоєні злочину, він підтвердив слова рижого про те, що саме „півень” подав, а потім реалізував ідею „замаскувати” тіло „вбитого” під наркомана. Але і він, і рудий на власні очі не бачили чи робив взагалі „півень” наркотичну ін’єкцію студенту...

Незважаючи на ці свідчення блондина і рудого, „півень” продовжив категорично заперечувати будь-яку причетність до злочину. Тому у зв’язку з відсутністю в крові студента наркотиків та після втручання представника прокуратури „півня” відпустили додому. Батько відшмагав сина ременем і безжалісно обчирив його голову, назавжди позбавивши „прикольного” зеленого гребеня. Та, мабуть, запізно взявся майор міліції за виховання свого сина, який, на жаль, не без потурання матері вже сформувався як рідкісний покидьок і наркоман із дворічним стажем.

Останній шанс скерувати своє життя у протилежний бік випав і рудому з блондином. На суді, завдяки проханню Віктора та адвокатам, шістнадцятирічні злочинці отримали тільки умовний строк. Чи скористаються вони цим шансом покаже час...

У листопаді Віктор Смаглюк вже працював масажистом в „Аполло” і мріяв зустрітися із своєю рятівницею Оленою після її повернення із закордонного службового відрядження. Про дівчину лікаря, яка надала йому першу допомогу, віддала свою кров та знайшла по телефону Марину, розповів Віктору слідчий.

Шосте відчуття підказувало хлопцеві, що зустріч з Оленою має кардинально змінити усе в його житті. Та він і не припускав, що ця дівчина — лікар і є саме тою Оленою, яка на своїх руках занесла його у першому класі до рідної школи, а після розлучення залишила собі прізвище колишнього чоловіка.

Надаючи медичну допомогу українським миротворцям та місцевому населенню у зоні відповідальності українського миротворчого

контингенту у населених пунктах неподалік від містечка Мостар, Олена часом згадувала свою останню зустріч із Віктором і раділа, що у ту критичну мить опинилася поруч. Вона звичайно бажала йому щастя. Але як ще зовсім молода жінка відчувала прикрість через те, що батьки поспішили з її народженням, і цей високий, гарний хлопець, врятований нею, дістанеться якійсь юній, невдячній київській красуні... „Боже, про що я думаю! Це вже зовсім не той закоханий першокласник Вітька, а я застара для нього”, — сварила себе Олена. — „Навіть дитину вже не зможу народити...”

Але хіба серцю накажеш? Хіба можна заборонити собі мріяти про щастя і сподіватись?

Прийшла зима — сувора і холодна для гірських районів Боснії і Герцеговини та свято Нового року і Різдва. Мабуть половина миротворців закохалися в Олену, коли на Новий рік вона зняла свій „камуфляж” та на прохання батальйону вдягнула костюм снігуроньки. Але Олена продовжувала тримати дистанцію, не допускаючи до свого серця жодного з мужчин. І треба віддати належне усьому чоловічому складу українського миротворчого батальйону та миротворцям інших країн. Жоден з чоловіків не виявив неделікатності по відношенню до найгарнішої жінки-офіцера протягом усього часу перебування Олени на території колишньої Югославії.

У березні розпочалася ротація українського миротворчого батальйону. Медики, серед яких був і офіцер-змінник Олени, прибули першим літаком. Через два тижні, коли лікарі-миротворці передали своє медичне обладнання, медикаменти та ввели в курс справ новий склад медичної роти, останнім літаком повернулась із закордонного відрядження і Олена.

Транспортний літак Військово-повітряних сил України приземлився в аеропорту Дніпропетровська. День був сонячним і святковим. Миротворців зустрічали поруч із злітно-посадочною смугою з музикою і квітами. Метушилися митники і прикордонники, оперативно відмічаючи закордонні службові паспорти та митні декларації миротворців. Снігу вже ніде не було і Олена із насолодою вдихала повітря рідної України та жмурилася на тепле, весняне сонечко. Вона і не здогадувалася, що в будівлі аеропорту серед зустрічаючих її вже чекав Віктор з букетом білих троянд, який приїхав вранці до Дніпропетровська поїздом.

Віктор пів року терпляче чекав повернення своєї невідомої рятівниці із закордонного відрядження. Звернувшись до Управління міжнародного співробітництва Генерального штабу Збройних Сил України, він довідався про час і місце прибуття літака, на якому Олена поверталася в Україну. Деканат і керівництво фірми „Аполло” не заперечували щодо триденної відсутності хлопця у Києві.

Нарешті автобус з миротворцями під’їхав до будівлі аеропорту і Віктор, значно вищий від інших зустрічаючих, крізь скло аеровокзалу побачив у натовпі військовослужбовців єдину жінку. Свій блакитний берет вона несла в руці і щось говорила, лагідно посміхаючись своїм супутникам, які мабуть допомагали нести її багаж.

— Боже... Як вона схожа на Олену... Але ж такого не буває... — Не звертаючи ні на кого увагу голосно вимовив сам до себе Віктор. Він ще не усвідомлював, що сказав свої перші у житті слова. Від хвилювання його серце так гучно закалатало, що люди, які стояли поруч і не чули його слів, почули ці звуки закоханого серця навіть у шумному залі, вцент заповненому зустрічаючими. І чим ближче наближалася Олена, тим більше переконувався хлопець, що це дійсно Вона — його перше і справжнє Кохання.

Остаточо впізнавши свою кохану і рятівницю, він високо підняв свої руки з букетом білих троянд над натовпом і голосно заволав:

— О-ле-ноч-ка !!! Я те-бе ко-ха-ю!!!

Їх очі зустрілися, і у залі несподівано запанувала тиша. Люди розступалися, даючи дорогу високому щасливому юнаку, який пробрався крізь натовп до коханої дівчини, випромінюючи таку енергію Добра, що усім хотілося співати, сміятися і плакати водночас. На їх очах відбувалося Диво.

Олена теж впізнала і вперше почула голос Віктора. Але ноги її не слухали. Вона зупинилася, розгублено дивлячись йому у вічі та не наважуючись зробити крок назустріч, щоб не впасти.

Віктор однією рукою стрімко підхопив Олену на руки, майже так само, як колись першого вересня це зробила з ним вона, і притиснув, як маленьку дитину, до себе. Дівчина обхопила його руками за шию і, ховаючи свої щасливі сльози, ніжно прошепотіла: „Нарешті ти мене знайшов”. На руках цього сильного, закоханого мужчини вона відчула себе такою чистою і юною, наче у її житті ніколи і не було ні бруду, ні болі, ні страждань.

Дніпропетровський аеровокзал несподівано вибухнув оплесками. Жінки розчулено витирали сльози і по доброму заздрили дівчині-офіцеру, яку як пір'їнку тримав на руках щасливий юнак.

Хтось з миротворців крикнув: „Гір-ко!!!”. Його підтримали інші і Віктор обережно поцілував Олену у духмяне волосся. Коли дівчина підняла свою голову з плеча Віктора, він торкнувся губами її солевих очей, а потім поцілував і в уста.

Після цього усі, наче згадали, що теж приїхали в аеропорт зустрічати своїх чоловіків і батьків і кожен побіг до своїх родичів.

— Ці троянди тобі, Оленочка, — нарешті передав Віктор квіти дівчині.

— Дякую... І опусти мене вниз, ще валізи треба знайти.

— Не хвилюйтесь. Валізи на місці, товаришу старший лейтенант! — відрпортував прапорщик з медичними емблемами на комірці камуфльованої куртки, який стояв поруч. — Мені наказано супроводжувати вас до вагону поїзда. Найближчий поїзд відправляється до Києва через дві години. Для миротворців сьогодні в касах є бронь на усі поїзди...

— Ми спробуємо літаком... Зараз тільки валюту розміню в обмінному пункті, — посміхнулася прапорщику Олена. — А вам щиро дякую... Ви ж бачите — мене зустріли...

Вже у літаку Віктор запропонував Олені стати його дружиною і наступного дня вони подали заяву в Палаці урочистих подій, що на проспекті Перемоги. У квітні вони побралися, а 7 січня у подружжя Смаглюків всупереч „вироку” лікарів народився перший син...

Роздивіться уважно навколо себе і Ви обов'язково побачите дива, які творить Всевишній на нашій прекрасній планеті Земля..

Зустріч на Хрещатику

*Ветеранам 2-ї світової війни
присвячується*

— Знову кричать... На вулицю спокійно не вийдеш... Наче показалися усі, — бубонів собі під ніс Іван Данилович, вже збираючись перейти на інший бік Хрещатику, який у суботу і неділю є вільним від транспортного руху.

Та голос, який майже верещав з гучномовця, нагадав про щось неприємне.

Іван Данилович зупинився, щоб, спираючись на палицю, трошки перепочити. Повільно витягнув з кишені носовичок та, витираючи спітніле чоло, прислухався до слів оратора, який продовжував верещати:

„Ми звільнили від фашизму Європу! Ми на крилах великої Перемоги принесли народам Європи мир! Ми не дозволимо послідовникам бандерівців і сталіністів, які стріляли нам у спину, втягнути Україну у війну політичних протистоянь! Партія історичної справедливості відстоїть у парламенті інтереси ветеранів, пенсіонерів та військовослужбовців”...

Невідома сила наче підштовхнула до натовпу Івана Даниловича, який ніколи не полюбляв галасливих заходів і крикунів, що хизувалися своїм красномовством, але тема виступу зачепила його за живе.

Люди поступово розступалися, пропускаючи ближче до оратора високого, щуплого дідуся з білим, як лебединий пух, волоссям, що неквапливо пересувався за допомогою ідеально відполірованої палиці-топірця з гарним гуцульським орнаментом.

— Боже! Та це ж Мар'ян Хамлюк, — нарешті впізнав промовця Іван Данилович.

— Хіба можна було забути цей голос? А як виглядає! Чорні кучері і такі ж чорні вуса! Неймовірно... Він же усього на три роки молодше від мене, — дивувався Іван Данилович. Ідеально відпрасовані генеральські штани з лампасами. Купа орденів і медалей. Брежнєв позаздрив би...

Стільки років пройшло після тої клятої війни і тільки на сконі життя зустрів земляка з рідного села, якого ніколи не кортіло побачити.

„Е-е-е, діду, а чи не заздриш ти цій успішній людині? Хамлюк завжди вмів жити на цьому білому світі”, — спробував скерувати в інший бік свої думки Іван. — „Оце так Хамлюк! Фору дасть п’ятдесятирічним, хоча вже за вісімдесят! І теж туди — до Верховної Ради, щоб виявляється захищати і мої інтереси...”

— Перепрошую, пане добродію! Я вже п’ять хвилин спостерігаю за Вами, а спитати не наважуюсь, — обережно потягнув Івана за рукав вдягнений в однострій вояків УПА кремезний дідок, радісно посміхаючись беззубим ротом.

— Ви до мене? — перепитав Іван і, ввічливо торкнувшись капелюха, наче ставлячи останню крапку в розмові, додав, — Чим можу допомогти? — Ну не поважав Іван звички своєї покійної дружини знайомитися з кожним перехожим, відкриваючи усім свою душу, і все тут.

Та співбесідник наче не помічав холодної ввічливості столичного мешканця.

— А Ви часом не з Буковини? У нашому селі в родині Пазяків усі брати були дуже схожі на Вас, пане добродію — продовжував випромінювати радість незнайомець.

— Так..., — розгубився від несподіванки Іван Данилович, я... дійсно родом з Дністрівки... Іван Данилович Пазяк..., і нерішуче простягнув для привітання руку.

— Холера ясна! То це Ви, пане Іване?! Живий?!

В очах ветерана УПА заблищали сльози і він несподівано міцно обняв та тричі поцілував Івана Даниловича.

— З ким маю честь вітатися? — Зовсім розгубився Іван.

— Та Ви мене мабуть не згадаєте, бо я ж молодший від Вас десь на сім чи навіть десять років. Пам’ятаєте Марічку Коваль? Через три хати від Вашої. Марічка моя старша сестра.

— Дійсно, не впізнав би сам... Отже, Ви Орест Коваль... Про Вас у повоєнні роки багато суперечливого розповідали. Може відійдемо у бік, бо через цей галас мусимо рвати собі голос, — запропонував Іван Данилович, у якого від хвилювання почало сіпатися обличчя. — Я тут поруч мешкаю, на Прорізній. Запрошую Вас до себе, пане Оресте. Живу окремо, без дітей, а дружину вже давно поховав...

— Згода, відійдемо. Але не може залишити своїх побратимів. Ми тут у Києві за рішенням нашого волинського осередку братства волярів-ветеранів УПА. Намагаємося хоча б долю правди донести про юнаків і дівчат, які без вагань віддавали свої молоді життя у боротьбі з катями і нелюдами. Дехто з цих катів і сьогодні пхається до влади, як отой чорнявий генерал... Ви його теж так уважно слухали, пане Іване! А чи впізнали? Це ж наш земляк... Мар'ян Хамлюк...

— Та упізнав, упізнав... Цей голос з мільйонів вгадаю... Закарбувався на все життя, — відповів Іван Данилович. — Давайте хоча б присядемо на лаву, бо ноги ніють нестерпно.

— Присісти можна, сам з ранку на ногах. Чув я, Іване, що Хамлюк давно вже „окопався” у Києві... Бачте який активний!? На вигадках і брехні про волярів УПА через „Партію історичної справедливості” прагне вскочити до Парламенту. Не дає, мабуть, спокою катюзі слава найстаршого депутата Верховної Ради Ігоря Юхновського...

— Невже і Вас встигнув „дістати” наш земляк? — Здивувався Іван Данилович.

— Кілок йому в сраку цьому землякові! З дитинства лупцював мене, як циган Штефанюк свою кобилу. Марічка не приймала його зазіхань, так він хотів, щоб сестра, дізнавшись про мої побої, почала прихильніше ставитися до нього.

— А що Марічка?

— Та нічого. Вона навіть не здогадувалася хто наставляв мені синців. А я виховував характер... Як міг захищався, та і сам не хотів мати такого родича... Вас, Іване, Марічка любила. А Ви нібито і не помічали цього. Пішли собі до війська і надії їй не залишили...

— Та не міг я, Оресте, і не хотів обтяжувати Марічку у тривалому дівочтві чекати себе. Гітлер вже стояв перед кордонами. Та і я йшов до армії, як Ви знаєте, не на один рік, — почав виправдовуватися Іван Данилович.

— Вона все одно завжди чекала тільки Вас... А Ви навіть жодного разу не написали...

— Не докоряйте і не рвіть серце, Оресте! Бо і я кохав і досі кохаю нашу Марічку...

А Орест наче не чув слів Івана, забиваючи в нього, як цвяхи, страшні, жорстокі слова про долю своєї сестри.

— Після того як п'яні нацисти з реготом утрюх згвалтували сестру, вона побігла до Дністра і там забилася до смерті... Впала з дністровської кручі, а може і сама кинулася... Тільки Бог знає правду...

Як вона Вас любила, Іване... — І схлипнувши, як беззахисна дитина, Орест гірко заплакав, ледве стримуючи ридання, закриваючи обличчя своїми великими, порепаними від тяжкої праці руками.

А Іван Данилович своїх сліз, які невпинно котилися з його вицвілих очей, не соромився. Він, приголомшений від почутого, пригортав до себе Ореста і як вмів заспокоював його.

— Поплакали і годі... Ми ж тепер майже родичі... Брат Марічки — це і мій рідний брат... Ну годі... Зараз довкола нас увесь Хрещатик збереться...

— Дякую Вам, брате, — посміхнувся Орест крізь сльози і за хвилину продовжив свою сповідь.

— Не зміг захистити Марічку, бо замалий був... Окупанти підсрачниками вигнали з хати... Через три дні, прямо з цвинтарю подався до лісу, щоб помститися.

З п'ятнадцяти років переховувався у тих лісах із гвером за пазухою... Усіх трьох злодюг, через яких не стало Марічки, знайшла моя куля... Пізніше, вже на Волині, ще двох нелюдів власноруч застрелив... А мені навіть і вісімнадцяти не було...

А тих, кого знищували гуртом, захищаючи від свавілля нацистів наші села, ніхто з нас ніколи і не рахував.

Смерті не боявся... Часом просто жити не хотілося, коли бачив скільки страждань зазнали люди...

Коли війна відкотилася за Прут, мої побратими майже силоміць попрощалися зі мною. Наказали: „Мусиш, малий, їхати додому доглядати могили Ковалів, народжувати і виховувати власних дітей, а ми і за тебе, і за себе ще повоюємо ...”.

Але вдома мене вже чекали працівники держбезпеки і пудові кулаки Хамлюка...

— Містика якась, Знову Хамлюк..., — перебив Ореста Іван, але, побачивши німий докір у засмучених очах молодшого брата Марічки, вибачився і вирішив дослухати земляка, вже не перебиваючи.

— Сержант Хамлюк, служив у військах НКВС чи СМЕРШ, і як навіжений гасав по селу, шукаючи ворогів „совітів”, бо війна закінчувала-

ся, а у нього — жодної медальки, — продовжив розповідати Орест.

Тоді Хамлюк і арешт мій організував, і катував по звірячому, вибиваючи показання. Навіть офіцери ен-ка-ве-есники його зупиняли: „Ну что ти Марьян к пацану привязался. Из одного же села...”. А Хамлюк, приймаючи стійку „струнко” рапортував: „Партія потребує принципальності в боротьбі з ворогами”.

А я був запальним, про наслідки не думав. Не витримав цього і майже все, що думав про нього, виказав просто у вічі. Вороги, — кажу, — на фронті, а ти курва німецька воюєш із старими та малими. Наїв пику в тилу! А ми з моїми побратимами, яких ти обзиваєш ворогами, не одного фашиста знищили...

Засудили... Відсидів... Потім ще довго бідував у засланні. Коли зміг повернутися в Дністрівку, для мене на рідній землі місця вже не було. Навіть могил не залишилося. Та, дякувати Богові, побратими підтримали. На Волині теслював по селах. Там і оженився. Побудувався. Маю дружину, двох синів-близнюків, трьох онуків. Слава Богу, усе як у людей...

Орест замовчав. Після цієї сповіді йому полегшало на душі, а зустріч з Іваном, у якого була закохана Марічка, раптом зробила його дуже щасливою людиною.

Обличчя ветерана просвітліло, як небо після дощу, і він, посміхаючись сам собі, насолоджувався цією дивовижною миттю свого життя.

— Здивували Ви мене, Оресте. У діючій армії далеко не кожний солдат мав такий послужний список, який маєте Ви, — порушив паузу Іван Данилович. — Якби воювали не в УПА, а в Краснодонському підпіллі, точно отримали б зірку Героя, як молодогвардійці-підпільники... А що отримали Ви? Великий строк і заслання у Сибір. А дехто жодного окупанта не знищив, але має генеральські погони, безліч бойових нагород та вважається ветераном і учасником бойових дій Великої вітчизняної війни.... Чи є взагалі на цьому світі справедливість, Оресте? Чому, пробачте на слові, оте гівно завжди на поверхні?

— Мабуть закон природи такий, Іване, — важко зітхнув Орест. — Гарна людина на високій посаді — все одно що кінь серед вовків. Зжеруть відразу, якщо житимеш не за їх правилами... От і Ви, Іване, теж ветеран і учасник другої світової, та не стали генералом, як Хамлюк... А мали для цього усе — і розум, і силу, і зріст відповідний... Від діда німецькій мові навчилися, від батька — румунській...

— Ваша правда, брате, не став і цим не переймаюся, — відповів Іван Данилович... — Не хотів я, Оресте, копірситися у минулому. Думав і з тобою відмовчатись та отой наш земляк, наче повернув мене назад у пекло сорокових років...

— Це не він повернув, Іване. Це Господь. Навряд чи Хамлюк прагнув, щоб ми сьогодні зустрілися з Вами.

— Ну тоді дозвольте, Оресте і мені про своє життя-буття трішечки розповісти...

Коли почалася війна, служив у Білорусії. Наш батальйон гітлерівці розстрожили практично у перші дні. Мене важко поранило у голову.

Знайшла мене серед вбитих і врятувала проста жінка, яку точно послав мені Бог. Якби не вона, якби не її самопожертва, ми б точно не побачилися сьогодні...

Одужавши, протягом місяця пробирався до лінії фронту та потрапив у полон... Допомогло втекти знання німецької.

Знову на схід. Рухався тільки уночі, обходячи стороною навіть невеличкі хутори. Коли влітку 42-го вийшов до „своїх” — відразу, як останнього зрадника, запроторили до відповідної буцегарні військової контррозвідки...

Там і зустрівся, як і Ви Оресте, тоді ще з рядовим Мар’яном Хамлюком. Наш земляк вартував заарештованих. Спочатку я зрадив. Людина з рідного села! Буковинець! Споріднені душі... Думав — допоможе чимось. Аж ні! Навпаки. Почав мене наш земляк „топити”, виявляючи ненависть до „дезертира”, який „переховувався у ліжку з теплими молодичцями”, а „може і до фашистів за цей час перекинувся”. Аж верещав від ненависті, як сьогодні на майдані... Розповів слідчому і про моє знання німецької мови, хоча я цього і не приховував. І про діда розповів, який служив під час першої світової в австро-угорській армії...

Ось чому перебив Вас, Оресте, коли Вас слухав. Як це він встиг „попити крові” у нас обох, якщо не продав свою душу „дідьку лисому”?

А врятував мене від навіженого Хамлюка військовий лікар Лев Борисович Зисельман, який не піддався тиску слідчого і написав об’єктивний висновок про моє поранення. Саме це вплинуло на остаточний вирок трибуналу. А так замість штрафбату могли б і розстріляти як дезертира і зрадника Батьківщини.

Після першого ж бою у складі штрафбату, із цілим букетом важких поранень на три місяці потрапив до шпиталю. Переніс безліч операцій, але, дякувати Богові, вижив удруге.

Підлікувався і знову на передову. З новим командиром пощастило. Майор Самбуров викликав мене до себе, уважно вислухав і без вагань на моє прохання направив у розвідувальний взвод. І потім до кінця війни по-батьківські завжди підтримував мене... Прекрасною був людиною. Загинув у травні 45-го в Празі, вже маючи зірку Героя Радянського Союзу і чин полковника.

Перед смертю попросив друзів, щоб мене привезли до нього попрощатися. Там і зізнався мені, що дуже я йому нагадував сина, який загинув у перші дні війни в Білорусії.

Завдяки Самбурову я і офіцерські курси закінчив, і за кожного „язика” за його особистим поданням отримував подяки і державні нагороди...

З Німеччини нашу частину ешелонами перекинули на Далекий Схід. Ще повоював з японськими самураями. Війну закінчив старшим лейтенантом.... Запропонували служити далі. Відповів, що для мене це велика честь, але мушу порадитися з дівчиною і зі своєю родиною. Проте на мої листи вже три роки ніхто не відповідав. Показав пакунок своїх листів з поштовими відмітками „Адресат вибув”. Після цієї розмови нарешті дали мені відпустку.

У Дністрівку приїхав пізно увечері. Ноги самі понесли до Марічки. Та у вашій хаті поралися чужі люди. Спитав про Ковалів. Відповіли, що не з цього села, отримали цю хату як вчителі, а про Ковалів чули різне. Розповіли також, що газди вмерли під час війни, а їх діти чи то з німцями, чи то з бандерівцями були зв'язані. Де зараз — не знають. Порадили запитати у місцевих.

Передчуваючи біду, неквапливо пішов до своєї хати. Піднявся на ганок. Постукотів у віконце. Незнайомий дівочий голос з молдаванським акцентом роздратовано мене запитує: „Вам кого? Усі вже сплять.”

Відповідаю: „Дмитра Пазяка можна?”

У відповідь чую: „Чоловік у Чернівцях. Повернеться за два дні. А Ви хто?”

І щось мене примусило їй збрехати. Кажу: „Друг Дмитра з сусіднього села. Демобілізувався з армії. Може до хати запросите?” Але

так мені двері ніхто і не відчинив. Поплентався до іншого двору, де ще у вікнах миготів вогник.

Знову назвався другом свого брата. Мене у сутінках не впізнали і розповіли, що в хаті Пазяків вже давно хазяйнує Ауріка – дружина Дмитра, яку він привіз з Чернівців ще у 44-му році. Далі розповіли, що його старший брат Іван (тобто я) з війни не повернувся. Де він і що з ним ніхто не знає. Ауріка працює на пошті. Робила щодо мене якісь офіційні запити в органи. Але і там начебто нічого про мене не знали. Молодший брат Ілля, якого Ви Оресте маєте пам'ятати, вмер від запалення легень у 1945 році. А про Марічку розказали, що загинула під час війни... Щодо Вас, Оресте, про зв'язок ні з німцями, ні з „бандерівцями” не згадували. Просто сказали, що Ви зникли після смерті сестри із села і, мабуть, теж десь загинули на чужині...

— А ми вижили з Вами, Іване. Отче наш допоміг нам усе витримати і не зламатися... Давайте пом'янемо мовчки усіх, хто не дожив до цієї миті, — запропонував Орест.

Ветерани піднялися і, тримаючи один одного за руки та схиливши голови, вшанували і батьків, і Марічку, і Іллю... Знову присіли на лаву і Іван Данилович продовжив:

— Побувавши у Дністрівці, зрозумів я, Оресте, що усі мої листи відправляла назад Ауріка. Мабуть сама хотіла газдувати у нашій хаті. І так мені стало гидко. Не став чекати Дмитра. Відвідавши вранці родинні могили, поїхав назад служити на Далекий Схід.

Помотало мене по Союзу... Після Далекого сходу на північ. Потім знову на схід — Курильські острови. Добряче „посмажився” і у пісках Каракумів...

У 1955 році заочно закінчив Московський університет. Маючи вищу освіту, не потрапив під „хрущовські” скорочення.

Але великої військової кар'єри так і не зробив. Не мав вищої військової освіти та і до лав КПРС так і не вступив...

Пощастило наприкінці служби, бо повернувся в Україну. Три роки прослужив у штабі Київського військового округу у розвідувальному відділі. Звільнився у запас у 1970 році підполковником...

— А як сім'я, Ви ж згадували покійну дружину, — спитав Орест.

— Оженився я, Оресте, на Півночі, коли мені вже було 30 років. Моїй Олі було тільки 18. І статурою, і характером вона дуже нагаду-

вала мені Марічку... Кришталево чиста душа... Росіянка, але українську мову вивчила самотужки і ще дітей навчила.

Уявіть собі, брате, відчуваючи мою тугу за рідним краєм, відтворила його у нас вдома! Де б не служив, у нашій оселі я почувався наче на рідній Буковині.

Вечорами вголос читали твори Ольги Кобилянської і Юрія Федьковича. Співали українські пісні. Завдяки моїй Олечці і я більше дізнався про наших земляків...

Коли переїхали до Києва, молодша донька Оксана сама попросилася в українську школу. Навіть випускні іспити з математики складала українською мовою. Потім закінчила Київський університет імені Тараса Шевченка. Зараз у тому ж університеті завідувачка кафедри. Її чоловік — один з кращих юристів України. Маю від них двох дорослих онуків.

Старший син Андрій закінчив Київське загальновійськове училище. Служив у військовій розвідці. Закінчив із золотою медаллю військову академію. Обійшов мене по всіх параметрах. Рік назад став генералом. Вважається одним з кращих фахівців Російської Федерації з питань виконання міжнародних договорів у сфері роззброєння та контролю над озброєннями.

— А чому ж до України не повернувся, коли всі бажаючи поверталися? — здивовано спитав Орест.

— Це був його вибір. Буковинці прославляють свій край і в Америці, і в Австралії, і в Західній Європі... Хіба програє Україна від того, що частку своєї культури посіяла в братній, сусідній державі?

До того ж Андрій в Москві є активним членом українського земляцтва. Навіть листи пише мені виключно українською мовою... І у відпустку щороку приїжджає до мене.

І ще, Оресте, не знаю чому, але саме сьогодні, я зрозумів те, що не давало мені спокою майже усе життя. Мушу Вам сказати, що у багатьох наших бідах винна звичайнісінька політика і усі, хто „годується” навколо неї. А що найбільше мене хвилює — навіть демократія не зупиняє на шляху до „корита” брехливих „захисників народних інтересів”, яких достатньо в усіх партіях.

— Дозвольте, Іване, не погодитись з Вами, — заперечив Орест. — У демократичному суспільстві, маючи клепку в голові, людина не проголосує за того, хто бреше. Сама розбереться що до чого. Чому це я маю голосувати за „комуняк” чи „москалів”, якщо вони мені

усе життя перепаскудили?

— І я так донедавна вважав, брате, — заперечив Іван Данилович.
— От, послухайте! Хіба Борис Олійник не є совістю свого народу? А він комуніст, або, як Ви сказали, — „комуняка”...

— Так то Олійник. Я теж його поважаю. Порядний. Розсудливий, — погодився Орест.

— А національність навіщо чіпати, Оресте? Під час війни мене підтримав і довів, що я не дезертир, не українець і наш земляк Хамлюк, а єврей Зисельман... Та і командир Самбуrow ставився до мене, як до сина, а був росіянином. Не там шукаємо зло, не там...

От ми, Оресте, з Вами з одного буковинського села. Так чи ні?

— Так, Іване.

— З нашого села і „миротворець світового рівня” Мар’ян Хамлюк. Це теж так. І, якщо Ви, любий брате, жили і живете за законами совісті, честі і добра, то Хамлюк завжди усе робив тільки задля своєї користі.

Я теж грішним ділом раніше вважав, що падлюкою Мар’яна зробила комуністична ідеологія, яка завела молодого хлопця до „передового загону борців з класовими ворогами”, до яких він мав би відносити і нас з Вами. І в душі я його з часом за це простив. Та через сорок років після війни Хамлюк знову нагадав про себе.

У 1985 році я ще на пів ставки працював у Районному військкоматі Шевченківського району міста Києва. Впорядковуючи особові справи військових пенсіонерів, надібав папку полковника Мар’яна Хамлюка. Невже, думаю, земляк? Те, що узнав, усе в мені знову перевернуло.

Дивлюсь на фото — начебто його пика... Але читаю і не вірю своїм очам. За особовою справою наш Мар’ян виявився сиротою з Харківщини. З першого дня війни у складі регулярної Червоної Армії. Між рядками акуратно вписано бойові нагороди, якими ніколи рядових не нагороджували. Записано також, що після війни Хамлюк закінчив військове училище. Тоді строк навчання в училищах був не більше трьох років, а в дипломі Мар’яна стоїть цифра 5. Неозброєним оком видно, що і свідоцтво про закінчення трьохмісячних академічних курсів в Москві теж підчищено, а строк навчання кимсь виправлено до трьох років.

В автобіографіях теж „без пляшки” не розберешся. У 65—му році наш „сирота” знаходить родичів на Буковині.

Військовий комісар потім розповідав, що викликав до себе Хамлюка, а той нахабно і впевнено пояснив, що все у справі записано вірно і це підтвердять з республіканського управління КДБ. І дійсно по телефону спецзв'язку був дзвінок військовому комісару міста Києва, і той попередив районного комісара не шукати проблем собі на голову. Відповідним чином попередили і мене.

— А хто дзвонив з КДБ не з'ясувалося? — запитав Орест.

— Начебто сам голова КДБ України... але засекречений зв'язок так змінює голос, що впізнати абонента по голосу неможливо. Не виключаю, що міг дзвонити і сам Хамлюк, маючи доступ до спеціального зв'язку...

Ні, Оресте, не комуністична ідеологія зробила Хамлюка тварюкою, — продовжував Іван. Цю нечесну людину завжди приваблювала влада як засіб впливу на людей для задоволення його хамлюковських інтересів...

І на трибуну помаранчевого майдану він неодноразово піднімався, бо своєчасно зрозумів і оцінив свій інтерес... А такі як ми, Оресте, носили на майдан гарячий чай, каву, канапки.

Мабуть тому у 2005 році Хамлюк як активіст майдану, голова ветеранської організації району та голова міської партійної організації „Партії історичної справедливості” отримав військове звання генерал-майор...

Мітинг на Хрещатику закінчувався. Учасники розходилися. Тож, коли чорнявий генерал Хамлюк в оточенні молоді порівнявся з місцем, де спілкувалися між собою Іван і Орест, вони, побачивши його зненацька перед собою, мимоволі піднялися з лави.

— Молодці ветерани-солдати, — бадьоро привітався з ними генерал. — Добре, що сьогодні ви разом, бо маємо подавати приклад молоді, щоб об'єднати людей в ім'я процвітання нашої України! Не дамо „лівим” і „правим” розколоти наше суспільство! Обираймо „Партію історичної справедливості!” — І, удаючи, що не впізнав земляків, пішов собі з гордо піднятою головою, карбуючи крок під оплески однопартійців та журналістів.

— Навіть тим, що ми зустрілися скористався, падлюка, — не зміг стриматися Орест.

— От і я про це кажу. Політика і політичні партії використовують

людей, як сьогодні нас використав Хамлюк, щоб продертися до влади. Одні політичні сили лякають людей комуняками і москалями. Інші — бандерівцями і націоналістами. Треті — сепаратистами і бандитами. Четверті — блоком НАТО і Росією... Але жодна партія, на жаль, не відмовиться від послуг такого політичного „шоумена”, як Мар’ян... Бо це голоси виборців.

— І що немає ніякого виходу з цього? — розгублено спитав Орест, нарешті зрозумівши до чого веде Іван Данилович.

— Вихід є, — не відразу відповів Іван. — Якось мусимо навчитися відрізняти добро від зла, солому від полови. Маємо не повторювати, як папути, крикливу брехню про абстрактних комуняк і бандерівців, жидомасонів і москалів, помаранчевих і синіх...

Іван замовчав та за мить знову продовжив.

— На нашій маленькій Буковині живе дуже багато народностей. Чому серед них і за Румунію, і за радянську владу, і за часів незалежної України поміж людей завжди панувала і панує повага і злагода?

Тому, що буковинець української національності, такий як Назарій Яремчук, не дозволив би собі зверхньо поставитися через неукраїнську національність до своїх земляків — румуна Іво Бобула, молдаванки Софії Ротару, єврея Яна Табачника і навпаки? Бо усі ми є буковинцями і пишаємося цим...

— Правду кажете, Іване, правду... А різних злодюг, як отой наш землячок, мусимо виводити на чисту воду. А що, хіба не так? — сказав, як поставив крапку, Орест, і земляки, посміхаючись один одному, обнялися.

Солодкий щем від спогадів про минуле, від гордості за свій буковинський край зволожував їм очі. У цю мить, у центрі української столиці на Хрещатику, два стареньких ветерани знали як далі жити-муть і як направлятимуть своїх дітей та онуків...

А кияни, які бачили у той суботній день цих двох щасливих, немолодих людей, теж посміхалися і думали: „Як гарно і затишно на Хрещатику без політичної ворожнечі та протистоянь”.

„Ми — не папуаси!”

*Усі герої оповідання вигадані,
тому тих, хто випадково впізнає себе,
автор просить не перейматися
цим випадковим збігом.*

Після проголошення незалежності України з різних республік колишнього Радянського Союзу на батьківщину своїх предків приїхало чимало офіцерських сімей.

Залишивши „стерегти” квартиру в Алма-Аті свого старшого сина-студента Михайла, приїхав до Києва із дружиною Тетяною та молодшим Петром і полковник Божийдар Іван Васильович.

Спочатку Іван намагався перебратися із Казахстану до Москви та ця спроба Івана була не результативною. Як казали у той час, у полковника в Москві не було „волохатої руки”, а бажання стати генералом аж перло з офіцера, який у 1993 році отримав погони з трьома великими зірками з рук самого президента країни Нурсултана Назарбаєва.

Посприяв Івану в отриманні посади та чергового військового звання його тато-фронтовик, який разом воював з Героєм Радянського Союзу, Міністром оборони Казахстану Сагатом Нурмугамбетовим.

Івану пощастило взяти участь у деяких заходах СНД у складі делегації від Казахстану, де він навіть сфотографувався поруч з Борисом Єльциним.

Пізніше під час одного з таких фотографувань у Ташкентському аеропорті, полковник Божийдар випадково виліз попереду свого міністра, закривши його своєю солідною, кремезною фігурою. На пам’ятній фотографії замість Міністра оборони красувався новоспечений полковник.

Усе сталося через оту клятту чарчину, яку він хильнув у літаку, запивши пивом, і знаходячись у стані ейфорії забув про улюблене татове прислів’я „не лізь поперед батька в пекло”. Генерал Нурмугамбетов не пробачив синові свого фронтового товариша цієї витівки і

генеральська перспектива Івана в Казахстані досить швидко розсмокталася, як м'ятний льодяник.

Полковник Божийдар не любив згадувати той „прокол”, бо Нурмухамбетов під час найближчої наради у ташкентському готелі не тільки прилюдно зачитував правила етикету і дипломатичного протоколу, а й порадив йому змінити батьківське прізвище на «Божадурь». Після цього інциденту у Міністерстві оборони Казахстану навіть молодші офіцери поза очі називали його тільки так.

Слава Богу, тато Івана любив його таким, яким він є, і своєчасно порадив сину їхати за генеральськими лампасами не до Москви, а до України, написавши листа-прохання своєму давньому підлеглому, а тепер тризірковому генералу та Керівнику Інспекторату Президента України.

Отже, стартові шанси заслужити генеральські штани у Івана були дуже високі. І хоча „рідною” мовою Іван не спілкувався, він добре її розумів, бо у дитинстві батько часто возив його на Полтавщину, де мешкали усі татові родичі.

Крім того, завдяки батьківському походженню, Іван тепер належав до „титульної нації” і як етнічний українець, за інших рівних умов, розраховував на перевагу перед офіцерами, в особових справах яких були зазначені неукраїнські національності.

Нарешті Іван мав багато позитивних якостей, насамперед кмітливий розум і непогані аналітичні та ораторські здібності.

Небеса нагородили Івана в гарному розумінні слова також і амбітністю, „кар’єрним нахабством” та відсутністю „галым” щодо прикрашування власних заслуг.

Мав допомогти полковнику і університетський диплом та певний досвід шкільного учителя фізики, а також два роки служби на посаді техніка радіолокаційної станції й чималий досвід служби в обчислювальному центрі штабу цивільної оборони Середньо-азіатського військового округу, куди влаштував його тато після невдалої педагогічної кар’єри та бурхливого роману з красунею-казашкою, ученицею 10-го „а” класу, в якому Іван був класним керівником.

Український генерал зустрів Івана по-батьківські, бо пам’ятав його ще десятирічним хлопчиком. Йому, тоді ще молодому капітану, подобалося, коли командир авіаційного винищувального полку, у якому Микола Іванович служив на посаді начальника штабу, брав на польоти свого молодшого сина Івана. Хлопчик, після польоту

Юрія Гагаріна у космос теж звичайно мріяв стати льотчиком, і з величезним захопленням спостерігав за фігурами вищого пілотажу військових асів.

— Проходь, Ванечка, радий тебе бачити. Як тато? Як його здоров'я?

— Докучають татові як завжди фронтові рани, але тримається добре. От листа Вам передав, товаришу генерал, — відповів Іван, голос якого тремтів від хвилювання.

— Для тебе я просто Микола Іванович, синку, — заглиблюючись у зміст листа, сказав генерал. — Прохання твого батька для мене закон. Він завжди відпускав своїх підлеглих, у тому числі і мене, на вищі посади. Дам тобі машину, щоб підкинули до управління кадрів Міноборони України. Послужиш пару місяців на полковничій посаді у Збройних Силах, а потім заберу до себе. Все зрозумів?

— Так точно!

— Запитання.

— З гуртожитком не допоможете? Бо я з дружиною і молодшим сином...

— Допоможу. Зараз доручу своєму помічникові. Ну добре, Ванечка... Увечері запрошую тебе разом з родиною до мене... На 20.00, — уточнив генерал.

— Дякую, Миколо Івановичу, — ледве стримуючи щасливі сльози, відповів Іван, — будемо обов'язково і вийшов з генеральського кабінету до приймальні, картаючи себе за свою сентиментальність.

А далі усе відбувалося як у казці.

Невдовзі полковник Божийдар очолив аналітичний відділ у міжнародному управлінні Міністерства оборони України і досить швидко оволодів розмовною українською мовою та своїми службовими обов'язками.

Через три місяці, як і обіцяв Микола Іванович, його вже було призначено до Інспекторату Президента України на генеральську посаду керівника управління міжнародної військової політики та видано ордер на трикімнатну службову квартиру у престижному районі міста Києва.

Службовий автомобіль, окремий кабінет і реальний шанс отримати до Дня Незалежності генеральські погони несподівано конкретно „намалювалися” перед Іваном.

А Іван і мріяти не насмільювався про такий блискавичний сценарій своєї кар'єри. Три дні підряд після призначення в президентський Інспекторат він скажено хрестився на бані Києво-Печерської Лаври, проїжджаючи повз святі місяця на своїй службовій іномарці, і благав Бога допомогти встояти від спокус української столиці.

Та хіба можна було встояти молодому кремезному полковнику з гарними чорними вусами від звабливих поглядів чарівних українських жінок? А від оковитої з перцем і смачнющого сала з часничком та цибулею? Ну хто ж втримається?

Але Іван тримався, як кажуть, „до останнього патрону”. Усі карти, як завжди, сплутав вельмишановний пан Випадок.

Посольство Сполученого Королівства мало святкувати день народження її величності Королеви Єлизавети. У зв'язку з прибуттям до Києва британського лорда – фельдмаршала Інджа, на урочистості посольство запросило справжній бомонд іноземних військових аташе, українських дипломатів та воєначальників з дружинами.

Надійшло запрошення і Керівнику Інспекторату Президента України. Але Микола Іванович у цей час мусив брати участь у важливій нараді в Адміністрації Президента України, тому із задоволенням віддав запрошення Івану.

– Ванечка, попередь дружину, щоб зробила відповідну зачіску та підготувала вечірню сукню. Сьогодні замість мене поїдеш на урочистий прийом, який влаштовує на зафрахтованому кораблі Посольство Великобританії. Що, де, коли і як? – розписано у запрошенні.

– Миколо Івановичу, може доручите Вашому першому заступнику? – наче щось передчуваючи, запропонував Іван.

– Я двічі не повторюю, Іване. Зробиш приємне дружині, тим більше, що вона у тебе „ін-яз” закінчила і залюбки поспілкується з англійцями. Заодно і по Дніпру на кораблі покатаєтесь. Щодо мене скажеш британцям про термінову нараду у Президента.

Рівно о 19.00 Іван з Тетяною під'їхали до корабля, на борт якого вже піднімалися відомі українські дипломати і генерали у цивільних костюмах із гарними, розмальованими дружинами.

– Оце так-так! – з приємністю здивувався Іван. Серед гостей він помітив нещодавно новопризначених начальника Генерального шта-

бу українського війська, заступника Міністра оборони з озброєння, заступника міністра закордонних справ... Є можливість зав'язати корисні знайомства.

— Тетяно, поспілкуйся тут без мене, а мені треба працювати, — солідно вимовив Іван дружині, поправляючи червону краватку, яка йому дуже пасувала.

На верхній палубі офіціант роздавав гостям напої і майже не вагаючись Іван взяв собі келих з коньяком.

„На вулиці похолодало і я тільки трішечки зігріюсь”, — заспокоював себе Іван, відкидаючи неприємні згадки про свої минулі „проколи” після неконтрольованого вживання алкоголю. — „Та і Тетяна поруч, теж підстрахує”.

— Олександрє Івановичу, щирі вітання, — звернувся Іван до начальника Генерального штабу, цокнувшись із ним келихом.

— Я Іван Васильович Божийдар, заступник Керівника Інспекторату Президента України з міжнародної військової політики.

Правда, Іван не був заступником Миколи Івановича, але ця дрібничка ані чого на його думку не міняла.

— Дуже приємно, — сердечно відповів йому низьким басом височенний генерал Задунайський, вдягнений у незвичний для бойового офіцера елегантний смокінг, який мабуть взяв напрокат. А чому не прибув Микола Іванович? Щось сталося?

— Та ні, усе по плану. Президент України проводить закриту нараду. І взагалі, за міжнародний військовий напрямок в Інспектораті відповідаю я. Досвід у мене у цій сфері неабиякий... Був радником Міністра оборони Казахстану, готував до підписання усі документи на саммітах СНД та інших міжнародних заходах ...

Іван і не помітив як перейшов на „ти”.

— Одним словом, Саша, заїжджай до мене. Ти ще молодий начальник Генштабу. Усьому навчу, хоча військових академій, як і маршал Будьонний, я не закінчував. Але ж ти розумієш, що я тебе фактично призначав, тож можу і зняти, якщо не впораєшся...

Міцно потиснувши руку ошалілому (мабуть від радості знайомства) Задунайському, Іван переключився на заступника Міністра закордонних справ Хандогінюка.

— Ми з вами не зустрічалися в минулому році на дачі Бориса Ми-

колайовича Єльцина? — спитав Іван у відомого дипломата.

— Щось не пригадую...

— Тоді ми точно бачилися з Вами у Андрія Кокошина в Москві, — радісно посміхаючись проголосив Божийдар. Я писав Андрію декілька рецензій на його книжки, — не моргнувши оком, знову збрехав Іван.

— З ким маю честь? — із зацікавленістю спитав пан Хандогінюк у Івана Васильовича, пропонуючи йому свою візитку.

— Я заступник Керівника Інспекторату Президента України з міжнародних військових питань, у тому числі і з питань контролю над озброєннями, Іван Васильович Божийдар. У недалекому минулому — радник Міністра оборони Казахстану та позаштатний радник Президента Назарбаєва, по-військовому голосно і чітко відчеканив Іван, і рука його мимоволі потягнулася до келиха з коньяком, а розігрітий організм вже прагнув нових вражень і знайомств.

Переконавшись, що справив належне враження на дипломата, та пообіцявши передати свою візитку найближчим часом, Іван пошукав очима дружину. Не знайшовши її, знову проковтнув чергову порцію відмінного французького коньяку.

А Тетяна у цей час насолоджувалася вишуканою англійською мовою справжніх лондонських леді, смакуючи терпке червоне вино на затишній нижній палубі корабля.

„Невже це не сон?“ — думала Тетяна. Про чоловіка вона геть забула, зачарована видами Києва, які відкривалися їй через ілюмінатори корабля, та збуджена незабутніми враженнями від спілкування з дружиною посла та супутницями життя заступників міністрів, дипломатів і генералів.

Івана, який зайшов в оточенні інших незнайомих їй мужчин до урочистої зали корабля, вона побачила першою.

Його шанобливо та уважно слухали, і Тетяна заспокоїлася та порадувалася за чоловіка, який після Алма-Ати практично не пив та усього за декілька місяців зайняв в Україні достойне місце, працюючи і вдень, і вночі. І сьогодні — теж відчуває себе, як риба у воді, серед військової та політичної еліти...

Через деякий час урочисто оголосили про прибуття фельдмаршала і у невимушеній обстановці британський лорд почав знайоми-

тися з високими українськими гостями, обмінюючись думками щодо перспектив розвитку українського війська та інших військових формувань.

Натомість переважна більшість гостей, не звертаючи особливої уваги на британського лорда, „спілкувалися” між собою біля щедро накритих столів. Активно продовжував брати участь у міжнародній „тусовці” і наш Іван Васильович.

— Пане полковнику, — звернувся несподівано для Івана перекладач з Міністерства оборони, — з Вами, як з представником президентського Інспекторату, хотів би переговорити фельдмаршал Індж.

„Ось мій зоряний час”, — блискавично промайнула думка в голові у Івана. — „З лордами мені ще не доводилося спілкуватися”. Осушивши до дна черговий келих коньяку, Іван попрямував за перекладачем до центру зали, де мала відбутися видатна подія його життя.

Але хто стане свідком цього тріумфу? Жодна особа навіть не помітила, що Іван наближається до фельдмаршала.

Після обміну протокольними вітаннями фельдмаршал почав розповідати про мету свого візиту і про зацікавленість оборонного відомства Сполученого Королівства у співробітництві з Інспекторатом Президента України.

Іван у свою чергу поінформував фельдмаршала про нараду у глави держави, що є причиною відсутності Керівника президентського Інспекторату, та про готовність співпрацювати з відповідними структурами Великобританії.

Але ніхто, Боже мій, ніхто крім перекладача, не бачив як Іван на рівних веде переговори з британським лордом! Навіть Тетяна десь забалакалася і мабуть так і не побачить з ким спілкується її чоловік.

Тоді Іван вирішив трішечки додати гучності своєму голосу, щоб чув його не тільки перекладач і фельдмаршал, а й інші високі гості.

— Ми дякуємо Вам, пане фельдмаршале, а також і Посольству Сполученого Королівства, за високу честь бути запрошеними на цей урочистий захід, — раптом потужно, майже як у церкві, вимовив Іван. „О, вже починають слухати й інші”, — відмітив Іван, витримуючи паузу для перекладача.

Згадавши деякі факти з колоніальної історії „владичиці усіх морів”, Іван вирішив блиснути своєю ерудицією.

— Ми цінуємо Ваше бажання, пане фельдмаршале, сприяти реформуванню та розвитку Збройних Сил України, бо знаємо, що фактично Англія у свій час була носієм цивілізації та християнства на багатьох континентах, зокрема в Америці, Азії та Африці.

Перекладач справно перекладав, а народ вже із зацікавленістю слухав добре поставлений голос полковника, який собі обмірковував наступну фразу. „Україна ж не Африка! Ще подумає, що ми, як африканці, потребуємо їхньої допомоги. Хіба українці ні на що не здатні? Дзуськи! У нас не було Шекспіра, але був Шевченко! У нас на Житомирщині народився конструктор космічних кораблів та ракетного щиту СРСР академік Корольов!” , — бігали туди-сюди думки в голові Івана.

— Проте, вельмишановний пане фельдмаршале, Україна — це потужна за своїм інтелектуальним потенціалом морська держава, а не бананова республіка!” , — повчально прогримів бас полковника.

Перекладач знову все дослівно переклав на англійську.

— Ні-ні! Ми не вважаємо Україну банановою республікою, — наче вибачаючись, встиг вставити свою репліку фельдмаршал.

Але полковник Божийдар, почувши винуваті нотки в словах фельдмаршала, менторські затряс вказівним пальцем перед обличчям британського лорда та з відчуттям за свою країну пекучої гордості, яка наче коньяк розтікалася теплом по його жилах, продовжував, гриміти:

— Ми — українці! Ми — великий, гордий народ! Ми вам не ПА-ПУ-А-СИ, пане фельдмаршале! Ми не ПА-ПУ-А-СИ!!!

Останні слова прозвучали у суцільній тиші і навіть дружина Івана почула тихий голос перекладача, який, не зорієнтувавшись у ситуації, дослівно переклав на англійську (тепер вже точно „історичну”) фразу її чоловіка. Почула і їй стало зле.

А сивий, сімдесятилітній фельдмаршал, вислухавши переклад, зблід, почервонів, потім знову зблід, не припиняючи розгублено вибачатись:

— Пробачте! Пробачте, пане полковнику! Ми знаємо, що українці не папуаси. Ми так не вважаємо, пане полковнику...

І, зрозумівши, що британський фельдмаршал ставиться до України шанобливо, полковник Божийдар хитро посміхнувся до візаві

та зненацька обняв і тричі розцілував його, наче приймаючи у такий спосіб вибачення фельдмаршала, і вже тихіше додав:

— Українці на це сподіваються. — А потім із словами „Маю честь” розвернувся і пішов закусувати до столу з почуттям філігранно виконаної роботи.

Біля столу із дзеркала, яких на кораблі було більше ніж достатньо, на Івана із захопленням дивився чорновусий, кремезний, український генерал із келихом коньяку у лівій руці та з червоним вареним раком у правій.

Як цей генерал у формі продерся на бенкет було незрозуміло. Обличчя генерала було до болі знайоме Іванові, але впізнати своє «генеральське» віддзеркалення йому так і не вдалося.

Дружина Івана Тетяна перебувала у стані протрації хвилин п'ять після проголошення її чоловіком слів „ми не папуаси”. Вона бачила як Іван завершив свій спіч і повернувся до столу, але, як уві сні, не могла поворушити ні ногою, ні рукою. Голос теж кудись пропав.

Вона бачила як Іван взяв келих коньяку та вареного рака і почав уважно вдивлятися у дзеркало, наче побачив там щось надзвичайне. Потів він залпом осушив свій келих і спробував закусити коньяк вареним раком. Та рак зненацька випав з Іванових рук прямісінько під стіл.

Іван повернув свою голову ліворуч, потім праворуч і після цього присів, намагаючись витягти того злощасного рака з під столу. Йому це нарешті вдалося і прямо під столом, не підводячись, навколішках полковник почав ласувати улюбленим делікатесом.

Дивно, але на Івана крім дружини навіть ніхто не дивився. Усі голосно розмовляли, частуючись екзотичними фруктами, вишуканими напоями та закусками, начебто щойно нічого і не сталося.

Тетяна відчула як її кинуло у жар, а обличчя стало таким, наче її хтось облив водою. Саме ця вода і повернула дружину Івана до тями, і вона, наче прокинувшись, витерла носовичком своє лице.

„Боже! Це не сон! Це... катастрофа...”, — перше, що прийшло на думку Тетяні, коли вона опанувала собою. — „А що є найгіршим, Іван вже десь добре набрався. От клята свинюка! Вже моститься спати під столом!”.

Блискавкою Тетяна підскочила до місця, де влаштувався перепочити її чоловік, і щоб ніхто не бачив, щосили вдарила його но-

гою по важкуватій сідниці.

— Вилазь, падлюка, — прошепотіла Тетяна. Дивно, але до Івана дійшли її ледве чутні слова.

— Чого ти б'єшся, Танечка? Не бачиш — обручку шукаю, закотилася під стіл, — визираючи з під столу обурено пробурчав полковник. — О, знайшов! — зрадів Іван і спритно виліз з під столу, показуючи долоню, на якій красувалася щойно знята обручка.

„Розбір польотів проведе вдома, а зараз треба непомітно витягати цю свинюку з корабля”, — вирішила для себе Тетяна, дякуючи Богові, що корабель вже пришвартувався.

— Іване! Чи не ти обіцяв мені показати сьогодні вечірній Київ? — ніжно спитала Тетяна чоловіка.

— А ти що не бачила Київ з корабля? — запитанням на запитання відповів Іван і вхопив повний келих з коньяком.

— Коханий, по-перше, цей келих мій, а по-друге, ти обіцяв показати Хрещатик, — так само ніжно і наполегливо сказала дружина Івана, непомітно відбираючи у нього коньяк. — Хіба твоє слово вже не закон?

— Моє слово закон, — погодився Іван з дружиною і невпевнено поплентався за нею з корабля, чи то тримаючись за неї, чи то підтримуючи її під руку, щоб Тетяна, не дай Боже, не впала.

„Хрещатик — це добре. На Хрещатику і дівчат багато гарних, і барів чимало. Вечір тільки починається”, — думав свою думку Іван і його настрій поступово покращувався.

В машині полковник Божийдар знову відчув себе господарем ситуації і скомандував водію-сержанту:

— На Хрещатик!

— Юрочка, будь ласка, спочатку за сином заїдемо. Ти ж запам'ятав дорогу до моєї подружки?

— Так, пані Тетяно, відповів водій і скерував авто в протилежному від Хрещатика напрямку.

— Сержант! Урод? Ти що теж мене вважаєш папуасом?! — звіриним риком заричав полковник. — Хто тут командує?!

Але отримавши гарного тусана по потилиці від Тетяни він на хвилину заспокоївся.

— Виключи приймач, воділа! Співати буду, — знову прокричав Іван.

Сержант, втягнувши голову у плечі, швидко виключив магнітолу, з якої лунала улюблена пісня киян „Як тебе не любити, Києве мій”.

„Вдоль... па... Питерскай! Па... Тверской... да Ямской...” — голосно не заспівав, а прогримів добре поставленим басом Іван Васильович, зовсім перелякавши молоденького сержанта, який у своєму житті не чув такої сили голосу.

„Ну і голосище у шефа! Дійсно, ми співучий народ”, — подумав сержант, плавно гальмуючи біля парадного, в якому залишили малого Петра.

— Юра, чекатимеш нас із Петриком. Я миттю, — звернулася до водія Тетяна і розчинилася в темному під’їзді.

Ця мить з декількох хвилин для водія тягнулася як вічність.

— Розвертай машину, сержант! Їдемо на блядки! — скомандував полковник, як тільки дружина вийшла за сином.

Але водій перелякано липав очима і навіть пальцем не поворухнув.

— Ти що наказу не чув? — замахнувся на водія офіцер своїм пудовим кулаком.

Аж тут у полі зору Івана з’явилася чарівна пані, яка посміхаючись йому (*а кому ж ще?*) попрямувала до найближчої лави.

Іван забув про сержанта і поважно вийшов з машини. Через секунду він вже стояв перед гарною, молодою жінкою, а ще через секунду цілував їй руку.

— Я Іван Божийдар, — клацнувши підборами відрекомендувався Іван. — Служу в Генеральному Інспектораті Президента України. Вчора отримав „генерала”, а сьогодні „обмивав” зірочки з британським фельдмаршалом на кораблі. Тому не звертайте уваги на легкий аромат коньяку, який можливо дме від мене. Це ж не завадить нам познайомитися?

— Не завадить, пане генерал, — заспокоїла його молода богиня. — Мене звуть Світлана, — і подарувала Іванові білозубу посмішку, від якої у полковника (*вибачте за неточність, у „новоспеченого генерала”*) запаморочилось у голові. Підбадьорений жінкою Іван „співав”, як соловей. Анекдоти і жарти хвилин п’ять сипалися з нього, наче горіх...

— Вечір прохолодний, тож мій вечірній моціон завершено дост-

роково, — піднімаючись з лави сказала Світлана. — А Вас, якщо маєте вільну хвилинку, запрошую на каву. Он там, на третьому поверсі, вікна моєї квартири, — показала вона своїми очима.

— Не відмовлюся, Світланочко, — зрадів Іван, галантно беручи жінку за талію, і, наче випадково, торкнувшись іншою рукою до її тугих грудей.

Від цього „випадкового” дотику в штанах у Івана щось невблаганно заворушилося, а рука з талії сама собою почала сповзати на круглі сідниці красуні.

— Ми так не домовлялися, Ванечка, — грайливо прошепотіла Світлана і спокійно повернула його руку знову на талію. — Тут з кожного вікна за мною спостерігають сусідки-бабульки. На завтра у них і так вже забагато підстав для пліток. Ти ж не хочеш, зробити мені погано? — стверджувально спитала молода жінка, відчуваючи себе захищеною, бажаною і жаданою поруч із цим мужчиною, який усього за декілька хвилини підібрав ключик до її серця.

„А три роки назад під час розлучення клялася собі, що у моєму житті не буде жодного чоловіка... Гріш-ціна твоїм клятвам, Светка” — докоряла собі жінка. — „Чи вже забула як боляче, коли настає час розчарування? А які гарячі руки у цього генерала! Талію аж пече...”.

Саме у цей час Тетяна вийшла з Петриком з під’їзду і у світлі ліхтаря відразу побачила Івана, який у парі з незнайомою дівчиною неквапливо чимчикував до сусіднього будинку.

— Петрику, до машини, швидко, — крикнула синові Тетяна, і кинулася наздоганяти чоловіка. Наздогнавши, вона щосили зненацька вдарила його своїм маленьким кулачком по спині.

Іван, мабуть з переляку, таки встиг стиснути своєю великою долонею пружні сідниці Світлани і, кинувши їй на прощання „пробач”, розвернувся та риссю побіг до іномарки, отримуючи при цьому по голові і спині болісні стусани дружини.

З очей Тетяни градом котилися сльози і схлипуючи вона біла чоловіка, істерично повторюючи одну і ту ж фразу: „Мамочка моя! Чому не закінчується цей вечір? Ну чому не закінчується цей вечір?”

В машині, побачивши материнські сльози, маленький Петрик теж заплакав і голосно закричав: „Папа! Не бий маму” та завзято приєднався до матері, подвоївши кількість стусанів, які тепер отримувал по спині Іван, навіть не ухиляючись від ударів.

Долоні Івана ще відчували дивовижні груди та смачненькі сідниці Світлани, які послало йому сьогодні Небо, а в голові вже вимальовувався план „термінової перевірки”, через яку він мусить зникнути з дому, щоб навідатися до незнайомки.

Водій, оцінивши ситуацію, без команди завів двигун і обережно виїхав з двору. Поступово емоції в машині вщухли, і через десять хвилин полковник Божийдар та його родина були біля дому.

Першим вийшов Іван. Відкрив задні дверцята і, турботливо подавши руку Тетяні, допоміг вийти їй. Водій відкрив дверцята Петрику і за мить, тримаючи сина за руку та обнімаючи за плечі дружину, полковник Божийдар увійшов у свій під’їзд.

А що Світлана? Галантний, сильний мужчина, який, наче школяр, що отримав двійку, винувато втікав від неї до своєї службової машини, все одно сподобався їй.

„І дружина у нього нічого. Як лялечка. Зовсім ще молода для генеральші”, — відмітила вона. — „Та і син дошкільного віку... Мабуть другий шлюб...”

Піднявшись на свій третій поверх, Світлана зайшла до квартири, роздягнулася і стала під гарячий душ. Вода, наче гарячі Іванові руки, пестили її тіло. Соски на грудях затверділи і від пестощів внизу нестерпно занув живіт. Три роки без мужчини давали взнаки. Намилюючи сідниці, Світлана згадала як Іван стиснув їх своєю долонею і від цієї згадки сідниці запекло.

Цей жар пішов на стегна, груди...

Щоб не впасти вона присіла, міцно стискуючи між стегнами свої руки. Аж раптом біль внизу її живота перетворився у гостру насолоду і вона затремтіла усім тілом та чомусь, як маленька дитина, заплакала, дякуючи Іванові за те, що він знову розбудив у ній жінку.

Розтираючись рушником, Світлана уважно, наче у перший раз, роздивляла себе у дзеркалі. Її молоде, дівоче тіло було бездоганним і знову прагнуло кохання. Життя було прекрасним!

— Добраніч, Світланочка... — сказала вона сама собі, виключила світло і з насолодою потягнулася у своєму ліжечку. Про Івана вона старалася не думати, але жіноча інтуїція їй підказувала, що вони ще побачаться...

Ніч минула. Київ прокидався, купаючись у променях яскравого червеного сонця.

Івана, який ще спав, вже чекав смачний сніданок, ретельно відпрасовані брюки, сорочка з погонами і заплакані очі дружини. Тетяна кохала цього великого бовдура, навіть після вчорашнього, так само як любив Івана його тато, просто таким, який він є. Чи стане Іван генералом після вчорашньої розмови з фельдмаршалом, Тетяні було байдуже.

По своєму любив своїх синів та дружину і полковник Божийдар, але після першого келиха він міг закохатися у будь-яку жінку планети, яка у ту мить з'являлася поруч. Жінки, які відповідали йому взаємністю, не завжди розуміли „безрозмірне” серце Івана, прагнучи, щоб він завжди кохав тільки одну-єдину.

Поглядаючи на годинника та ознайомившись з терміновими документами, у своєму кабінеті вже чекав Івана і Микола Іванович, якого вночі розбудив телефонний дзвінок урядового зв'язку.

— Микола! Ти там вранці розберись із своїм «полковником-папуасом», — почув він веселий голос Президента України. — Мені по каналам спецслужб пізно увечері передали текст його розмови з фельдмаршалом Інджем. Досі живіт болить від сміху... Це ж треба так себе не контролювати... Хоча по суті твій полковник влучив у яблучко. Українці, дійсно, не папуаси, — і, не попрощавшись, поклав слухавку.

Ліза

„Ліза! Лізонька! Відгукнися!” — жалібно причитала крізь сльози літня жіночка з підфарбованим білявим волоссям, вдягнена у шкіряне пальто вишневого кольору. — „Ви не бачили Лізу?” — знову і знову з надією у заплаканих очах зверталася вона до людей, зупиняючись біля дачних будинків і котеджів села Зазим’є. Почувши у відповідь невблаганне „ні”, Марія Іванівна важко зітхала, дякувала людям і продовжувала пошуки Лізи.

Але Лізи ніде не було. Ніхто її не чув і не бачив, і остання надія знайти Лізоньку згасала разом із променями вечірнього сонця, яке у жовтні вже ледве-ледве встигає прогріти землю і повітря.

Разом із дружиною, але обходячи інші вулиці, шукав Лізу і генерал-полковник Дмитрук Володимир Олексійович — високий, міцний мужчина, з мужнім обличчям та акуратно підстриженим густим, сивим волоссям. Темно-синій спортивний костюм підкреслював атлетичну фігуру генерала, який протягом усього свого життя щоранку робив фізичну зарядку та обливався холодною водою...

Так сталося, що єдина дочка Дмитруків Олеся разом із своїм чоловіком та їх онуком Вовкою залишилася жити у пострадянській Латвії. Утворення кордонів новостворених держав, які раніше були територією однієї могутньої країни, та зникнення заощаджень людей істотно зменшили їх попередні можливості збиратися разом. Особливо нудьгували Дмитруки за онуком, з яким тепер бачилися тільки раз на рік.

І, якщо генерал майже увесь свій час проводив серед людей на службі, то його дружина-пенсіонерка залишалася з ранку до пізнього вечора одна із власними думками вдома. Телевізор, книги, ліки і навіть спілкування з сусідками не рятували Марію Іванівну від депресій.

І саме Ліза зробила оселю Дмитруків затишною, а їх щасливими. Вона ж була кішечкою і тому сама знайшла цих немолодих людей, серцем відчуваючи їх біду, та, наче маленьке янголятко, відразу заповнила їх життя почуттями радості і добра.

Проте Володимир Олексійович був людиною і як людина вважав, що Лізу знайшов таки він. Якимось, повертаючись до дому зі служби, у під’їзді йому під ноги викотилось, наче маленький чорний м’я-

чик, гарне пухнасте кошенятко. Воно підняло до гори свою голівку і ввічливо привіталось: „Міу-міу”.

— Ти чие? — запитав генерал і, не втримавшись, як у дитинстві, погладив це Боже створіння по голівці та спині. Кошенятко було худеньке, але чисте і делікатне. „Мабуть голодне, а не кричить”, — з повагою до тваринки подумав Володимир Олексійович. — „Як воно сюди потрапило? Вчора його точно тут не було...” — Ну добре, якщо ти нічیه, пішли зі мною, — запросив генерал кошеня до ліфту і воно гідно побігло за ним, піднявши свій чорний пухнастий хвостик з білим кінчиком.

— Ось ми і вдома, прохось, — запропонував генерал кошенятку, відкриваючи ключем двері квартири.

— Марічка, добрий вечір. Зустрічай гостей, — покликав він дружину, знімаючи свій кітель і шитий золотом кашкет.

— Добрий вечір, мій любий. Міг би і попередити про гостей, — привітно відповіла Марія Іванівна, виходячи до прихожой з кухні. — Що це? — здивувалася жінка, побачивши замість гостей тільки чоловіка і гарненьке кошенятко, яке чемно сиділо у куточку, обгорнувшись пухнастим хвостиком. — Боже, яке диво! Чорненьке, а кінчик хвостика білий! Як тебе звуть, малятко? — запитала вона, нахиляючись до кошеня.

Проте тварини не люди, тому не вміють говорити, але розуміють майже все. Бог дав кожному народу на землі свою мову. Тому англієць не зрозуміє українця, якщо не знає української, а котик з України чудово зрозуміє і англійця, і українця. Отже, знаючи, що мусить саме вголос відповісти цим добрим людям, кошенятко тоненько промяучило: „Мі-у-м-р-р”, повторивши, на всяк випадок, і своє справжнє ім'я нечутним для людських вух сигналом, яким зверталася до нього мама”.

— Ліза??? — майже одночасно запитали Володимир Олексійович і Марія Іванівна та засміялися від цього дивного збігу. — Загадай бажання, Володя. І як це нам спало на думку саме це слово? — сказала дружина генерала, піднімаючи кошеня з підлоги. — А може це і не Ліза зовсім, а маленький Лізун... Та ні. Дійсно Ліза... Володя, мий руки і сідай до столу, а я Лізі молочка наллю і тебе нагодую, бо сама вже повечеряла...

Так у Дмитруків з'явилася Ліза — надзвичайно розумне, вихова-

не і чистоплотне кошеня, яке поступово перетворилося у красиву пухнасту кішечку та улюбленого члена їх родини.

Ліза теж усім своїм добрим серцем відповідала цим людям, зігріваючи їх своїм особливим, майже сонячним, теплом і ласкою.

Марія Іванівна була для Лізи кращою подругою і своєю нечутною для людей мовою кішечка називала її просто Марічечкою.

І Ліза, і Марічка розуміли одна одну без слів. Коли у Марії Іванівни боліло серце, голова, або нили суглоби та поперек, Ліза лягала поруч із подругою і досить ефективно „лікувала” її, угамовуючи біль своїм червоним язичком, теплою шубкою і навіть маминими піснями, які є нечутними для людей, але допомагали їм так само добре, як і кішкам.

Інша справа Володимир Олексійович. Його Ліза трішечки боялася, шанувала і поважала, наче свою маму, яка не повернулася до своїх кошенят, коли малечі було усього по тридцять п'ять днів від дня їх народження.

Ліза й інші її братики і сестрички не знали, що мама трагічно загинула під колесами автомобіля. Але, зголоднівши, кошенята відчували, що їх дитинство закінчилося і розійшлися хто куди шукати власної долі.

Якщо на коліна до своєї подружки Ліза стрибала без усіляких церемоній, то у Володимира Олексійовича завжди питалася дозволу. Вона сідала перед ним, коли генерал влаштовувався після вечері у своєму кріслі, і, дивлячись йому прямо у вічі, тихенько запитувала: „Мя-у-м-р? Чи можна мені до Вас, пане генерале?”. І тільки після отримання дозволу Ліза обережно влаштовувалася на генеральських колінах і, примруживши очі, розповідала йому про те, чим вони займалися протягом дня з Марічкою.

Володимир Олексійович ніжно любив свою дружину і відразу помітив, що завдяки Лізі депресія у Марії Іванівни зникла назавжди. Тому вечорами він з вдячністю пестив кішечку, відчуваючи як пружно вигибається Лізін хребет і хвіст під його великою долонею.

Як усі кішки Ліза любила тепло, накопичуючи його влітку на дачній ділянці. Ці шість соток Володимир Олексійович купив біля двадцяти років назад разом із невеличким будиночком, повернувшись з дворічного закордонного відрядження.

Отже, коли Марія Іванівна в суботу сказала Лізі, що через годину вони машиною виїжджають на дачу, кішечка миттєво зайняла місце на задньому сидінні старенького „жигуля” і вже не виходила з машини, боячись не потрапити на дачу через своє запізнення.

— Ліза на місці? — чи то спитав, чи то підтвердив генерал, сідаючи за кермо. — Бачу... на місці... тоді поїхали. І машина плавно рушила вперед та вже через пів години проїхала повз станцію метро „Чернігівська”.

Ліза насолоджувалася звуками двигуна та коліс автомобіля і, згорнувшись клубочком, тихенько муркотіла пісеньку, яку їй дуже давно співала мама.

Ліза пам’ятала і дуже любила свою маму, яка завжди казала, що „особиста гігієна і чистота — це основне правило для порядної кішки. Якщо будеш постійно вмиватися, твоя шубка завжди пахнутиме свіжим повітрям і сонечком”.

Аж раптом машину підкинуло і Ліза, повернувшись до реальності, відчула, що її живіт розпирає рідина. „Забагато молока випила вранці”, — з докором подумала про себе Ліза і жалібно подала свій голосочок з проханням зробити „технічну” зупинку.

— Зараздесь припаркуємось, — зрозумів генерал, — здається Лізі „приспічило”... Чи не так Марічко?

— Та ні! Їдемо ж тільки тридцять хвилин! Це їй щось наснилося, — засміялася у відповідь Марія Іванівна.

Ліза вже голосніше ще раз попросила про зупинку, але і на цей раз Марія Іванівна її чомусь не зрозуміла.

— Ось, Володя, чуєш як Ліза підтверджує мої слова? А ти кажеш „приспічило”. Їдемо далі. — Зовсім навпаки прокоментувала Марічка прохання кішечки.

— Ну добре, добре, Машуню. Звичайно, ти завжди маєш рацію... Та і залишилося нам їхати не більше п’ятнадцяти хвилин, — відповів їй чоловік, повертаючи з броварської траси ліворуч на Зазим’є.

Тож коли на об’їзній дорозі машину ще раз сильно підкинуло, Ліза відчула, що тепла калюжа, наче купа маленьких мурашок, розповзлася під нею в усі боки. „Який сором! Доросла дурепа, а народила шкоди, як двотижнєве кошеня!” — сварила себе Ліза. — „Як тепер дивитимусь в очі Володимиру Олексійовичу? Як тепер далі жи-

тиму із такою ганьбою? Навіть генерал почув, що мені потрібно прогулятися, а краща подруга не зрозуміла...”

Якби кішки вміли плакати, то Ліза від образи на себе і Марічку безутішно розридалася би. А так їй залишалося тільки чекати найближчої нагоди, щоб втекти якнайдалі від цієї ганебної калюжі.

Отже, коли машина зупинилася, в’їхавши у двір, Ліза миттєво вистрибнула з машини і зникла з поля зору, наче розчинилася у повітрі.

— Машуню! На цей раз я мав рацію, коли пропонував зупинитися, — невдоволеним тоном пробурчав генерал, показуючи на мокру пляму на задньому сидінні. — Ти ж знаєш як вона любить чистоту і порядок. Тепер буде переживати...

— А я собі думаю, що це її, наче вітром здуло, — перебиваючи чоловіка засміялася Марія Іванівна. — Нічого, приведе себе у порядок, набігається, зголодніє і прибіжить додому.

Але Ліза не з’явилася ні перед обідом, ні перед вечерею. Пошуки теж виявилися марними. Марія Іванівна вже виплакала усі сльози, картаючи себе за те, що не почула Лізу і завадила Володі зупинити машину. Крадькома від Марії Іванівни приймав валідол і Володимир Олексійович.

Вікна дачного будиночку Дмитруків згасли у селі останніми, коли вже було далеко за північ. Різні думки приходили їм у голову, а сон не йшов. „Може хтось із дачників пригрів та увіз Лізу до Києва? А може потрапила бідолашна кішечка під якусь іномарку, які ганяють навіть по селу, як навіжені? А якщо вона заночувала десь на вулиці? Вночі обіцяли значне похолодання. А може...”

Усю ніч подружжя відганяло від себе тривожні думки про Лізу, а рано вранці, ще навіть півні не співали, знову вийшли на пошуки своєї кішечки.

Ліза добре чула голоси Марічки і генерала, які то наближались, то віддалялися від місця її схованки. Але рішення не вертатися туди, де вона осоромилась, було остаточним.

Звичайно Ліза зголодніла і замерзла, але усе її нутро досі пекло від сорому і цей сором був сильнішим за голод і холод, які теж нагадували про себе, але не так гостро. „Якось пораджу собі, — заспокоювала себе Ліза. — Перейду на свіже м’ясо і рибу. Десна поруч, де

багато знайомих рибаків, яким подобалося пригощати її рибкою. Та і мишей у Зазим'ї було завжди достатньо... От тільки за молочком сумуватиму...”

Аж раптом вона зовсім поруч відчула кроки і аромат одеколону Володимира Олексійовича, який впритул наблизився до іржавого зеленого кунгу, де ховалася Ліза. А що найбільше вразило Лізу, непохитний генерал здається плакав. У розпачі, наче боячись когось розбудити недільним ранком, він шепотів: „Лізо, Лізонько, янголятко наше. Як нам тепер жити без тебе?”

І, почувши як плаче, соромлячись своїх сліз Володимир Олексійович, Ліза своїм маленьким серденьком збагнула, що своєю втечею насамперед завдала болю людям, яких любила понад усе. Зрозумівши це, вона вибралася із своєї схованки і винуватим, хриплим від ранкової стужи голосом жалібно промяучила: „Мя-ув, мя-ув... Я вас теж люблю і ніколи-ніколи у житті так більше не робитиму”.

Володимир Олексійович підхопив цей найрідніший у світі пухнастий клубочок, який почав злизувати йому з обличчя шершавим язичком солоні сльози, і щасливо гукнув: „Марічка! Ходи до нас! Ліза знайшлася!”

Синій зошит

*„Любїть, бо лише любов
найвища правда”¹*

„Перейшовши на протилежний бік вулиці Чапаєва, я напружено вдивляюся у вікна Твоїї квартири. До від’їзду з Чернівців залишилося тільки 18 годин. Це вже менше доби. Довгоочікувана груднева відпустка катастрофічно швидко закінчується і я усім своїм єством намагаюсь пригадати і запам’ятати кожную щасливу мить наших незбагнених побачень з Тобою.

Попереду чекають будні військової служби офіцера протиповітряної оборони з напруженими бойовими чергуваннями, учбовими нальотами та виявленням порушників повітряних кордонів.

Здається тільки вчора ми закінчили з тобою школу, а насправді пройшло майже десять років... Ти заміжня жінка і Твоєму маленькому Сашку вже шість років. Після Твого весілля з Андрієм — однокурсником з медичного інституту, я теж через два роки одружився. Тому моїй донечці Оксані — тільки чотири...

Чому наші шляхи розійшлися? Хіба ми не були закоханими з Тобою ще у дев’ятому класі, не завжди усвідомлюючи тоді усю глибину наших почуттів?

Пам’ятаєш, як ми танцювали з тобою на шкільних вечорах? Танцюючи, Ти відчувала мою руку на своїй тоненькій талії, та мимоволі торкалася до мене у ритмі музики своїми дівочими грудьми і круглими колінками. Ми кружляли серед наших однокласників, а Ти дивилася у мої очі знизу уверх і в моїй уяві перетворювалася у неземну істоту, яку я боявся злякати будь-яким необережним рухом.

А пам’ятаєш, як на вулиці Ольги Кобилянської я вперше освідчився Тобі у коханні? Це були наші літні канікули після закінчення першого курсу...

А останнє наше побачення після закінчення другого курсу Ти пам’ятаєш? Я зустрів Тебе увечері біля кінотеатру „Жовтень”, нія-

¹ Ці слова належать лауреату Національної премії ім. Т.Г.Шевченка, відомій письменниці Марії Матіос, які вона написала 16 листопада 2005 року на своїй книзі „Щоденник страченої”, даруючи її автору збірки та його дружині Світлані.

ковіло ховаючи за спиною білі рози та не помітивши через своє хвилювання у Твоїх очах розгубленості і того, про що мав обов'язково здогадатися. Звичайно, Ти це теж пам'ятаєш, бо наступного дня виходила заміж за Андрія, а сказати про це так мені і не насмілилася.

А я ні про що не здогадуючись, пояснював Тобі, що мушу поїхати на тиждень з однокурсниками у Карпати, а потім у нас буде ще цілих чотири серпневих тижні... Я так і не встиг запропонувати Тобі вийти за мене заміж відразу після закінчення третього курсу, бо думав, що встигну сказати про це після повернення з Карпат. Боже, я був таким засліпленим від щастя, крокуючи поруч із тобою, ще незаміжною і вільною... Я боявся Тебе навіть поцілувати, а наступного дня, коли ми з друзями заглиблювались у Карпати, залишивши далеко позаду курортну Яремчу, Ти вже була дружиною Андрія і цілувалася з ним, слухняно догоджаючи гостям на їх кожний весільний заклик „гірко”.

Подолавши гірськими хребтами шлях від Яремчі до озера Синевир та повернувшись із Закарпаття на Буковину, від наших однокласників я дізнався, що Тебе у Чернівцях вже не має. Поїхала з чоловіком до Криму... Медовий місяць... Я у це не вірив... Не хотів вірити...

Мені здавалося, що усі кольори різнобарвних буковинських краєвидів перетворилися тільки в один чорний колір журби, а почуття у моєму серці — у невпинний, усе поглинаючий біль. Та чорних ревнощів і смертельної туги не було, бо кохав я Тебе не так, як кохають інші чоловіки.

„Якщо Андрій для Тебе кращий, хіба я можу зашкодити Твоєму щастю?” — заспокоював я сам себе. — Я маю поважати твій вибір і не повинен руйнувати Твою сім'ю і Твоє життя. А те, що мало би належати Тобі, пізніше належатиме іншій дівчині... А біль поступово пройде... Усе минає, навіть життя...”

Я так думав... І чому я не спробував знайти тебе відразу після весілля, щоб усе з'ясувати, а можливо і повернути час назад, щоб побратися із тобою? Кохаючи мене, Ти вийшла заміж за іншого, як на тебе, більш спритного і керованого Андрія, який завжди був поруч. А ми — дві половинки одного Кохання, яке так і не встигло розквітнути, — реально існували у часі і просторі, але лінії нашого життя, наче паралельні прямі Евкліда, чомусь були приречені ніде не перетинатися.

І все ж таки у цьому році перетнулися... Хвала Миколі Лобачевському, який більш оптимістично сформулював п'ятий постулат своєї геометрії, припускаючи, що паралельні прямі таки десь перетинаються ... От і лінії нашого життя теж перетнулися у рідних Чернівцях, хай і випадково, а можливо тільки на час моєї грудневої відпустки, яка вже закінчується. Ми зустрілися через десять років, маючи неабиякий життєвий досвід, але як закохані підлітки, так і не наважились поцілуватися із Тобою.

Можливо тому, що відчуваємо відповідальність за тих, кого „приручили”, насамперед наших дітей? Що буде з ними? Щоб бути разом, ми будемо змушені розлучитися — я із своєю дружиною, а ти з Андрієм? Але ж діти однаково люблять своїх батьків і не мають страждати, якщо вони розлучаються. Якби після розлучення колишнє подружжя залишалися друзями і поважали один одного... Хіба не краще буде усім, якщо їм не ставати „смертельними” ворогами, перетворюючи дітей у заручників сімейної драми. Чи подолає гідно моя теперішня дружина статус „покинутої жінки” і чи дозволить мені займатися вихованням Оксанки без істерик і скандалів?

Боюсь, що ні, бо вже через три місяці після нашого з нею весілля моя дружина спалила у грубці мій особистий архів — листи, щоденники та мій шкільний альбом, де серед фотографій наших однокласників було і Твоє фото... Мабуть сподівалася, що із ними так само згорять і мої спогади та почуття...

Ще тоді треба було піти від неї... Але вона вже була вагітна і я пробачив їй цю „дрібничку” як слабкій, ревнивій жінці та майбутній матері моїх дітей... Ми мусимо прощати і прощаємо винуватцям нашим... Чи простять вони нам?

Я дивлюсь у вікна Твоїєї квартири і ніяк не можу збагнути, чому в останній день моєї відпустки Ти припинила відповідати на телефонні дзвінки? Не піднімають трубку і Твої батьки... Мабуть телефон хтось накрив подушкою... Але чому?

Твій п'ятиповерховий будинок на розі засніжених вулиць Червоноармійської і Чапаєва поступово зникає у сутінках надвечір'я, як великий океанський корабель, що віддаляється від берега. І тільки яскраво освітлені вікна квартир залишаються нерухомо висіти у повітрі. В одному з цих вікон я періодично бачу Твою маму і Тебе — мою кохану жінку з довгим білявим волоссям, розсипаним по плечах.

Дивлячись у вікна, уявляю святкову атмосферу, яка сьогодні панує у вас в квартирі. Такий же білявий, як і ти, син Сашко у тата на колінах. А можливо вони у спальні разом з батьком вже пакують валізи. Тесть і теща радіють, що їх „ненормальна” дочка, яка невідомо від чого „бісється”, нарешті „схаменулась” і через пару днів з чоловіком і сином повернуться назад до Німеччини.

Ти так змінилася за цей час, перетворившись у чарівну, вишукану пані, на яку не зможе із захопленням не озирнутися будь-який нормальний мужчина. А які у Тебе руки... Вони наче виточені з мармуру, але теплі і оксамитові на дотик. Пальці — ідеальної форми. Вони, як конус, поступово звужуються і закінчуються вишуканими, відполірованими нігтями.

Та хіба закохуються у жінку тільки за вишуканість її рук? Які б вони у Тебе не були, як би вони з часом не змінювалися, для мене вони назавжди залишатимуться найдорожчими і найріднішими. Ще учора Ти закохано посміхалася мені, а Твої руки грілися у моїх долонях. Невже паралельні прямі ліній наших доль, які на підтвердження аксіоми Лобачевського перетнулися через десять років, знову розходяться? І причина цьому — теж цілком зрозуміла... Позавчора, пізно увечері, біля Твого під'їзду нас чекала Твоя сусідка, яка попередила, що з Німеччини за Тобою і сином приїхав Андрій, який служив у санітарному батальйоні, дислокованому поблизу Лейпцигу. Але ж, не зважаючи на це, Ти учора змогла втекти з дому! А сьогодні щось сталося...

Ще декілька разів я набираю Твій телефонний номер, але 2-03-16 не відповідає.

Як інколи дивно і нелогічно відбуваються деякі події у житті. Ти, мабуть, злякалася усіх цих можливих змін, побоюючись, що таким чином можеш залишити Сашка без тата, та сумніваючись чи зможу я замінити рідного батька своєму синові? Навіть, якщо Ти маєш сумніви щодо мене, то хіба я маю моральне права засуджувати Тебе за це? Але навіщо позбавляти мене останнього побачення з Тобою чи хоча б останньої телефонної розмови?

Мені не віриться, що Ти хотіла цим мене принизити, але приниження я таки відчув. Твоя мати сказала мені, що Тебе немає вдома, коли ще пару годин тому я не витримав довгих гудків у телефонній трубці і подзвонив у двері вашої квартири. Вона сказала мені неправ-

ду, бо я бачив Тебе у вікні другого поверху на власні очі... Але я навіть не заперечив цьому, а тільки вибачився і попросився.

А чому Ти сама не підійшла до дверей? Невже Ти подумала, що я підніму галас і почну голосно благати Тебе вийти до мене, втрачаючи розум і гідність? Мені було б достатньо двох Твоїх слів і я би пішов геть непомітно для сусідів та пліткарка-бабусь.

Звичайно, я дуже завинив перед Тобою, бо якби не приїхав до Чернівців, нічого б не трапилося. Ми би не зустрілися і не загострили би своїх почуттів нашими побаченнями. У нас би не було цих фантастичних грудневих вечорів, під час яких ми танцювали з Тобою у ресторані „Полонина”, і я би не гладив Твої плечі, непомітно торкаючись губами Твого вухка і шиї... Я так люблю Твою шию з безліччю маленьких родимок... Я так люблю Тебе саме такою, якою Ти є — слабку і добру, безкомпромісну і ніжну... та не мою... За рестораним столиком я тривало і з ніжністю дивився у Твої очі, а Ти, ніяковіючи, просила мене не дивитися. Я не хочу, щоб Ти каялася з приводу того, що вчинила зі мною саме так. Мабуть у тебе є поважна причина саме у такий спосіб припинити подальші стосунки зі мною.

Ще вчора, перед нашим побаченням, коли Твій Андрій заговорив зі мною по телефону, у моїй голові чомусь блискавично промайнула думка, що Ти імовірно залишишся із ним. Андрій сказав мені, що Ти усе життя кохаєш тільки мене і лише зовсім трішечки — його та сина. Він не погрожував, а тільки просив залишити Тебе йому, нагадуючи і про мій сімейний стан. А я відповів, що свій вибір Ти зробиш сама.

Отже, ти зробила цей вибір? Можливо саме тому я не можу сьогодні переговорити з тобою. Цілком природно, що Тобі лячно усе починати з нуля, руйнуючи інше, по суті, спокійне і забезпечене життя. Взаємне Кохання — дарується Всевишнім тільки духовно сильним людям, а не є механічним результатом шалених вчинків чоловічини і жінки... Тож будемо тоді вважати, що ці декілька грудневих тижнів були для Тебе невеличкою розвагою з колишнім однокурсником під час сімейної сварки з чоловіком.

Якщо я помиляюся, пробач мені, любя, за ці слова. Я боготворю Тебе, а дорікаю тільки собі самому, бо не виявився таким, про якого мріяла Ти.

Мине ще десять років... Твій Сашко закінчить школу і ледве

помітні зморшки біля твоїх очей стануть контрастнішими. Як би я хотів, щоб через десять років ми знову зустрілися з Тобою і вже ніщо не стримувало би нас...

Знову набираю твій телефон 2-03-16, накручуючи проморожений диск телефону-автомату, що знаходиться за рогом біля зупинки тролейбуса. Ніхто не піднімає трубку. Повернувшись до твоїх вікон, бачу, що і вони згасли. Все... продовжувати докучати людям своїми дзвінками вже не можна...

Занотовуючи свої думки у цьому синьому зошиті, який завжди зі мною, я і не помітив як швидко промайнула тривала груднева ніч та прийшов ранок. І відразу стало якось незручно вештатись перед Твоїм будинком, який почав прокидатися, яскраво запалюючи вогники вікон. Вночі, коли я виходив з темного під'їзду подивитися на Твої вікна, до мене декілька разів зверталися міліціонери, але причепитися ні до чого не змогли. Тепер двірник коситься у мій бік.

Ти ще спиш, а я не можу не написати про сьогоднішній дивовижний ранок! Венера і повний місяць яскраво виділяються на тлі прозорого, темно-синього неба, яке передвіщає сонячний, морозний день. Каркають гави, роздивляючись навколо себе та знаходячи щось собі на сніданок. І я, посміхнувшись сам собі від дива народження нового дня, раптом відчув, що мене вже не так пригнічує ситуація, у якій я опинився, чекаючи Тебе.

Тверезо осмислюючи Твій можливий крок для об'єднання нашого Кохання, я розумію, що для усіх Твоїх родичів цей крок виглядав би принаймні нелогічним і абсурдним. Вони радіють, що Андрій пробачив Тебе і „закрив очі” на Твій рішучий від'їзд з Німеччини, що він кохає Тебе. У Твого чоловіка, військового хірурга, достойна професія, яка і Тобі забезпечить належні умови життя на цій землі, якщо після Німеччини, де протягом п'ятих років Тобі не вдалося працевлаштуватися, Ти назавжди попросишся з медициною. У вас є син Сашко, якого ви любите і бажаєте йому щастя. Навіть наші зустрічі Андрій великодушно пробачив Тобі... Та інколи мені здається, що насправді він Тебе не кохає, а просто понад усе хоче утримати Тебе біля себе.

Через вісім годин мій потяг вирушить з Чернівців і Ти, якщо не зрадієш цьому, то принаймні зітхнеш із полегшенням. Можливо цей вибір Ти зробила тільки тому, що це забезпечить спокій і щас-

ливе життя насамперед іншим людям (нашим дітям, батькам, Андрію і моїй дружині), а не тільки нам двом. Я розумію, що жертвувати своїм щастям теж непросто. Ми давно вже не діти, але і до старості ще теж далеко.

Чи я ще побачу Тебе? Чи вийдеш Ти сьогодні на вулицю? Прикро, якщо це не відбудуться до мого від'їзду. А чекати вже не можна, якщо хочу встигнути зібрати речі і без запізнення прибути на вокзал...

Прощай... і завжди живи, моя кохана, своїм розумом і серцем. Не ігноруй поради, але вчиняй як підказує серце. І ще я дуже хочу, щоб Ти знала та пам'ятала, навіть у найважчі хвилини свого життя, що на цій землі є людина, котра розуміє і кохає Тебе. Людина, яка ніколи не засудить Твої помилкові вчинки та ніколи не докорятиме Тобі. Сподіваюся залишитися Тобі хоча б другом, якщо не судилося стати коханим і чоловіком. Цей зошит у синій палітурці попрошу сусідку передати Тобі. Ось і все. Цілую Тебе, так і не поцілувавши наяву Твої уста. До побачення. Напиши мені на польову пошту 28747, або на адресу моїх батьків. Твій лист вони перешлють мені. Ставлю свій підпис..."

Епілог

Як автор можу тільки додати, що цей синій зошит у той же день потрапив до Неї і Вона встигла приїхати на вокзал за декілька хвилин до відправлення поїзда, щоб попрощатися з коханим і усе йому пояснити.

Минали роки... І коли Їй було погано, Вона згадувала про синій зошит, який залишився від коханого. Не соромлячись своїх сліз, Вона перечитувала слова, написані для Неї в останню ніч перед розлукою, коли дізналася про зраду Андрія і коли розлучалася із ним.

Написати Йому про те, що вже незаміжня, Їй завадила жіноча гордість. А Він, не отримавши протягом року після їх грудневого „роману” жодної відповіді, теж припинив докучати коханій. Її чернівецький номер телефону, який він час від часу набирав, вже належав зовсім іншим людям і здавалося, що зв'язок між закоханими обірвався назавжди...

Пройшло ще десять років. За цей час він захистив кандидатську дисертацію і викладав у Київській військовій академії. Не дуже спо-

діваючись щось довідатись про долю своєї коханої, наприкінці серпня Він вилетів на пару вихідних днів з Києва до Чернівців.

Зайшов у під'їзд знайомого будинку на вулиці Червоноармійській і подзвонив у двері сусідці, через яку передавав свій зошит під час давньої грудневої відпустки.

Сусідка знала усе...

І вони зустрілися. З тої миті вже майже двадцять років не має більш щасливого подружжя на Землі. Так паралельні лінії їх доль перетнулися назавжди, перетворившись, можливо завдяки синьому зошиту, в одну яскраву лінію їх спільної долі і Кохання.

„Кольчуга”

„Ти ж знаєш, що чим абсурдніше брехня, тим більше у неї вірять люди... Здається фашистський міністр пропаганди Пауль Йозеф Гебельс висловлював подібну думку і таки мав рацію”, — почув уривок фрази Григорій Петрович Скрипка, заходячи до вагону електропоїзду метро на станції „Золоті Ворота”.

— Ні, мій любий, не буває диму без вогню... Хіба вже забув, що цей падлюка Кучма наказав не тільки вбити Гонгадзе, а й зенітні комплекси „Кольчугу” продав диктаторському режиму в Іраці? Тепер дурнем прикидається, що нічого не знає, нічого не чув, нічого не бачив, — голосно і переконливо прозвучав у відповідь збуджений жіночий голос.

„Вимова, як у диктора українського радіо”, — посміхнувся Григорій Петрович, мимоволі прислуховуючись до розмови.

— Будь ласка тихіше, Галю. Увесь вагон „збаламутиш”, — спробував заспокоїти жінку голос, який мабуть належав її чоловіку.

— А чого мені боятися? В усіх газетах про це пишуть! Я і КДБ ніколи не боялася, завжди говорила те, що думаю, — не замовкала жінка. — А ваших кучм з медведчуками знаєш де я бачила?

— Та знаю, знаю, тільки заспокойся, — переконував дружину чоловічина.

— Що це ви жіночці рота закриваєте? Хай собі говорить, — заступилася за Галю дебела жінка, що стояла поруч. — Заощадження наші вкрали? Вкрали! На одну пенсію проживеш? Не проживеш! Як оте бидло тягнемо ярмо з ранку до ночі і копійчки рахуємо, а вони на мерседесах катаються, „олігархвени” кляті...

На станції „Осокорки” Григорій Петрович вийшов з вагону і підземним переходом, не поспішаючи, попрямував додому на свою тепер рідну Срібнокільську.

Йому пощастило у минулому році отримати тут трикімнатну квартиру. Пригадалося, як чотири роки підряд він, вже маючи посаду завідувача відділу Адміністрації Президента України, їздив електричками на роботу з Фастова до Києва і після роботи назад до Фастова.

Слава Богу, усі ці муки скінчилися. Тепер навіть у синів окремі кімнати. Старший – студент політехнічного, молодший – закінчує школу...

Ще покійні батьки привчили малого Грицька ніколи не втручатися у чужі розмови. Але почутий діалог у вагоні київського метро таки „дістав” Григорія Петровича і він ледве стримався від бажання розсудити спір між подружжям. Мабуть начитавшись газет, емоційна пасажирка електропоїзду метро принаймні двічі висловилася некоректно з приводу „Кольчуги”.

Краще, ніж інші пасажири, Григорій Петрович знав, що, по-перше, „Кольчуга” не зенітний комплекс, а по-друге, ніхто з українських громадян ніколи не продавав ці розвідувальні станції в Ірак.

Вже знали про це і міжнародні експерти, яким після проведення передбачених законом процедур було надано в Україні навіть цілком таємну інформацію, що стосувалася „Кольчуг”, і які, можливо саме у ці хвилини, завершували підготовку та погодження у Лондоні і Вашингтоні свого офіційного звіту.

Григорій був переконаним, що на підставі цього звіту уряди США та Великобританії ще вибачаться перед Україною за свої попередні звинувачення, побудовані на підставі дезінформації, яку американські спецслужби, мабуть „налякані” подіями 11 вересня 2001 року, сприйняли як достовірну...

„Кольчужною” проблемою Скрипка займався із самого початку її виникнення, коли Україну² відвідала заступник Держсекретаря США Елізабет Джоунс.

² Йдеться про візит Елізабет Джоунс в Україну, який відбувався 1-2 жовтня 2002 року. Ще раніше, 11 квітня 2002 року у Сан-Франциско на Великому Журі (спеціальному суді присяжних) Микола Мельниченко свідчив про причетність президента Леоніда Кучми до незаконного продажу Україною станцій „Кольчуга” Іраку. За словами экс-майора держохорони, Велике Журі прослухало фрагмент записів, начебто зроблених ним в кабінеті Кучми. В цій розмові президент нібито наказує генеральному директору компанії «Укрспецекспорт» Валерію Малеву продати Іраку за \$100 млн. чотири установки «Кольчуга».

Мельниченко також повідомив, що на слуханнях Великого Журі представник ЦРУ заявив, що ці радари нещодавно знайдено американцями в Іраці (УКРАЇНСЬКА ПРАВАДА, 12.04.2002, 11:32). Проте американці давно в Іраці, а мельниченківських „кольчуг” там досі не знайдено.

Під час її зустрічі з Президентом України вперше офіційно пролунали звинувачення щодо продажу Україною «Кольчуг» до Іраку. Там же було запропоновано Україні невідкладно відповісти письмово на 15 політичних і 19 технічних запитань, пов'язаних із сферою українського експорту військової техніки та озброєнь. До підготовки цих відповідей та погодження остаточного документа з українськими міністрами був причетний і Григорій Петрович Скрипка...

Строки, визначені Президентом України, „піджимали”. Вже 5-го жовтня пакет відповідей у формі NON-PAPER³ необхідно було надати американській стороні. Одним з перших погодив підготовлені відповіді міністр закордонних справ України. Через хворобу міністр прийняв Григорія Петровича разом з керівником відповідного управління МЗС України на урядовій дачі у Конча-Заспі.

Тоді Григорія приємно вразила відсутність предметів розкоші на дачі міністра. Було таке враження, що він потрапили до звичайної хати сільських інтелігентів, де кожний куточок випромінював тепло і непоказну мудрість господарів.

„За усю свою дипломатичну кар’єру я не пригадую такої складної міжнародної проблеми, з якою сьогодні стикається наша держава, — сказав тоді міністр, проглянувши запитання і відповіді на них. — Наслідки можуть бути катастрофічними для України... Але буде-мо сподіватися, що правду нам таки вдасться встановити”.

І для Григорія Петровича справою честі було віднайти усю правду про „Кольчугу”, якою б вона болючою не була. У недалекому минулому кадровий офіцер, полковник запасу, доктор технічних наук Скрипка на прохання колег-гуманітаріїв неодноразово роз’яснював, що „Кольчуга” не є бойовим комплексом, здатним самостійно знищувати сучасні літаки.

„Кольчуга” — це тільки пасивне „око”, спроможне „бачити” навіть літаки-невидимки, через те, що будь-який сучасний літак власними приладами обов’язково випромінює радіохвилі. Дві, три, або чотири станції „Кольчуга”, між якими є певна відстань та які інформаційно об’єднані між собою, — це вже не „око”, а потужні далекозорі „очі”, спроможні виявляти не тільки напрямок місцезнаходження літаків, а й вираховувати відстань до них та багато інших

³ Міжнародний інформаційний документ, який надається іншим державам дипломатичними каналами без підписів представників сторін.

специфічних показників. І це технічне диво створено в Україні, – з гордістю підкреслював Григорій.

Об'єктивно кажучи, наявність „Кольчуг” в Іраку дійсно могла серйозно обмежити дії авіації США. Тому тривога найпотужнішого стратегічного партнера України за своїх льотчиків напередодні рішучих дій щодо „повалення” диктаторського режиму Саддама Хусейна Григорію Петровичу була цілком зрозумілою.

Бажання віднайти правду посилювалося також тим, що Скрипка, побувавши декілька разів у Великобританії і США, був закоханим у щирість та відкритість людей, з якими там йому пощастило зустрічатись. Крім того він як патріот своєї країни був вдячним Англії та Америці за дружнє ставлення до України і всіляке сприяння розвиткові демократії в молодій незалежній державі.

Григорій вважав особистими друзями багатьох іноземців українського походження, батьки яких у свій час емігрували за кордон. Породнили його з представниками української діаспори любов до України та рідна мова, а також їх спільне прагнення побудувати на українській землі прекрасну, процвітаючу, демократичну державу.

До кола друзів Григорія Петровича, зокрема, належав американський двозірковий генерал у відставці Микола Кравців. Здається ще вчора Григорій Скрипка та Микола Кравців представляли найпотужніші армії СРСР та США, а сьогодні вони неодноразово зустрічалися і в Україні, і в США на спільних двосторонніх військово-політичних заходах, відчуваючи глибоку симпатію один до одного.

З британським морським піхотинцем, капітаном Збігневом Фегом, Григорій подружився у Німеччині під час інспектування військових об'єктів Великобританії за Договором про звичайні збройні сили в Європі. Батьки Збігнева ще до початку другої світової війни покинули рідну Львівщину у пошуках кращої долі. Особливо зблизили українського полковника з британським капітаном їх спільні ранкові пробіжки.

Вперше вони „позмагалися” на витривалість поблизу німецького міста Мюнстер. Збігнев сам запропонував Григорію побігати разом, поцікавившись на які відстані він бігає вранці. Григорій відповів, що робить 30-40 хвилинні пробіжки для власного задоволення, щоб краще прокинутися та помилуватися місцевими краєвидами. Проте, замість 30 хвилин їх перший крос тривав біля двох

годин і до того ж у доволі високому темпі. Тому Григорій, хоча і втомився, радів, що капітан Фег, нав'язавши йому той виснажливий марафон, мав можливість особисто переконатися у високому рівні фізичної підготовки українських офіцерів.

На миротворчих навчаннях „Щит миру – 97”, яке проходило в Каліфорнії на військовій базі в Сан-Луїс-Обіспо, Григорій познайомився ще з одним представником української діаспори – талановитим американським журналістом, ведучим телепрограми „Вікно в Америку” Юрієм Саєвичем. Скільки вони тоді українських пісень переспівали затишними каліфорнійськими вечорами! І Юрій Саєвич, на відміну від деяких офіцерів-українців, які представляли Україну на тих навчаннях, показав знання слів і мелодій такої кількості народних і сучасних українських пісень, що йому міг би позаздрити сам Павло Мовчан!

Тому у справі з „Кольчугою” Григорій відчував ще моральну відповідальність перед американськими українцями, яким була не байдужа доля нової України.

Ще до приїзду групи експертів Скрипка з'їздив у службове відрядження в Донецьк і у присутності директора „Топазу” Юрія Рябкіна уважно, крок за кроком, перевіряв експортні документи, формуляри та іншу технічну документацію усіх виготовлених на заводі станцій радіолокаційної розвідки „Кольчуга”, шукаючи сліди їх можливих поставок в Ірак.

Як досвідчений фахівець Григорій знав, що у разі нелегітимного продажу Іраку українських „Кольчуг” (у зібраному чи розібраному вигляді), він обов'язково знайде на заводі докази цього факту.

Григорію Петровичу було ніяково перед своїми закордонними друзями навіть від однієї тільки думки про те, що деякі його співвітчизники могли співпрацювати з режимом Хусейна. Проте приховувати „страшну правду”, якщо він її знайде, Григорій не хотів і не збирався. Зло мало бути належним чином покаране.

Ось чому Григорій Петрович пережив справжнє потрясіння і радість, особисто переконавшись у тому, що Україна жодної станції в Ірак не продавала.

„Слава Богу, що, експортуючи цю техніку, ми дотримуємося міжнародних домовленостей, а вигадки про „Кольчугу” — чиясь недолуга провокація, або спосіб заробити собі політичне ім'я і гроші! —

Міркував собі Григорій Петрович, повертаючись з відрядження. — Як добре, що на такому високому міжнародному рівні скоро буде спростовано розповсюджену неправдиву інформацію, яка перевірятиметься експертами найрозвинутіших демократій світу”.

А що стосується „плівок” Миколи Мельниченка, знаючи можливості сучасних цифрових технологій, не можна було відкидати версію щодо штучного створення цих „записів”, наприклад, з метою підготовки та проведення спеціальної розвідувальної операції проти України для досягнення політичних та економічних інтересів „замовників” цього скандалу.

Щоб знайти потенційних замовників, достатньо відповісти на запитання: „Кому це вигідно?”

Якщо цей скандал дозволяє усунути потужного конкурента на ринку торгівлі озброєннями, то значні грошові потоки майже автоматично спрямовуються до бюджету держави, яка організувала та забезпечила відповідне „усунення”. А якщо така „гросмейстерська комбінація” ще дозволяє політично „знищити” занадто самостійного у прийнятті рішень лідера країни, то на проведення такої операції грошей ніколи не пошкодують.

Таким чином, сили, яким було вигідно принизити Україну в очах демократичних суспільств, могли створити та „підкинути” спецслужбам США сфабриковані записи...

„Невже північний сусід?” — сам у себе запитував і сам собі відповідав Григорій. — „Можливо... Можливо... А далі все залежало від того, наскільки професійно було виконано ”підготовчу” роботу, щоб працівники інших спецслужб, нічого не підозрюючи, „проковтнули” дезінформацію, як це робить щука, ковтаючи замість карася рибацьку блешню”, — розмірковував Григорій Петрович, аналізуючи обставини виникнення політичного скандалу. — Таким чином, усі крапки над „і” мають поставити незалежні експерти...”

Група з тринадцяти (як сподівався Григорій не заангажованих) експертів американського Держдепартаменту та оборонних відомств США і Великобританії на чолі з Аланом Ван Егмондом прибула до Києва у неділю 13 жовтня.

Наступного дня експертів приймали в Адміністрації Президента України⁴ і Григорій Петрович відразу впізнав серед гостей Петра Фединського — ведучого і колегу Юрія Саєвича по телевізійній програмі „Вікно в Америку”, який мав виконувати функцію перекладача.

„Браво, Америка! — подумав Григорій, схвалюючи те, що у складі і цієї специфічної групи включено такого відомого представника української діаспори. Це хороша ознака. Завжди легше спілкуватися фахівцям, якщо у співрозмовників є спільні знайомі і спільна мета... А з Петром ми обов’язково подружимося, бо друг мого друга — теж має бути моїм другом”.

Але, на жаль уся подальша робота експертів в Україні показала, що Григорій Петрович стосовно їх незаангажованості і об’єктивності помилився.

Йому судилося представляти Адміністрацію Президента України, супроводжуючи „політичну” підгрупу експертів під час зустрічей з керівниками державних інституцій України, які на політичному рівні гіпотетично могли бути причетними до прийняття рішень щодо „продажу” „Кольчуг” Іраку.

Не зважаючи на абсолютну відкритість української сторони, іноземні експерти вже із самого початку демонстрували свою недовіру до офіційного Києва і „наполегливо”, а деякі з них навіть „нахабно”, шукали чорну кішку у чорній кімнаті, якої в цій кімнаті насправді не було.

Якщо Григорій Петрович з кожною зустріччю все більше переконувався, що його припущення про „змонтованість” записів Президента України Леоніда Кучми з Валерієм Малєвим, поширених в Інтер-

⁴ Такі зустрічі під час перебування експертів в Україні відбулися з керівниками Адміністрації Президента України, з Секретарем Ради національної безпеки і оборони України Євгеном Марчуком, Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином, Державним секретарем Міністерства оборони України Віктором Банних, Головою Служби безпеки України Володимиром Радченком, Державним секретарем Міністерства закордонних справ Олександром Чалим, Заступником Генерального прокурора України з військових питань Олександром Атаманюком, Державним секретарем Міністерства промислової політики України Валерієм Казаковим, Головою Держекспортного контролю Олександром Легейдою, Головою Державного комітету у справах охорони державного кордону Миколою Литвином, Головою Державної митної служби Миколою Каленським, колишнім першим заступником Секретаря національної безпеки і оборони України Леонідом Роженем, колишнім першим заступником керівника «Укрспецекспорту» Валерія Малєва Олегом Поповим.

неті, підтверджується конкретними доказами, а звинувачення України у незаконному продажу „Кольчуг” Іраку тільки на підставі цих сумнівних записів є абсурдними, то експерти майже увесь час залишалися „незадоволеними”. А у деяких державних установах просто було дуже „гаряче”.

У приміщенні Генеральної прокуратури на вулиці Різницькій ніхто б не побажав опинитися на місці заступника Генерального прокурора України Олександра Атаманюка у зв’язку із постійними „шпильками” на його адресу двох знахабнілих „експертів”, а можливо за сумісністю і агентів спецслужб.

„Дякуємо за майже щирі відповідь...”, — провокував Атаманюка один з експертів, сподіваючись що він зірветься і наробить дурниць.

„Ви не щирі і нас не шануєте!” — тиснув на нього другий інспектор, вимагаючи невідкладно надати цілком таємні матеріали розслідування та змушуючи посадовця високого рангу порушити чинне законодавство України щодо дотримання державної таємниці.

Їм так і не вдалося ані спровокувати прокурора на грубість, ані примусити його порушити закон, хоча природне, потаємне бажання „послати подалі дорогих гостей” у господарів на Різницькій протягом усієї зустрічі, мабуть, не зникало.

І на Володимирській інспектори не побажали почути Голову Служби безпеки України Володимира Радченка, який терпеливо пояснював їм, що зробити фальшивий аудіо запис про експорт „Кольчуг” в Ірак дуже просто. Отже треба шукати авторів фальшивки.

А колишній перший заступник Валерія Малєва Олег Попов, не застосовуючи езопівської мови, прямо заявив, що факт розмови Малєва з Кучмою щодо „Кольчуг” є вигадкою, а „плівка” із „записом їх розмови” синтезована технічними засобами, щоб „підставити” Президента України.

Леонід Рожен — колишній перший заступник Секретаря Ради національної безпеки і оборони України — був ще переконливішим, навівши приклад про те, що у пресі з’явилася „сенсаційна” інформація про поставку Сполученими Штатами Америки біологічної зброї в Ірак.

„Смішно?” — запитав він у шокованих експертів. — „І я теж сміявся, бо не можна все, що з’являється у пресі, сприймати на віру. Ми

українці — розумний народ і не слід до нас ставитися як до африканських братів”.

Дедалі більше ставало зрозумілим Григорію Миколайовичу, що, користуючись „сумнівними” записами про „Кольчугу”, експерти відверто виконують спеціальне завдання та використовують наданий шанс для отримання зовсім іншої інформації, вимагаючи навіть таку, яка є предметом таємниці не тільки України, а й інших країн. Зокрема це стосувалося їх бажання побачити контракт щодо поставлених „Кольчуг” до Китаю та точних координат цих станцій на території цієї країни.

Але Григорій Петрович не міг і не хотів повірити у те, що представники „дружньої” заокеанської держави, у спосіб життя громадян якої він був закоханим, можуть так зневажати інтереси безпеки і оборони України. Тому, відкидаючи усі свої сумніви, він продовжував сподіватися, що врешті-решт у Вашингтоні та Лондоні спростують усе надумане спецслужбами та інспекторами і зроблять об’єктивні висновки про безпідставність звинувачень України, викривши також і справжніх замовників та авторів „кольчужного скандалу”.

— Що це з тобою, Гришо? — замість привітання запитала у Григорія Петровича дружина, коли він зайшов до квартири. — Знову щось трапилось на роботі? І коли ти навчишся усе сприймати спокійно як усі?

— Усе в порядку, моє сонечко! — поспішив заспокоїти дружину Григорій. — Просто морально втомився від невизначеності... От завтра надійде звіт за результатами роботи експертів стосовно „кольчуги” і все стане на свої місця... Демократичні держави вміють визнавати свої помилки і від цього, тільки виграють...

— Добре, добре! Знову ти про політику. Краще поцілуй мене, перебила чоловіка дружина. — І, до речі, відчуття невизначеності з’являється тільки тоді, коли є сумніви. У тебе ж немає сумнівів щодо об’єктивності твоїх нових американських друзів!?

Григорій обняв дружину і обережно поцілував її у самісіньке вушко. Потім зазирнув в очі, які світилися ніжністю і любов’ю, і спіймав себе на думці, що навіть усі політичні скандали світу не здатні затьмарити відчуття звичайного людського щастя.

— Я тебе люблю, моя рідненька. Ти у мене найкраща. А завтрашній день, принаймні для мене, дійсно усе визначить, — погодив-

ся з дружиною Григорій, але так нічого їй і не сказав щодо своїх сумнівів, які дійсно з'явилися у нього після роботи з іноземними експертами.

Нарешті довгоочікуваний „час істини” настав і п'ятого листопада 2002 року Адміністрація Президента України отримала звіт експертів, надрукований на 18 сторінках.

Коли Григорій Петрович „по діагоналі” пробігся очима по висновках звіту, серце у нього гучно „закалатало”, шкіру запекло, наче хтось його облив окропом, а сорочка і білизна миттєво стали мокрим. По скронях застукотіли молоточки, в очах потемніло...

„Це не могли написати „об'єктивні” експерти, які отримали від нас усі необхідні докази щодо абсурдності звинувачень України у продажу „Кольчуг” в Ірак”, – розгубився Григорій.

Він гортав сторінку за сторінкою, пригадуючи і розуміючи тепер стурбованість міністра закордонних справ України Анатолія Зленка під час їх зустрічі в Конча-Заспа.

„Отже американці, які заради „правди” принципово викривають навіть сексуальні „пригоди” своїх президентів, виявилися не здатними, або не захотіли побачити реальну правду про „Кольчуги”... Але ж кращої нагоди „притиснути” виробників брехливих записів не було і не буде! А може у такому разі до „синтезу” розмови Кучми і Малева причетні самі американці, а не спецслужби північного сусіда? Тоді дещо стає зрозумілим... Ні! Цього не може бути! Тому, що цього просто не може бути!” – категорично відкинув свої припущення Григорій Петрович.

Але в голові у нього наче щось переключилось і він підсвідомо продовжував шукати аналогії українського „кольчужного” скандалу і „трагікомедії з оральним сексом на найвищому державному рівні” у білому домі.

Припустимо, дехто в США вирішив поставити крапку на кар'єрі Біла Клінтона і у якості виконавця завербував Моніку Левінськи, яка отримала завдання заплямувати свою сукню спермою президента США. І вона це зробила. Тому, ретельно перевіривши на „смак”, „колір”, „запах” та хімічний склад „дорогоцінну” пляму на сукні „романтичної” дівчини та порівнявши її з речовиною, яку завжди носить при собі президент найдемократичнішої країни світу, американці їй повірили. Але запланований імпічмент не пройшов і дех-

то із „замовників сперма-скандалу” був змушений чекати наступних президентських виборів.

А якщо і в Україні якомусь гарному чоловікові, або його найдорожчій дружині закортіло достроково отримати повноваження президента держави і цей „хтось” звернувся за передовим досвідом до відповідних фахівців у США? Заокеанські професіонали мабуть відразу відкинули б варіант із простим копіюванням сексуального скандалу, бо навіть дитина здогадалася би звідки цей „передовий досвід”. Тому спочатку замість Моніки знайшли Миколу Мельниченка, і він напевно погодився на героїчну роль „патріота”, який із „ризиком для життя” начебто безкорисно „шпигував” в кабінеті Леоніда Кучми.

А чого б йому не погодитися, якщо усі „записи” на той час вже могли бути змонтованими, а за „безкорисність” гарно заплатять? Гонгадзе все одно вже не були, а „невеличкий обман” про те, що до його вбивства начебто причетні Кучма та його оточення зробить загиблого журналіста героєм України, а деяких політиків „політичними трупами”... Державне кермо трішечки потримують інші люди, з якими і наш „патріот”, як реп’ях на собачому хвості, добереться до владного олімпу.

Звичайно штучно змонтована плівка це вам не пляма президентської сперми, але сморід від записів буде ще той. Якщо ж Україна відкриє свої таємниці, щоб надати докази абсурдності деяких фактів, то ці докази експерти можуть і не взяти до уваги, як це часом роблять деякі українські судді, отримавши хабар. А про склад експертів та їх „заохочення” завжди можна подбати заздалегідь...”

„Маячня якась”, — нарешті припинив фантазувати Григорій Петрович і розпочав готувати коментарі і спростування до сімнадцяти безпідставних висновків-звинувачень іноземних експертів. Пізніше ці коментарі будуть озвучені учасниками брифінгу⁵ для засобів масової інформації, який проходив 12 листопада 2002 року в Адміністрації Президента України.

Переживши шок і розчарування у зв’язку з необ’єктивністю британських та американських експертів, Григорій Петрович нарешті був змушений сам собі зізнатися, що помилявся, коли абсолютизу-

⁵ Стенограма брифінгу для засобів масової інформації від 12 листопада 2002 року розміщена в Інтернеті на персональному інформаційному сервері Віктора Медведчука.

вав демократії двох „найдемократичніших” держав світу. Невипадково Франція і Німеччина дедалі частіше відмовляються підтримувати американські сценарії розв’язання політичних криз в інших державах із застосуванням військової сили та грубого політичного тиску.

Григорію було прикро, що він не встиг подружитися з Петром Фединським через невидиму, але реальну „крижану стіну недовіри і підозри”, за якою працювали з представниками України іноземні експерти, бо, мабуть, таки мали відповідне завдання уряду США. Тобто навіть українське походження не примусило пана Фединського спробувати зупинити процес поливання брудом вітчизни його батьків...

Він також розумів, що справа Гонгадзе і „кольчужний” скандал мабуть назавжди залишатимуться нерозкритими, як і справжні вбивці Джона Кеннеді. Бо тільки замовникам „записів” була відома уся правда про їх „недостовірність” і саме цим „замовникам”, як і у випадку з „Кольчугами”, справжня правда скоріше за все була не потрібна.

Арсенали „неправди” і брехні, на поширення яких було витрачено шалені гроші, мали працювати „за призначенням”. А у тому, що вони досягають кінцевої мети, Григорій мав можливість переконатися особисто.

І, якщо бути до кінця чесним, навіть державний службовець Адміністрації Президента України Григорій Скрипка у справі з „кольчугами”, як і та жіночка у київському метро, стояв би на боці не своєї країни, а „демократичної” Америки, якби особисто не побачив докази безпідставності звинувачень нашої держави у незаконному продажі „Кольчуг” до Іраку.

А скільки українців ще залишається засліпленими пафосною риторикою про демократичні цінності і живе під гіпнозом деяких заморських псевдodemократів і брехунів? Чи прозріємо ми колись?

Тост — „За королеву!”

Полковник Йосип Іванович Баран вперше у своєму житті летів у службове закордонне відрядження з інспекційною групою України за Договором про звичайні збройні сили в Європі. І для України це теж був один з найперших інспекційних заходів за кордоном, який вдалося організувати на початку 1993 року завдяки пропозиції британської сторони забезпечити переліт українських інспекторів на своєму військово-транспортному літаку. Статус полковника — „спостерігач” Генерального штабу Збройних Сил України — фактично звільняв Йосипа Івановича від будь-яких офіційних обов’язків, передбачених міжнародним договором.

„Спостерігай за усіма, запам’ятовуй, виявляй недоліки... от і все”, — інструктував його безпосередній начальник перед відрядженням.

Хоча одне застереження було. Ніхто з іноземців не мав здогадатися, що полковник представляє Службу безпеки, а не Збройні Сили України. Та це не дуже непокоїло досвідченого контррозвідника з двадцятирічним стажем. „Аби випадково не „продати” у розмовах з іноземцями армійські офіцери, які традиційно не дуже полюбляють „контррозвідників” за їх професійну звичку — усюди пхати свого носа”.

Але попри усі застереження стодвадцяти кілограмовий полковник Баран непомітно радів, що скоро потрапить не просто за кордон, а відразу — до найрозвиненіших держав світу — на добу до Німеччини, а потім на цілий тиждень до Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії. Двигуни британського транспортного літака С-130 „Геркулес”, на якому поверталась додому з України також інспекційна група Сполученого Королівства, потужно гуділи і налаштовували полковника на солодкий сон.

„Та спати категорично не можна! Он там, на протилежному боці літака, молодий інспектор майор Юрій Гніденко щось весело розповідає англійському колезі, спілкуючись з ним англійською мовою. А раптом у цей час відбувається несанкціонований виток державної таємниці?” — Від цієї думки на обличчі у огрядного полковника заблищали крапельки поту. — „Не дай Боже... Я ж нічого не зможу доповісти, бо в англійській мові ні бум-бум”.

Стюарт у формі сержанта Військово-повітряних Сил Її Величності запропонував Йосипу Івановичу гарячу каву. Смакування аро-

матного, міцного напою трішечки заспокоїло полковника.

Але не пройшло і десяти хвилин, як він відчув біль у животі: „Клятий сніданок... Невже в їдальні воєнторгу щось було несвіже? А до найближчого туалету летіти ще майже дві години...”

Полковник повільно піднявся з місця і, титанічними зусиллями своїх потужних сідниць стримуючи прояви діареї, попрямував до майора Гніденка.

— Юра, можна тебе на хвилинку?

— Я слухаю, Вас, товаришу полковнику.

— Щось у мене живіт після сніданку крутить. Ти перед зльотом літака перекладав інформацію про „польовий туалет”, а я прослухав...

— Та он він, — показав майор очима на куточок хвостового відсіку літака, відгороджений брезентовою ширмою.

— Це і є туалет? А як же звуки і сморід? — розгублено перепитав Йосип Іванович і раптом, мабуть від перенапруження, став білим, як мазанка у бабуні, що досі стоїть у батьківському селі.

— Там все побачите, — зрозумів ситуацію, перекладач, і посміхнувшись додав, — Ви вже не кваптесь, пане полковнику, бо черга може виникнути... Усі ж їли той сніданок.

Йосип Іванович спритно для його комплекції подолав відстань до заповітного місця, відхилив брезентову ширму і проскочив до імprovізованої туалетної кімнати, де стояла чорного кольору металева діжка, закрита кришкою для унітазів. Гудзики новеньких камуфльованих штанів як на зло не розстібалися. „Ще п'ять секунд і хоч сам пірнай у цю діжку з головою”, — пританцьовуючи волав полковник. Але він таки встиг не осоромитись, вже не звертаючи уваги на „сороміцькі” звуки, які можна було би почути на відстані 500 метрів, якби не потужне ревіння двигунів літака...

— А-а-а-х, — блаженно видохнув полковник, — ще б трішечки і „кранти”... Як добре... Та і запаху ніякого не відчувається... диво та й годі...

Роздивившись обабіч себе він побачив рулони туалетного паперу та рушників. — „Бери, хоч їж. Вміють таки жити з комфортом „кляті капіталісти”. Якби така „біда” трапилась на борту нашого військового транспортного типу АН-12... Навіть лячно про це думати, а вони продумали геть усе...”

Піднявшись з комфортної „сидушки” „польового туалету”, Йосип Іванович, не шкодуючи паперу, ретельно „почистив своє пір’ячко” і, не знайшовши кошику для сміття, жбурнув використаний папір у діжку. На його здивування папір миттєво зник у чорній і густій, як дьоготь, рідині, наче якась жива істота полювала на усе, що потрапляло до діжки. „Ось у чому секрет відсутності запахів”, – здогадався полковник і, застібаючи брюки, нахилився, щоб понюхати чим там дме з самої діжки. І знову диво! Рідина мала приємний аромат, а можливо і смак. Та Йосип Іванович вирішив далі не ризикувати і не став ще ретельніше досліджувати це туалетне диво.

Повернувшись на своє місце, полковник Баран продовжив свої міркування щодо виявленої запашної рідини, яку особисто „випробував” у „бойових” умовах. „А якщо вона має унікальний хімічний склад, а її властивості можуть становити цінність для інтересів національної безпеки і оборони? Може вона спроможна поглинати і бойові отруйні речовини та продукти радіоактивного розпаду? За таку „здобич” після відрядження можна не тільки орден, а й генеральське звання отримати. Мати такий шанс і не скористатися ним – це просто службова недбалість... Але яким чином набрати і непомітно перевезти до України цей, можливо, стратегічний матеріал?”

Полковник напружено думав, відразу відкинувши ідею скористатися у якості тари презервативом: „Ризиковано... Тоненька гума може не витримати... Та і дружині як потім пояснювати, коли вона перерахує кількість презервативів після відрядження? Вона ж не повірить, що не зраджував і використав його за іншим призначенням... Розлючена безпідставними ревностями пройдеться макогоном по спині... Мало не буде...”

Його зосереджений погляд випадково зупинився на чорному поліетиленовому мішку для сміття, що був прив’язаний поруч із ним. „Знайшов! Можна скористатися пустими пляшками від „Спрайту” і ”Кока-Коли”, – второпав Йосип Іванович і непомітно витягнув дві пластикові пляшечки із смітника, сховавши їх у кишенях своїх просторих штанів.

Витримавши необхідну паузу, полковник піднявся з місця і, нібито прогулюючись по салону літака, знову зайшов за ширму, коли туалет звільнився і вже ніхто не претендував зайняти його знову. За ширмою одним професійним рухом ножа він відрізав дно у однієї з

пляшок і цим саморобним совком наповнив іншу пляшку темною, ароматною рідиною. Після цього втопив совок у діжці, закрутив наповнену пляшку пробкою і знову сховав її разом із ножом у своїй кишені. Справу було зроблено. Задоволений собою, він вийшов з туалету та зручно вмовстився у жорсткому кріслі транспортного військового літака.

Через 20 хвилин британський „Геркулес” успішно приземлився в німецькому аеропорту „Кельн-Бон”, а ще через 40 хвилин Україна оголосила об’єкт контролю і комфортабельними автобусами представники трьох держав-учасниць Договору про звичайні збройні сили у Європі вирушили до британської військової частини, щоб перевірити чи дотримується Сполучене Королівство своїх міжнародних зобов’язань.

Йосип Іванович відразу звернув увагу, що дороги в Німеччині гладенькі, як стіл. Зручні розв’язки. Вздовж доріг — рекламні „бігборди” і навіть щити з інформацією як доїхати до конкретної військової частини чи авіабази, якщо така траплялася на їх шляху. „Оце так відкритість... Усі умови навіть для розвідників створено... Ніхто не заблукає”, — дивлячись у вікно, розмірковував полковник.

У британській військовій частині, після проведення усіх передбачених договором процедур, українські інспектори порушень не виявили. Після завершення інспекції керівники української інспекційної групи та британської групи супроводження підписали спільний протокол і потиснули один одному руки, обмінявшись своїми авторучками.

Потім українські офіцери вручили британським військовослужбовцям сувеніри, а командир проінспектованої військової частини подарував кожному інспектору, крім спостерігача, справжню англійську краватку з військовою символікою. Мабуть кількість краваток відповідала кількості інспекторів. Але краватки були такими гарними! І український „спостерігач”, озвучуючи свою потаємну думку, розгублено, проте доволі голосно запитав: „А мені краватку не подарують?”.

Хтось з українських офіцерів засміявся і замовк, наче поперхнувся, а британський командир, коли йому переклали зміст запитання українського полковника, густо почервонів, і відразу дав своєму підлеглому якусь вказівку.

Через пару хвилин до кабінету, де проводився заключний брифінг, занесли сувенірну коробку з пляшкою шотландського віскі, яку урочисто вручили Йосипу Івановичу, вибачившись за свій „прокол” з краваткою. Полковник подякував, а сам собі зробив висновок: „Не такі вже вони передбачливі, як здається на перший погляд. Дечому і ми їх можемо навчити”.

Попрошавшись з командиром, інспекційна група і група супроводження відбула у готель, у якому крім шикарних окремих номерів з усіма зручностями, телевізорами і мінібарами були ще сауна, басейн, спортивні тренажери — тобто усе необхідне для відпочинку поважних українських гостей. Слід зауважити, що за умовами міжнародного договору за готельні послуги для інспекторів має розраховуватися держава, яку інспектують. Отже за все платили британці. А до від'їзду на вечерю було ще цілих дві години. І Йосип Іванович вирішив навідатись до сауни. Тільки дурень відмовиться від хорошої лазні, а тут „на халяву” пропонується вишуканий німецький сервіс. Але майор Гніденко на пропозицію полковника піти разом відповів відмовою і Йосип Іванович ризикнув іти самостійно.

Поклавши у целофановий кульок зміну білизни і „дорогоцінну” пляшку, щоб її не поцупили покоївки, він ліфтом дістався до сауни, попередньо довідавшись від того ж майора Гніденка як користуватися електронним ключем, який відкривав не тільки двері його номеру, а й двері до загальних місць готельного сервісу.

У роздягальні були окремі кабінки, на полицях лежали білосніжні рушники, а на стіні — велика табличка з надписом, зміст якого полковник не зрозумів. Він швидко роздягнувся до трусів, залишивши одяг у кабінці, прийняв теплий душ і після цього увійшов до сауни, де вже парилися голяка двоє мужчин і три жінки (мабуть якісь „нудісти”).

Йосип Іванович не розгубився і спокійно пройшов до вільного місця та всівся на лаві, не в силах відвести очі від гарних оголених жіночих тіл, які наче знущалися над ним, демонструючи усі інтимні подробиці. „Добре, що труси не зняв”, — похвалив себе полковник, бо від побаченого у нього усе настовбурчилося і не збиралося лягати. А це ж не голка, просто так не сховаєш...

Люди виходили і заходили, а наш полковник залишався сидіти, наче прикутий, бо не міг піднятися, не викривши своє природне збуд-

ження. „Дивно, жінки голими ходять, а німців це навіть не „колише”? Може я випадково зайшов до спеціальної сауни для нудистів?“, — замислився він, коли туди через пів години зайшов і голий німецький офіцер з групи супроводження української інспекційної групи. Йосип Іванович не знав, що у Німеччині лазні і сауни є спільними для чоловіків і жінок, а з гігієнічних міркувань усі паряться повністю оголеними, попередньо помившись та без нижньої білизни. Саме про це було написано і на табличці перед входом до сауни, але німці, мабуть, знову „прокололися”, бо їм забракувало розуму зробити цей надпис також і українською мовою.

Через сауну Йосип Іванович ледве не запізнився на вечерю, втрапивши біля десяти кілограмів живої ваги, але набравшись незабутніх на усе життя цікавих спогадів і вражень.

Під час вечері до нього підійшов німецький підполковник, якого він побачив у сауні, і делікатно пояснив, що у таких закладах в Німеччині знімають геть усе, у тому числі і труси. Правильно кажуть: скільки живеш, стільки і навчайся.

А вранці, перед польотом до Великобританії, полковник Баран вирішив ще поплавати у басейні, який не встиг відвідати через змушене тривале сидіння у сауні. Досвід і знання як себе поводити він вже мав. До готельного басейну він прийшов мабуть першим, бо крім юної фрау-прибиральниці там ще нікого не було. Йосип Іванович роздягнувся, сміливо знявши і свої труси, та пірнув у прозору, освіжаючу воду. Полковник був хорошим плавцем і вирішив дати собі невеличке навантаження.

Плавання для нього завжди було суцільною насолодою, тим більше, що він помітив зацікавлені погляди у його бік молодій німкені. Почали підходити інші мешканці готелю, але, мабуть, це були переважно вихідці з колишнього Радянського Союзу, які ще не розібралися в особливостях німецького сервісу, і купалися в купальних костюмах. Йосип Іванович вирішив нічого їм не підказувати, бо вчора, як кажуть, самостійно пройшов крізь європейські „вогонь, воду і мідні труби”. „Хай самі собі вчаться, краще усе запам’ятають”.

— Юра, привіт! — зрадів полковник, побачивши знайоме обличчя майора Гніденка. — Водичка вищий клас, пірнай скоріше.

Майор стрибнув у воду, теж залишившись у плавках. „І він також не знає німецьких традицій”, — дружельно подумав про майо-

ра Йосип Іванович, пригадавши, що і сам учора біля двох годин просидів у сауні в трусах. „Треба буде з усіма провести інструктаж, бо виявляється і досвідчені офіцери потрапляють у халепу, а це не додає авторитету нашій державі”, — вирішив для себе полковник.

— Товаришу полковнику, добрий ранок, — наблизившись впри- тул, тихо привітався із ним майор. — Що це Ви плавки не вдягнули?

— Юра, ти відстаєш від життя і не вивчаєш німецьких традицій. Такі речі тобі необхідно знати, як „Отче наш”, та й ще іншим розка- зувати, — повчально зауважив полковник, продовжуючи плисти по своїй доріжці.

— Не зрозумів, що Ви маєте на увазі?

— От я учора, як останній „лох” поперся до сауни в трусах, а ти знав, що я туди збираюся, а мене про це не попередив. Добре, що увечері мені про все доповів німець-підполковник, пояснивши, що у таких місцях в Німеччині білизну і плавки знімають.

— Вибачте, товаришу полковнику, я думав, що Вас про такі речі там у „себе” інструктували... Але хіба німець Вам учора не казав, що це правило існує тільки для саун і лазень та не стосується басейнів?

— Не бреші і не намагайся мене „підколоти” майор, — грубо відштовпнувши його полковник, ще не усвідомлюючи, що знову потрапив у халепу.

— Я не брешу, а втім... це вже не мій, а Ваш клопіт, — образився за грубість Гніденко і поплив в інший бік.

Швидко виходячи з води, наскільки дозволяли йому власні ва- гово-габаритні показники, Йосип Іванович не міг не помітити зди- вовані і глузливі погляди людей та пережив дуже неприємне потря- сіння, наче хтось голим випхнув його на Хрещатик, і цю ганьбу по- бачили його найвищі керівники з військової контррозвідки... „Який же я йолоп...”, — картав він себе. — Сидів би біля телевізору і нічого б не трапилося... А тепер вдома засміють, кроку спокійно не дадуть ступити через цих дурнувятих німців з їх незрозумілими традиція- ми... Аби тільки не „настучали” керівництву...”

Майор Гніденко виявився порядним офіцером і тримав язик за зубами. Про „пригоди” Йосипа Івановича у сауні і басейні він ніко- му з українських інспекторів не розказав і, відчуваючи це, полков- ник СБУ повністю заспокоївся. А коли британський „Геркулес”

відірвався від гостинної німецької землі і взяв курс на авіабазу „Скемптон”, що дислокується поблизу міста Лінкольн, настрій у полковника Барана покращився і вже не псувався аж до останнього дня перебування у Сполученому Королівстві.

Які це були дивовижні дні! Мороз — мінус 5, а дерева, кущі і трава — зелені та доглянуті, наче це не початок березня, а травень. Усюди чистенько і ніяких суботників та авралів по наведенню порядку. У селах гарніше, ніж у містах, а дороги ще більш вражаючі, ніж у Німеччині. Розмітка автострад і доріг бездоганна, а вночі — світитися зеленими, червоними і жовтими кольорами штучних „оченьт”, від яких віддзеркалюється світло автомобільних фар. Та що там казати, якщо навіть для кожної свині на типовій англійській свинофермі побудований окремий будиночок з відповідними зручностями! Такі речі неможливо уявити людині, що народилася в Радянському Союзі.

А у передостанній день, коли усі заплановані інспекції вже було проведено, на честь інспекційної групи України було влаштовано урочистий прийом. Столи, розставлені літерою „П”, були застелені білосніжними скатертинами та прикрашені свічками синього і жовтого кольорів. Таких же кольорів державного прапора України були і серветки та живі квіти у величезній корзині посередині між столами. На столах кришталі і срібні старовинні прибори. На головному столі два прапорці — державного прапора України та Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії. Вишколені офіціанти подавали вишукані страви і тільки перед десертом налили кожному червоного французького вина.

Офіційна британська особа, яка влаштовувала прийом, піднялася з місця і вимовила перший тост: „Панове офіцери! Тост — за Королеву Єлизавету!”

Йосип Іванович піднявся разом з усіма і по-офіцерськи до дна осушив свій бокал за першу Леді і Монарха дружньої держави. „Що там було пити? Це ж не горілка. Виноградний сік. Навіть не зігрієшся”...

Другий тост з уст тієї ж особи прозвучав для Йосипа Івановича, як грім з ясного неба, практично відразу після першого. Куля і та не встигла би пролетіти. „Панове офіцери! Тост за Президента України Леоніда Кравчука!”. Але найстрашніше, що ніхто більше не доливав

і полковник Баран стояв з пустим бокалом, розгублено повертаючи голову у різні боки, та не в змозі випити тост за Верховного Головнокомандувача власної країни.

На щастя, більшість українських офіцерів, які уважно спостерігали за кожним рухом „тостуючого”, залишили у своїх бокалах вино і з гідністю пригубили також і за Президента України, а потім і за дружбу та процвітання наших народів.

„Тепер точно „настучать”, — переживав полковник аж до приземлення в аеропорту „Бориспіль”. Єдиним вагомим „козирем” залишалась „стратегічна” пляшечка, з якою Йосип Іванович не розставався протягом усього закордонного відрядження.

Тож, коли під час звітування він поставив цю пляшку на стіл своєму начальникові, вдягнутому в елегантний костюм сірого кольору, на генерала це справило належне враження.

— Це що? — запитав начальник.

— „стратегічна” рідина з унікальними властивостями, — чітко доповів Йосип Іванович і далі чесно розказав усе як було, нічого не приховуючи.

— Вийди геть, ідіот! І забори цю гидоту із собою! — накричав на нього обурений начальник, не оцінивши „подвиг” свого підлеглого.

Які вже там ордени і медалі...

Але пізніше, заспокоївшись, генерал СБУ посміявся над розвідником-невдахою і зробив для себе несподіваний висновок: „Такий, як полковник Баран, куди завгодно пролізе і залізе, але не пропустить важливу інформацію”. У той же день він підписав подання на полковника щодо його призначення на генеральську посаду.

Отак і наша молода держава, як полковник Баран, шляхом спроб і помилок крокує до Європи, інколи не розуміючи, що шлях до Європи лежить не через політичні заяви про приєднання до НАТО чи Європейського Союзу, а починається з елементарного наведення ладу у головах політиків і громадян та з підтримання ними порядку у помешканнях, ліфтах, під’їздах, на вулицях і майданах.

Різдвяний сон

„Прокидайся, синку”, — почув Владислав Миколайович лагідний голос мами і розплющив очі. На годиннику, який був яскраво освітлений вуличним ліхтарем та новорічною ілюмінацією, було рівно чотири ранку.

„Сьогодні ж Різдво Христове”, — згадав він і ніжно посміхнувся маминому голосу, який наснився йому саме сьогодні.

Мама пішла з життя п'ять років тому на день Святого Миколая, не доживши усього три роки до його обрання академіком Національної академії наук України, і досі жодного разу не приходила у сни до свого єдиного сина.

„Дякую Тобі Боже, за мамин голос”, — прошепотів п'ятдесятирічний академік, солодко потягуючись та стараючись не розбудити дружину.

Посеред кімнати він несподівано побачив сяючу сріблястим світлом високу фігуру, яка нагадувала людину з довгим, пишним волоссям. Одяг незнайомця майже торкався підлоги. „Саме ця фігура, а не вулична ілюмінація, є причиною рівномірного, приємного освітлення усєї кімнати”, — мимоволі захвилювався Владислав. Риси сяючого обличчя ранкового гостя не проглядалися, проте Владислав Миколайович фізично відчував на собі погляд його добрих і мудрих очей, які уважно спостерігали за ним. „Отже, я прокинувся не від маминих слів”, — блискавкою промайнуло в голові у Владислава.

— З Різдвом тебе, сину мій, — чітко зрозумів академік кожне нечутне слово незнайомця, наче загіпнотизований підводячись перед ним.

— І Вас вітаю з цим світлим Днем, але хто Ви, — навіть не встиг запитати Владислав Миколайович гостя, і знову відразу почув його відповідь:

— Я, твій Отче, Владиславе, а ти — один з моїх синів.

— Звідки Ви знаєте моє ім'я, — збентежено запитав Владислав, мабуть остаточно ще не прокинувшись і не розуміючи саме Хто стоїть перед ним. — Та і батько в мене є... Покійного тата звали Миколою...

— Все так, сину. Як син людський ти насправді народився від Миколи і Ганни. Вони, як діти Божі, є і Моїми дітьми, — зробив декілька кроків гість, пригортаючи до себе Владислава Миколайовича. — Але сьогодні твій Отче, суший у вічному і безмежному всесвіті, завітав на Землю, щоб особисто сповістити тебе про твоє духовне народження вже як свідомого сина Божого.

— Дякую Вам, Отче, — шанобливо схилив голову Владислав, починаючи усвідомлювати Хто опинився різдвяним ранком у його квартирі та відчуючи теплі хвилі безмежної Божої благодаті, які накрили його з голови до п'ят.

— Але чому цієї честі стояти перед Вами, Отче, удостоєно саме мене — людину далеку від церковних справ, а не іншу, більш достойну і всесвітньо відому людину, наприклад когось з ієрархів однієї із світових релігій?

Тому що, на жаль, більшість церков на Землі, конфліктуючи між собою, переймаються зовсім не питаннями об'єднання та наближення усіх віруючих до Бога, а віддають перевагу зміцненню фанатичної віри, заснованої на страху. Такими віруючими легше маніпулювати. Через це виникають релігійні конфлікти та війни. А ти, сприймаючи Мої одкровення, адекватно уявляєш глобальну картину розвитку всесвіту і розумієш місце у ньому Отця, Сина і Святого Духу.

Ти любиш людей незалежно від їх релігій, національностей і кольорів шкіри, поважаєш думку різноманітних церковних теологів і вчених, не боячись піддавати сумніву постулати і тих, і інших. Ти самостійно зрозумів, що абсолютною істиною володіє тільки Творець, а мудреці і вчені тільки завжди наближаються до неї.

Ти не створив із себе і в собі кумирів і навіть засновників основних релігій на Землі Мойсея⁶, Сіддхарту Гаутаму⁷, Ісуса Христа⁸ та Мухаммеда⁹ справедливо сприймаєш як мудрих людей та своїх старших, але рівних тобі братів, які за своє земне життя теж мали право на помилку першовідкривача. Ти не прагнеш власної слави і по справжньому боїшся тільки одного — не встигнути залишити після себе своє духовне надбання, яке і є твоїм справжнім багатством.

⁶ Засновник Іудаїзму.

⁷ Засновник Буддизму.

⁸ Засновник Християнства.

⁹ Засновник Ісламу.

І нарешті, ти навіть ніколи не подумаєш похвалитися тим, що сьогодні почув і побачив Мене, а з потрібною енергією робитимеш усе в ім'я об'єднання народів своєї рідної країни і усього різнобарвного людства. Тобі належить виконати Мою волю і розпочати рух проти усього, що сьогодні штучно роз'єднує людей на Землі, залишаючись при цьому невідомим і рівним серед рівних, уникаючи публічності, сенсаційних заяв і слави месії, пророка та живого Бога. Білий світ всесвіту створено шляхом об'єднання різних монохроматичних кольорів, так само об'єднання усього духовного потенціалу людства під знаменами рівності, братерства, дружби означатиме кінець світу, побудованому на насильстві, заздрості, ворожнечі, балансі протилежних сил. Разом з тобою творитимуть Мир і Добро на Землі інші Мої діти, а Мені вже час прощатися.

— Прошу Вас, Отче, ще не йдіть! Мені не дають спокою деякі біблійські одкровення, які кожна людина тлумачить по своєму, а пояснення церковних служителів мене не задовольняють. Для себе особисто я знайшов відповіді на ці питання, але може я помиляюся... Чи правильно я дійшов висновку, що кожна матір народжує завдяки Духу Святому¹⁰, дякуючи якому „вмикається” у череві жінки процес творення нової людини. І з невеличкого насіння у жіночій яйцеклітині формується дитина людська і водночас дитина Божа, якщо ця дитина надалі осмислено творитиме на життєвій ниві Добро, подібно Вам Отче?

— Так, сину Мій, ти маєш рацію. Бо і подібність зі Мною першої людини, яку Я створив на Землі, полягає зовсім не у зовнішній схожості, а у спроможності творити і удосконалювати створене Мною. Завдяки Святому Духові мати Марія народила Мого Сина Ісуса Христа. Усі Мої діти та їх духовне багатство і надбані ними знання є і назавжди залишаються Моею невід'ємною часткою, так само як і діти Мої відчувають і усвідомлюють Мене в собі, відкриваючи нові горизонти пізнання.

— З Вашою допомогою, Отче, я збагнув, що біблійські одкровення про створення всесвіту насамперед стосуються народження і розвитку нашої планети та усього живого на ній¹¹. А чи не завжди існували Добро і зло? Чи не у боротьбі Добра і зла за Вашим замис-

¹⁰ Біблія, Євангеліє від Матфея, гл. 1, вірш 20.

¹¹ Біблія, Книги Ветхого Завіту, Перша книга Мойсея, Буття, гл. 1-3.

лом розвивається увесь Всесвіт? Чи було насправді гріхом, як зазначено у Біблії, бажання перших земних дітей Ваших пізнати Добро і зло, щоб удосконалювати разом із Отцем своїм життя на Землі?

— Знову ти не помилився, сине. Дійсно Добро і зло завжди крокують поруч, часом уособлюючи одне і теж. Вода є добром, коли напуває Землю і усе живе на Землі, але та ж сама вода спроможна знищити оселі і усе живе під час повені, спонукаючи людину шукати способи захисту від неї. Отрута змії може і вбити, а може і вилікувати хвору людину. Вогонь і нищівно спалює усе, і зігріває у холод. Надана людині спроможність творити, на жаль, часом слугує і злу, коли ці здібності через заздрість, амбіції, зухвалість та інші пороки спрямовуються на матеріальне збагачення, отримання влади, титулів і через це грішники спотворюються у вбивць, гвалтівників, шахраїв, наркотичних ділків, терористів і політиканів, які масово вбивають невинних людей, розв'язують війни та віддають накази своїм арміям поневолювати інші народи.

— Отже, сказане у Новому Завіті від імені Ісуса Христа *„Не думайте, що Я прийшов принести мир на землю; не мир прийшов Я принести, а меч”*¹² зовсім не виправдовує тих, хто під прапорами із зображеннями Христа вогнем і мечем насаджали християнство на Землі? Скоріше за все його слова означали, що почався кінець світу старого, який жорстоко пручатиметься новій ері, новим духовним цінностям, а меч це образ сили праведного слова і віри в утвердження Божого царства на Землі, перед якою не встоїть ніяка зброя світу. Чи не так?

— Так, Мій сине. Ти глибоко замислюєшся над словами Євангелія від Матфея, дивуючись відсутності письмових заповітів особисто Ісуса Христа. Глибока сутність його слів щодо непримиренності із вічним злом в ім'я ствердження Миру і Добра на землі була спотворена та використана хрестоносцями і місіонерами для нищівного захоплення інших земель і цілих народів задля власного збагачення. І сьогодні дехто, вдягаючи на себе мантию миротворця, посилає своїх солдатів, щоб захопити ринки збуту чи джерела енергоносіїв, а зовсім не з метою викоринити зло. Та про їх справжні наміри свідчать результати такої „псевдомиротворчості” — смерть і каліцтво дітей, знищені оселі і блискавичне зростання коштів на власних рахунках. Кінець світу на Землі — світу старого, недосконалого суперечливого із війнами і конфлікта-

¹² Біблія, Євангеліє від Матфея, гл. 10, вірш 34.

ми розпочався задля утвердження нового земного устрою братерства усіх народів, задля об'єднання зусиль землян проти глобальних космічних викликів і загроз. Кінець світу — це не знищення цивілізації на Землі, а кінець глобальної епохи воєн і насилля. Твори і далі Добро, сине Мій, і пам'ятай — Я завжди із тобою, а ти в Мені”.

Після цих слів образ Творця розсіявся, як зникає ранковий туман, і Владислав Миколайович прокинувся вдруge. Його душа співала від бурі почуттів, які вирували, наче весняні ластівки у повітрі.

Вставши з ліжка, він побачив, що Дружина міцно спить поруч, а на годиннику, освітленому променями вуличних ліхтарів, було рівно десять хвилин на п'яту годину ранку.

„Дякую Тобі, Боже, за цей різдвяний сон”, — промовив академік, трішечки заспокоївшись після ранкової молитви, і поспішив у свій кабінет, щоб записати почуте. Увімкнувши комп'ютер, Владислав Миколайович написав на екрані монітора слова „Різдвяний сон”...

Після хвилиної паузи він, не створивши у своєму житті жодного віршованого твору, написав власне поетичне відтворення молитви Ісуса Христа¹³ „Отче наш”:

*Отче наш, Боже єдиний,
У всесвіті вічному суціль!
Усі ми — Твоя родина,
Що вірить у день свій грядущий!
Ім'я Твоє хай святиться,
Нехай Твоє Царство розквітне
На нашій Землі, що, як птиця,
У Царстві кружляє всесвітнім.
Хліб дай нам, Отче, насущний
На день, що прийшов сьогодні,
І диво Життя невмируще,
Як свято Своє великоднє.
Пробач нам гріхи і слабість,
Як ми прощаємо іншим,
І дай Просвітління та Радість
І пастирям Твоїм, і грішним.
Хай нас не введуть у спокусу*

¹³ Біблія, Євангеліє від Матфея, гл. 6, вірші 9-13.

*Брехня і дарунки лукавих,
Не дай нам збитися з курсу,
Просимо, Отче, ласкаво.
Бо є Твоє Царство і Сила,
І слава Твоїх Творінь!
В ім'я і Отця, і Сина,
І Духа Святого — віднині
Й вівіки віків. Амінь.*

Потім академік, намагаючись не упустити жодної деталі, надрукував про все, що відбувалося з ним після його першого пробудження.

Перечитавши написане, академік виправив помилки, зберіг текст в пам'яті персонального комп'ютера і розіслав його на різні адреси Інтернету, не вказавши своє ім'я.

Відчуваючи, що господар вже звільнився, тихенько заскавучав пес, наче натякаючи Владиславові, що на часі їти зустрічати схід сонця.

Вже йдемо, друже, — погладив собаку Владислав Миколайович і пішов вдягати теплий одяг.

На вулиці пес із задоволенням пірнув у сніжний замет, а його господар, дивлячись у яскраво-синє небо щасливо посміхнувся першим променям сонця, дивовижному різдвяному ранку і Божій благодаті, яка знаменувала народження на Землі ще одного сина Божого.

Механічно спостерігаючи за тим, як з насолодою вовтузиться в снігу його собака, Владислав Миколайович ще раз мислено звернувся до Бога: *„Звичайно, я виконаю Вашу волю, Отче... Але з чого мені починати? Як рухатись далі? Що треба зробити, щоб слово Боже дійшло до свідомості кожної людини? Щоб кожен на власному досвіді зрозумів, що не має більшої радості у земному житті, ніж радість творити Добро та відчувати споріднення душ з кожною людиною? Як переконати людей, що не існує більшого щастя, ніж визнання власних помилок і прощення помилок іншим людям, сліпо діючих під „тиском” заздрості, страху, жадібності, узаконеної несправедливості, байдужості? Як навчити людей свідомо перемагати власні пороки і не боятися покаяння перед власною совістю? ”*

Звертаючись до Бога, академік не знав і не міг знати, що саме у цю мить у Лондоні оповідання „невідомого” українського автора „Різдвяний сон” вже прочитав і з натхненням перекладе з української на англійську мову відомий письменник, майбутній лауреат Но-

белівської премії британець українського походження Іван Гаврилюк, який теж „відправить” цей переклад в мережу Інтернету, підписавшись як перекладач своїм псевдонімом.

Наприкінці свята Різдва твір „Різдвяний сон” вже було перекладено китайською, російською, іспанською, японською, німецькою, португальською та італійською мовами, а через місяць його вже із захватом обговорювали у колі практично кожної сім’ї, а також у школах і в студентських аудиторіях Австралії, Анголи, Аргентини, Єгипту, Ізраїлю, Індії, Іраку, Італії, Канади, Китаю, Німеччини, Росії, США, Швеції, Японії та інших країн усіх континентів земної кулі.

Люди вчилися без ненависті пробачати один одному і визнавати власні помилки. Віруючі різних віросповідань і конфесій збагнули, що шлях до Бога відкривається не сліпим повторюванням заучених молитов, а в результаті власного удосконалення. Вони почали вчитися ставитися до людей так, як хотіли б щоб до них ставилися інші.

Поступово на Землі припинилися релігійні конфлікти та діяльність екстремістських, терористичних і неонацистських організацій. Було виведено війська з Іраку й інших „гарячих” точок планети. Саддаму Хусейну та іншим політичним диктаторам і злочинцям світу простили за їх злочини.

Американський уряд, а за ним уряди інших могутніх держав, у декілька разів скоротили витрати на оборону, а їх військово-промислові комплекси майже безболісно для економіки та населення перейшли на виробництво мирної продукції. Різко зменшились злочинність та попит на тютюн, алкоголь і наркотичне зілля.

Мультимільярдер Білл Гейтс та його дружина Мелінда відмовилися від предметів розкоші та спрямували левову долю своїх прибутків на боротьбу із голодом, хворобами, бідністю та неграмотністю. Скоро до них приєдналися й інші мільярдери, у тому числі українці Ренат Ахметов та Віктор Пінчук.

В Україні припинились політичні протистояння. Юлія Тимошенко, Віктор Ющенко і Віктор Янукович пішли з політики, підтримуючи один одного в усіх подальших добрих починаннях, а внутрішня українська політика перестала бути тіньовим бізнесом за рахунок зубожіння простих людей.

Найвищі ієрархи буддизму, іудаїзму, християнства та ісламу прийняли одностайне рішення оголосити „кінець світу” сліпої віри

в ім'я свідомого наближення кожної людини до Бога не через страх покарання за гріхи, не закликаючи руйнувати святині і храми, а зберігаючи та шануючи найкращі національні традиції віросповідання.

Зникла комерціалізація діяльності церков, а утриманням синагог, костьолів, мечетей, християнських храмів та інших історичних святинь почала свідомо опікуватись уся багатонаціональна громада відповідних країн, селищ і міст.

Нова ера утвердження справедливого устрою на Землі без кривавих війн і революцій, без витрачання мільярдів на „розкручення” нікчемних „кумирів” розпочалася. І кожен, хто прочитав чи почув ці рядки, навіть ще не збагнувши цього, вже сам приєднався до свідомих земних творців Нової ери в історії людства.

І навіть страшно собі уявити наслідки малоймовірного хибного вибору українського академіка, якби він свій „Різдвяний сон” спрямував на звеличення себе і однієї з церков християнства, мимоволі принижуючи віруючих інших конфесій та інших світових релігій.

Звичайно, він би за цих умов можливо став би найвідомішою людиною планети... Але втрата шансу щодо об'єднання людей на Землі могла би призвести до лавиноподібного загострення усіх конфліктів що відкинуло би далеко назад людство на шляху до прогресу і всезагального процвітання.

Частина друга

Книга поетичних творів

Плекаймо мир

Ми за єдність твою, Україно¹⁴

Незалежності шлях був омріяний мудрим Тарасом,
У піснях кобзарів — сивоусих, чубатих, сліпих...
Незалежності шлях ми обрали народом — всі разом,
І сьогодні згадаймо причетних до цього усіх.

*Незалежності день — день єднання народів країни,
Всіх народів твоїх — і великих, і зовсім малих.
Незалежності день — свято вірних тобі, Україно,
Всіх дочок і синів, всіх дітей, Україно, твоїх.*

Хай твої кольори не розколюють нас, а єднують,
Навчимося прощати і інших, не тільки себе.
І могутні держави у розбраті в Лету зникають...
Ми — за єдність народів, які населяють тебе.

*Незалежності день — день єднання народів країни,
Всіх народів твоїх — і великих, і зовсім малих.
Незалежності день — свято вірних тобі, Україно,
Всіх дочок і синів, всіх дітей, Україно, твоїх.*

Ми за єдність твою — незалежна і рідна країна!
За твоє процвітання — від Криму до сивих Карпат.
Наша рідна земля — миролюбна, свята Україна,
Хай у єдності квітне, неначе замріяний сад.

*Незалежності день — день єднання народів країни,
Всіх народів твоїх — і великих, і зовсім малих.
Незалежності день — свято вірних тобі, Україно,
Всіх дочок і синів, всіх дітей, Україно, твоїх.*

¹⁴ Уперше цю пісню на музику заслуженого артиста України Валерія Качнова виконано на Співочому полі у Києві 26 серпня 2006 року Державним академічним ансамблем пісні і танцю Міністерства внутрішніх справ України на честь Дня незалежності України.

Новій Україні – ТАК!¹⁵

Безправність і злидні – теж кайдани.
І ми прийшли на свої майдани
Сказати: „Так – правовій країні,
Чесній владі, новій Україні”.

*Боріться, люди! Ідіть рядами
На площі, вулиці і майдани!
„Не будемо жити у кайданах”, –
Скандують вулиці і майдани.*

Зникають села! Гине природа!
Там розкрадають власність народу!
Хочемо владу – чесну, відкриту!
Вже не дозволимо нас дурити!

*Боріться, люди! Ідіть рядами
На площі, вулиці і майдани!
„Не будемо жити у кайданах”, –
Скандують вулиці і майдани.*

Нехай не прагне до влади „піна”,
Нас не поставити на коліна!
Вже не втратимо волі і зору!
Народ за владу – чесну, прозору!

*Боріться, люди! Ідіть рядами
На площі, вулиці і майдани!
„Не будемо жити у кайданах”, –
Скандують вулиці і майдани.*

¹⁵ Зазначену пісню на музику автора віршів (аранжування С.Ковалю, СБУ) виконує Елеонора Скиданова (вперше було виконано на Рибальському острові у „Євротаборі” під час проведення у Києві міжнародного телевізійного конкурсу „Євробачення 2005”). Пісня увійшла до збірника „Захистимо Україну”, ТОВ „НАК”, 2006 р.

Час волі¹⁶

Душа болить за нашу Україну,
За наш народ, що досі наче спить,
За жінку, що кляне у черзі ціни,
За вас, хто тягне лямку і мовчить.

Чому ми наче досі на колінах?
Чому під синьо-жовті прапори
За мить понапихалось тої “піни”,
Яка живе за “правилами гри”,

Яка уміє в очі обіцяти,
А поза очі кидати — “жлоби”,
Яку не в крісла треба, а за грати,
З якою ми не люди, а “раби” ?

І виповзають плісняви “червоність”
Та заклики “жовтневої пори”...
Де ваша пам’ять, люди? Де свідомість?
Це ж тої “піни” клятї кольори!

Нам досить крові й соромно жебрати.
Наш час прийшов підвестися з “колін”
І у своїй державі панувати,
Не руйнувати — будувати “дім”.

А плісняви — позбавитися треба,
Бо час прийшов, святої волі час!
Душа болить, але я вірю в себе
І в тих людей, що прийдуть після нас!

¹⁶ Ці вірші було написано автором у 1991 році.

Чи дочекаємось?¹⁷

Вже стільки років нам ніхто
Не заважає панувати!
Крутими дачами й авто
Спроможні людство дивувати.

Та що там дачі і авто!
У нас і “гетьманів” чимало,
І партій теж давно за сто,
Які прилюдно обіцяли

Створити в Україні рай
Аби пробитися в парламент.
Але згадати рідний край
Перешкоджає їм...регламент.

Та й депутатство, чим не рай?
Коли і шахраям пузатим,
Хто гроші у держави крав,
Не сміємо про це й казати,

Бо так заведено, що їм
З тим депутатством, наче вдома.
Не “світить” і „казенний дім”,
Хіба що тільки за кордоном.

Тож, запитаймо, далі що?
А може наш народ ледачий
І кинув сам напризволяще
Своїх людей на звалище?

Наркотики, повії, СНІД,
На станціях бездомні діти...
Хіба так можна далі жити,
Неначе у кошмарнім сні

¹⁷ Ці вірші було написано у серпні 2001 року до 10-ї річниці Незалежності України та у тому ж році надруковано в газеті „Народна Армія” (головний редактор — полковник Валерій Григорович Король).

З надією лише на те,
Що може схаменуться “ситі”?
А може сенс є попросити
Згадати “ситих” про святе,
Про Божий справедливий грім?
А що вони? Крадуть і храми
Будують. Та старенькі мами
Ніколи не пробачать їм.
Бо храми ті — краплина в морі
Того, що вкрадено у них...
Не проросте Добро на горі
Й сльозах воістину святих!
Не має майбуття і слави
Тим, хто обдурює людей,
Зникають в Лету і держави,
А Кривді шлях один — у глей.
Вже стільки років... Але рух
Залежить, перш за все, від ладу
І адекватних кроків влади,
Прозорих дій і чистих рук.
Коли це зможемо збагнути
І руки братства подамо,
Нас жодній силі не зігнути,
А меншовартості клеймо
Та інші вади наші згинуть...
Тож будьмо чи не будьмо ми?
Чи справдяться слова із гімну?
Вже десь гримлять Весни громи
І закликають “рай земний”
Тут, в Україні, будувати,
У власнім краї панувати
Та дочекатися Весни
І “ще не вмерла...” заспівати!

Україна є, була і буде

Україна
Є, була і буде,
Що б там не казали...
А, коли
Наш народ
Про труднощі забуде,
Вірю, пригадають, —
“Тут жили
Ще у двадцять першому столітті
Люди, що співали “Ясени”¹⁸,
Скажуть, —
“Їх нема уже на світі,
Але це прапращури,
Вони,
Згуртувавшись,
Розбрат подолали,
До чужих країв не подались
І для нас державу збудували”...
Вірю,
Це відбудеться колись.

Єднаймося

Нас дехто ще вважає “бидлом”
І має з цього певний зиск.
Відмовчуватись вже набридло.
Є у нас мова і язык.

Ще обзивають нас “рабами”
І розповсюджують брехню,
А уві сні скриплять зубами,
Бо сморід є. Нема “вогню”.

¹⁸ Назва популярної пісні на вірші лауреата Національної премії ім. Т.Шевченка, народного артиста України Михайла Ткача.

Тим “правдолюбцям” мабуть сниться
“Останній, вирішальний бій”.
Не допоможе й “заграниця”
Брехливій братії такій.

Там теж не дурні, розберуться,
Хто сіє розбрат, а хто мир.
У власні пастки попадуться
І брехуни, і їх кумир.

А ми — з’єднаймося міцніше,
І зникне розбрату “межа”.
Є у нас розум, руки...Лише
Бракує єдності, на жаль.

Політикани

Політикани замовляють знову
Сенсації, скандали і статті:
“Проблеми Криму!”,
“Роздуми про мову!”,
“Керують нами злодії круті”,
“Капітуляція...” — про стратегічну зброю...
Та серед фактів — міфи і брехня.
Їх не обходить, що цією “грою”
Вони людей обдурюють щодня.
Начхати їм на наслідки і втрати,
Для них сорочка власна — головне.

Шановні наші псевдодемократи!
Ваш час ще не минув, але мине.
І луснуть міфи, вигадані вами,
Непотребом обсиплеться брехня...
І не згадають вас під хоругвами
Усі, хто доживе до того дня,
Коли велика нація єдина,
Прекрасна, чиста, з Богом у душі
Воскресне знов, а вільна Україна
Сміття століть закине у куші.

Плекаймо мир¹⁹

Боріться, люди! Та не сотворіть
Для себе силіконових кумирів!
Священний мир в державі збережіть!
Працуйте в мирі, і любіть у мирі!

*Бо тільки мир — це шлях у майбуття,
Бо тільки мир — це шлях до процвітання!
Плекаймо мир, плекаймо, як дитя!
Хай мир крокує нашими містами!*

Гуртуйтеся і єднайтесь на віки,
Усі народи нашої країни!
У війнах світ прямує навпаки
І залишає сиріт та руїни...

*Бо тільки мир — це шлях у майбуття,
Бо тільки мир — це шлях до процвітання!
Плекаймо мир, плекаймо, як дитя!
Хай мир крокує нашими містами!*

Ніхто не застрахований від бід,
А разом — подолаємо всі біди.
Шануйте Захід, поважайте Схід,
У мирі мають жити і сусіди....

*Бо тільки мир — це шлях у майбуття,
Бо тільки мир — це шлях до процвітання!
Плекаймо мир, плекаймо, як дитя!
Хай мир крокує нашими містами!*

¹⁹ Зазначену пісню на музику Андрія Остапенка співає юна українська співачка азербайджанського походження СакінеХалілова (Сакіша). Пісня увійшла до збірника „Захистимо Україну”, ТОВ „НАК”, 2006 р.

Дітям емігрантів з України²⁰

Народилися на чужині,
Босоніж по селу не гасали,
А в дитинстві — і уві сні
Над багаттям не смажили сало.

*Україна для вас лише мама
І чаруюча батьківська мова,
А для нас — і хлібина духмяна,
І Вітчизна — єдина і нова.*

Відчиняєте нам “вікно”
У світи, де судилось жити.
Та немає у тім кіно
Хати білої серед жита.

*Україна для вас лише мама
І чаруюча батьківська мова,
А для нас — і хлібина духмяна,
І Вітчизна — єдина і нова.*

А у тих заможних світах,
Коли пісня звучить солов’їна,
Ваше серце, як диво-птах,
Крильми горнеться до України.

*Україна для вас лише мама
І чаруюча батьківська мова,
А для нас — і хлібина духмяна,
І Вітчизна — єдина і нова.*

²⁰ Ця пісня на музику автора слів виконується заслуженим артистом України Віктором Кавуном. Прем’єра пісні відбулася 3 жовтня 2004 року в Національному палаці мистецтв „Україна” під час благодійного заходу „Ми служимо народу України”. Пісня присвячена американському телевізійному журналісту „Вікно в Америку” Юрію Саєвичу, з яким автор познайомився в Каліфорнії під час українсько-американських миротворчих навчань „Щит миру — 97”.

День незалежності²¹

Україна — моя земля
З териконами і Карпатами,
Де тепло весняного рілля
Відчувала маленькими п'ятами.
Україна — моя сестра,
Бо в цей день удвох народилися
І у хвилях Славути — Дніпра
На щасливі літа охрестилися.
І у хвилях Славути — Дніпра
На щасливі літа охрестилися.

День незалежності — це свято моє і країни!
День незалежності святкує народ України!
День незалежності — це свято моєї країни!
День незалежності — це день майбуття України!

День народження для людей —
Найсвітліше родинне свято.
Незалежності світлий день —
Наша спільна щаслива дата.
Україна — моя сестра,
Бо в цей день удвох народилися
І у хвилях Славути — Дніпра
На щасливі літа охрестилися.
І у хвилях Славути — Дніпра
На щасливі літа охрестилися.

День незалежності — це свято моє і країни!
День незалежності святкує народ України!
День незалежності — це свято моєї країни!
День незалежності — це день майбуття України!

²¹ Цю пісню на музику О. Бурміцького виконує Е.Скиданова, яка народилася на 24 серпня. На пісню створено відео кліп, який транслюється на центральних каналах телебачення. Пісня звучить по радіо. Неодноразово виконувалася під час урочистих заходів на вищому державному рівні на честь Дня незалежності, у тому числі на Майдані незалежності 24.08.2005р. з прямою трансляцією по УТ-1. Включена до збірника Е.Скиданової „ВІДЛУННЯ” („НАК”, 2005р.), збірника Академічного ансамблю пісні і танцю МВС України „Міліція з народом” (2005р.), збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Тобою країна живу,
Піснями твоїми пишаюсь!
В дні свята і мить грозову
Сестрою тобі залишаюсь.
Україна — моя сестра,
Бо в цей день удвох народилися
І у хвилях Славути — Дніпра
На щасливі літа охрестилися.
І у хвилях Славути — Дніпра
На щасливі літа охрестилися.

*День незалежності — це свято моє і країни!
День незалежності святкує народ України!
День незалежності — це свято моєї країни!
День незалежності — це день майбуття України!*

Про київську калину²²

Кий, Хорив, Щек — плвли у світ,
І Либідь, їх сестра,
Побачила калини цвіт
Над схилами Дніпра:
“Погляньте, браття, як цвіте
Цей дивовижний гай!
Хай місто Кия тут зросте..”
І Кий сказав: “Нехай...”.

*На кручах Славути — Дніпра
Цвіте білим цвітом калина -
Символ Любові, Добра
І України.*

²² Надруковано в газеті „Хрещатик” від 19.01.2006 р., 7(2802). Як пісня на музику заслуженого артиста України Валерія Качнова виконується у виконанні Державного академічного ансамблю пісні і танцю МВС України.

З'явилося місто восени,
Де Кий сказав “нехай”.
Відтоді Київ щовесни —
Квітучий диво-гай.
Відтоді для усіх слов'ян
Калина — оберіг,
Бо ще найперший князь киян
Калиноньку зберіг.

*На кручах Славути — Дніпра
Цвіте білим цвітом калина -
Символ Любові, Добра
І України.*

І як ні нищила „орда”
Наш працьовитий край,
Калина вічно молода
Відроджувала рай
І навіть той, хто сил не мав,
Поповнював ряди...
Щоб дух Свободи не зникав,
Калину посади!

*На кручах Славути — Дніпра
Цвіте білим цвітом калина -
Символ Любові, Добра
І України.*

Роздуми про життя

Життя

Народження й смерть...

Що між ними?

Життя,
В якому дитинство
І зрілі літа,
Миттєвості щастя
І відчаю біль,
Святковості мед
І буденності сіль...

Народження й смерть,

А між ними —

Життя,
Де кожної миті
Нема вороття,
Де кожен із нас
Залишає свій слід...

Чи буде він чистим
І теплим, як хліб?

Усі ми смертні

Усі ми смертні...
Та хіба
Фізична смерть
Кінець усього?
Життя — це шлях
В ніщо з нічого,
Якщо відсутня
Боротьба
Між вищим Розумом
І злом...
Тож,
Навіть
Три десятки років
Для Генія -
У вічність кроки,
Якщо це Геній, а не “клон”

Байка про Зло

*Миколі Луківу*²³

У Вашім прагненні творити —
Бажання з вічним говорити
І словом Зло перемагати,
Якого надто ще багато...

Це Зло — нахабне і крикливе,
Амбіціозне, вередливе,
У чомусь — навіть досконале,
Бо має все — телеканали,

Імунітети і майдани;
Бо вміє правити стадами,
На бібліях давати слово,
Збрехавши раз, брехати знову...

²³ Луків Микола Володимирович — народився 6 січня 1949 року на Вінниччині, з 1984 року головний редактор журналу „Дніпро”, відомий український поет, автор понад 20 книг поезій; пісня „Росте черешня в мамі на городі” на музику Анатолія Горчинського — візитка його пісенної творчості; заслужений діяч мистецтв України і Росії.

Ви неспроможні не творити,
Не бачити, не говорити,
І Правді двері не відкрити...
А Зло? — жиріє у „корита”.

Про гроші

За гроші купимо усе, —
Доводять “гаманці” пихаті, —
За гроші ректор сам до хати
Диплом престижний принесе.

Це дійсно так, бо “гаманці”
Спроможні стати й астронавтом,
Скупити золото і нафту,
Тримати владу у руці...

Але натхнення Божий дар
І за мільярди не купити,
Як неможливо пісню вбити,
Коли з життя іде Пісняр.

Весна

Весна...Ще зелені немає,
Брудні калюжі й небо сіре...
Але весна в душі співає
І радить: “Ти ще знайдеш сили,
Щоб подолати кривду й зраду,
Пройти крізь заздрість, пересуди.”
І вдячний їй за цю пораду,
Я посміхаюсь всім і всюди!

Весна іде охайна, світла!
В повітрі горобці вирують,
Ось-ось все навкруги розквітне...
А кривда? Хай собі лютує.

Про зорі і сірники

Людина, що запалює “зірки”,
Є не завжди яскравою зорею,
Але творцям комфортно біля неї.
Для Ватри теж потрібні сірники.

Та, часом, нам ніяково, коли
Сірник, що вже згорів, себе вважає
За Полум'я, ще й зорі зневажає,
Хоча давно темніший від Смоли.

Зазирніть у серце

Трапляється,
Що геть усі слова,
Коли потрібно,
З пам'яті зникають....

Можливо в цьому
Винна голова?
А може ті слова
Не там шукають?

У своє серце
Краще зазирніть!
Немає слів?
А чи душа бринить?

Байка про Горобця та Солов'я

На конкурс композиторів до гаю
Прибув „музичний геній” із Огайо —
Відомий композитор і митець,
Професор, академік — Горобець.

Його пісні у жанрі „чік-чірік”
Стають „хітами” всюди кожний рік
І внаслідок цих „музо-епідемій”
Він — дійсний член музичних академій
Та голова всіх конкурсних комісій,
Журі престижних і культурних місій...

У гаї тім знаходився і я,
Коли там „розглядали” Солов'я.

— *Послухайте, оцей сіренький птах,
Не маючи музичної освіти,
Прислав на конкурс нам свою сюїту!*

— *Ганьба йому!*
— *У нього „з'їхав дах”!* —

Кричали дипломовані ворони,
Сороки і амбітні горобці —
Відомі в шоу-бізнесі митці....

А чи потрібна Солов'ю „корона”
І визнання від пана Горобця,
Якщо талант — це вищий дар Творця?
Творіть! Не заздріть! Справжньому радійте!
Талант — шануйте... Даром — володійте...

На жаль

Щасливий тим, що протягом життя
Тулилися до мене гарні люди.
По допомогу і для каяття
Приходили завжди і звідусюди.

Але, звичайно були і такі,
Для кого був лише “презервативом”.
Вони, самовдоволені й бридкі,
На жаль, в житті у кожного — не диво.

Про гарну статъ

Оспівуємо маму
У віршах і піснях.
І маримо коханими
В розлуці та у снах.

Літа найкращі доням
Присвячуємо ми,
І зичимо їм долі
Та вічної весни.

Тому не розумію
Чому про гарну статъ
Є і таке: „повія” ...
Та різна „перемать”?

Не ображайте, люди,
Шляхетних і простих,
Покинутих і любих,
Гріховних і святих.

Бо кожна жінка — доня,
Або чиясь сестра...
Якби їм щастя й долі,
Не кривди, а Добра...

Повірте у своє майбуття²⁴

Ритми дискотек і поцілунки в кіно,
Модні сигарети і червоне вино,
Дурману не вдалося відмовити — “ні”,
А завтра — вже по вуха в багні.

*Все можна повернути — і любов, і мету,
Знайти в собі сили подолати біду,
Повірити у диво та змінити життя...
Повірте у своє майбуття!*

Втрачаємо кохання і не віримо в сни,
У диво закохатись і дарунки весни,
У свій талант і сили подолати біду...
Кажіть щодня — “я щастя знайду!”

*Все можна повернути — і любов, і мету,
Знайти в собі сили подолати біду,
Повірити у диво та змінити життя...
Повірте у своє майбуття!*

Збігає час, нестримно минають літа,
І вам здається, що загубилась мета...
Повіривши у себе, у мрії і сни,
Відчуйте знову радість весни.

*Все можна повернути — і любов, і мету,
Знайти в собі сили подолати біду,
Повірити у диво та змінити життя...
Повірте у своє майбуття!*

²⁴ Пісня — заклик до усіх, хто прагне позбутися наркотичної залежності, ще чекає свого виконавця. Музику написано автором віршів.

Що найстрашніше у житті?

Що найстрашніше у житті? -
Спитав малий у тата, -
Можливо гангстери “круті”,
Що мешкають у Штатах?

Сам вчора бачив у кіно,
В усіх вони стріляють
І за годину в казино
Мільйони заробляють.

Так, синку, є й у нас “круті”,
І ми дамо їм ради.
Та найстрашніше у житті -
Це “вірних” друзів зрада.

Спогади про каву²⁵

Я пригадую школу і клас,
До кав'ярні походи на каву..
Було затишно там і цікаво,
І кружляв над нами Пегас...

*Аромат натуральної кави,
Вечори безтурботні, ласкаві,
Однокласників рідні обличчя,
НЕ ПАЛИТИ – сувора табличка.*

Все частіше я згадую клас,
До якого не піду ніколи.
Вже не вернеться юність і школа...
Розійшлися дороги у нас.

*Аромат натуральної кави,
Вечори безтурботні, ласкаві,
Однокласників рідні обличчя,
НЕ ПАЛИТИ – сувора табличка.*

²⁵ Ця пісня на музику автора слів ще чекає свого виконавця.

Хай дарує і вам, і мені
Теплі зустрічі чашечка кави
З найдорожчими нам земляками
І розмови під каву земні.

*Аромат натуральної кави,
Вечори безтурботні, ласкаві,
Однокласників рідні обличчя,
НЕ ПАЛИТИ – сувора табличка.*

Мусимо змагатися²⁶

У житті трапляються
Часом неприємності.
Там сусіди лаються,
Тим бракує чемності.
Та, якщо не першими
Ви прийшли до фінішу,
Був один упертішим,
Решта йшла повільніше.

*І не варто плакатись
На якісь обставини,
Хто не вміє квапитись,
У житті останнім є.*

Час бездумно втрачений
Важко надолужити,
Якщо ви пиячите,
Честь свою паплюжите.
А якщо у цьому ви
Інших винуватите,
І святих не цьомайте,
Бо однак все втратите.

²⁶ Ця жартівлива пісня на музику заслуженого артиста України Сергія Коваля та автора слів виконується солісткою Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України Іриною Грай. Прем'єра пісні відбулася 3 жовтня 2004 року в Національному палаці „Україна”.

*І не варто плакатись
На якісь обставини,
Хто не вміє квапитись,
У житті останнім є.*

Кожен від народження
Богом обдарований,
Але не походженням
Шлях до мрій керований.
Тож навіщо люди нам
Зайвим перейматися?
За усе, що любимо
Мусимо змагатися.

*І не варто плакатись
На якісь обставини,
Хто не вміє квапитись,
У житті останнім є.*

Браття²⁷

Старший брат Литвинів — із очима завжди молодими,
І ще змалку у нього — розважливість, думка своя...
Для братів він Володя, для інших — Литвин Володимир,
І, як вчили батьки, не ганьбить свою честь та ім'я.

*Браття, браття Литвини, ваша спадщина — чесність і розум,
Бо простих людей сини, і здолаєте кривду й погрози...
Браття, моляться за вас земляки і батьки, і добрі люди.
Браття, все буде гаразд! Будьмо, браття, і все добре буде!*

І святий Миколай до родини Михайла торкнувся,
Бо Микола Литвин народився на світ не дарма.
В Закавказзі служив... Та до рідних країв повернувся,
Щоб служити Вітчизні, бо в нас Україна одна.

²⁷ Ця пісня на музику заслуженого артиста України Олександра Бурміцького, у його виконанні прозвучала у 2006 році на день народження М.М.Литвина — у березні та В.М.Литвина — у квітні. Приспів написано спільно з автором музики

*Браття, браття Литвини, ваша спадщина — чесність і розум,
Бо простих людей сини, і здолаєте кривду й погрози...
Браття, моляться за вас земляки і батьки, і добрі люди.
Браття, все буде гаразд! Будьмо, браття, і все добре буде!*

А молодший Петро теж обрав не найлегшу дорогу...
Генеральські зірки — це відзнаки за службу Петра.
За братів Литвинів ми сердечно помолимося Богу,
Хай вам, браття щастить і на пагорбах сивих Дніпра.

*Браття, браття Литвини, ваша спадщина — чесність і розум,
Бо простих людей сини, і здолаєте кривду й погрози...
Браття, моляться за вас земляки і батьки, і добрі люди.
Браття, все буде гаразд! Будьмо, браття, і все добре буде!*

Не метушись

Не поспішай, у метушні
Як дим зникають кращі дні...
І не барись — твори добро,
Твори — і вдома, і в метро.

*Не поспішай, не метушись,
Якщо попросять — зупинись,
Твори добро і з цим ніколи не барись,
Радій життю, радій красі,
Усе життя в собі неси
Це відчуття Добра, Любові і Краси.*

Не поспішай кудись втекти,
Якщо не встиг себе знайти.
Не спалюй мрії і мости,
А за печалі всіх прости.

*Не поспішай, не метушись,
Якщо попросять — зупинись,
Твори добро і з цим ніколи не барись,
Радій життю, радій красі,
Усе життя в собі неси
Це відчуття Добра, Любові і Краси.*

Навчись любити кожен мить
За неба сонячну блакить,
За те, що ходиш по землі,
За хліб духмяний на столі.

*Не поспішай, не метушись,
Якщо попросять — зупинись,
Твори добро і з цим ніколи не барись,
Радій життю, радій красі,
Усе життя в собі неси
Це відчуття Добра, Любові і Краси.*

Новорічна²⁸

Вже в дорозі святий Миколай -
Подарунки везе малюкам,
Впали зорі на місто і гори, і плай...
Як не вірити добрим казкам?

*Новий рік!
Дзвін бокалів і диво Різдва...
Новий рік! Новий рік!
Гарні посмішки... Щирі слова...*

На санчатах летять дітлахи.
Ялинкові палають вогні,
В них згорають безслідно життєві страхи,
Наче тануть сніги навесні.

*Новий рік!
Дзвін бокалів і диво Різдва...
Новий рік! Новий рік!
Гарні посмішки... Щирі слова...*

З новим роком і світлим Різдвом! -
Новорічні вітання звучать...
Негараздам своїм усміхнися з добром....
Із надією рік зустрічай!

²⁸ Ця пісня на музику Олександра Бурміцького виконується солісткою Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України Людмилою Бурміцькою. Прем'єра пісні відбулася в Українському домі під час святкування прикордонниками нового 2006 року

*Новий рік!
Дзвін бокалів і диво Різдва...
Новий рік! Новий рік!
Гарні посмішки... Щирі слова...*

Новый год²⁹

Не берите в новый год старых бед, старых бед.
Не корите бремя лет, прошлых лет, разных лет.
Прошагайте в новый год без хлопот и забот!
Пусть вам крупно повезет! Пусть везет, всем везет!

*Новый год, новый год!
Встретим радостно мы Новый год!
Пусть удачу он нам принесет
Этот год, добрый год, новый год!*

Пусть дорога не ведет в Никуда, в Никуда,
А Фортуна не уйдет никогда, никогда!
Пусть улыбка на лице красит вас, красит вас!
Начинайте все дела в добрый час! В добрый час!

*Новый год, новый год!
Встретим радостно мы Новый год!
Пусть удачу он нам принесет
Этот год, добрый год, новый год!*

Пусть порадуют сейчас и потом, и потом
Дети, внуки и друзья, и ваш дом, светлый дом!
А за праздничным столом, зажигая свечу,
Пожелать вам всем добра и любви я хочу!

*Новый год, новый год!
Встретим радостно мы Новый год!
Пусть удачу он нам принесет
Этот год, добрый год, новый год!*

²⁹ Слова до пісні „Новый Год” написано у співавторстві з поетесою з міста Чернігова Олександром Присяжнюк. Музика автора збірки. Аранжування Сергія Ковалія (СБУ). Виконується відомою співачкою Елеонорою Скидановою. Кліп на пісню глядачі могли побачити на каналах столичного та центрального телебачення

І прийде день

Печаль зітхає: “Одцвіло Кохання,
І так болить...”. Та вранці солов’ї
Прокинуться і, попри біль, зітхання,
Заповнять співом парки і гаї.

*Печаль мине. Усе... усе минає.
Саме життя — одна яскрава мить.
І лише вічно музика лунає,
Що у серцях закоханих бринить.*

І прийде день, що поверне надію,
Всміхнеться щиро барвами життя.
Скажіть собі — “Я світом володію”
І смутку вже не буде вороття.

*Печаль мине. Усе... усе минає.
Саме життя — одна яскрава мить.
І лише вічно музика лунає,
Що у серцях закоханих бринить.*

Тож кожний день, як диво, зустрічайте,
І він віддячить щедرو Вам за це.
Любов, Надію, Віру не втрачайте,
І посміхайтесь труднощам в лице.

*Печаль мине. Усе... усе минає.
Саме життя — одна яскрава мить.
І лише вічно музика лунає,
Що у серцях закоханих бринить.*

Творіть добро

Не сподівайтесь повернути
Усе, що втрачено давно.
Буває згубніше отрути
Ілюзій випите вино.

*Бо час назад не повернути.
Утрат ніколи не збагнути.
А ще відомо нам давно:
Життя — це точно не кіно.*

Не слід також себе картати,
Якщо чогось не досягли,
Якщо не стало мами й тата,
Якщо любов не зберегли.

*Бо час назад не повернути.
Утрат ніколи не збагнути.
А ще відомо нам давно:
Життя — це точно не кіно.*

Творіть добро і пам'ятайте —
Життя спливає кожну мить.
І кожну мить життя вітайте,
Коли і сяє, і гримить...

*Бо час назад не повернути.
Утрат ніколи не збагнути.
А ще відомо нам давно:
Життя — це точно не кіно.*

Випадок у метро

„Офіцери не всі солдафони”, –
Випадково розмову почув.
„Хто? Вони? Це порядність, реформи?!”
„Не кричіть так”.
„Та я не кричу!
Почитайте що пишуть в газетах!
Через них і нестача грошей!
Їх цікавлять зірки, “еполети”
І надумані пільги лише!
Та вони ж “мафіозі” в лампасах!
Почитайте, правдива стаття!”
То був голос, як кажуть, із маси...
То був вирок. Не суду. Життя.
І відводив розгублено очі
Та мовчав молодий капітан.
Не втручався в розмови жіночі ,
Хоч болючим був “ляпас” від дам.
Стиснув зуби і вийшов з вагону...
Що цим людям сказати він міг?
Що отримав зірки і погони
Він за службу. Хіба це є гріх?
Що затримали знову зарплату
І вже в котре позичив на хліб,
Що малі вже не просять у тата,
Коли бачать “цукерковий” кліп...
Було соромно й гидко за пресу,
За оплачену щедро брехню
І газету, що, наче агресор,
В маси кинула “бомбу-свиню”.

Прикордонникам України

З кордонів починається країна³⁰

Невже не уві сні
Ця карта на стіні
З кордонами держави Україна?
Там гори і ліси
Небесної краси
І Чорне море з островом „Зміїний”.

*З кордонів починається країна,
Земля Вітчизни — з рідних берегів,
З пісень — свята любов до України,
А з мудрості — відсутність ворогів.*

У морі кораблі —
Великі і малі
Під прапором Вітчизни жовто-синім!
Цей прапор зберегти
Від зради і біди
Хай вистачить нам мудрості і сили.

*З кордонів починається країна,
Земля Вітчизни — з рідних берегів,
З пісень — свята любов до України,
А з мудрості — відсутність ворогів.*

³⁰ З цієї пісні на музику О.Бурміцького починається перший CD-альбом Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України із назвою „З кордонів починається країна”. Виконується на концертах солістами ансамблю заслуженим артистом України В’ячеславом Гогою та Максимом Апостоловим. Транслюється на центральних каналах радіо. За три пісні згаданого альбому „З кордонів починається країна”, „Пісня про наш кордон” і „Шлях на Берлін” автор у 2004 році виборов першу премію „Смарагдова ліра” у номінації „Музика”. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Вклоняємось землі
І хлібу на столі
Та хаті, де зробили перші кроки,
І любимо пісні
Святкові, голосні,
З якими промайнули кращі роки.

*З кордонів починається країна,
Земля Вітчизни — з рідних берегів,
З пісень — свята любов до України,
А з мудрості — відсутність ворогів
І сила України.*

Нова Україна³¹

У новітній історії світу
Місце є і новій Україні,
Де священні слова “Заповіту”
Вже співають у вільній країні,
Де кордони держави — святиня,
Де, вклоняючись низько калині,
Ми пишаємось тим, що віднині
Є господарями в Україні.

*Україна, Україна —
Неподільна і єдина,
Наша гордість і родина,
Волелюбна Україна.
Україна, Україна —
Неподільна і єдина,
Наша гордість і родина...
Україна...*

³¹ Зазначена пісня завершує другий CD-альбом Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби «Кордон — моя доля», до якого також увійшли пісні автора „Застава” та „Мамин заповіт”. Цю пісню на музику заслуженого артиста України Олександра Бурміського вперше виконав соліст ансамблю Максим Апостолов. Крім того у виконанні М.Апостолова, Л.Бурміської, В.Гоги та Е.Скиданової зазначений твір прозвучав в Національному палаці культури і мистецтв „Україна” 03.10.2004 р. у фіналі благодійного заходу „Ми служимо народу України”. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Прапор наш є синім, як небо,
І є жовтим, як стигле жито.
Нам чужої землі не треба,
А своїй — пощастило служити.
Ми пишаємось тим, що свідомо,
Присягнувши новій Україні,
Захищаємо мир і кордони,
Нашу Тузлу і острів “Зміїний”.

*Україна, Україна —
Неподільна і єдина,
Наша гордість і родина,
Волелюбна Україна.
Україна, Україна —
Неподільна і єдина,
Наша гордість і родина...
Україна...*

Вже ніколи не вмере Україна,
Її слава, історія, воля...
А усі ми — єдина родина
Від Карпат до Чорного моря.
І хоча ми несхожі і різні,
Нас об'єднує — гілка калини,
Незалежність, любов до Вітчизни
І до прапора України.

*Україна, Україна —
Неподільна і єдина,
Наша гордість і родина,
Волелюбна Україна.
Україна, Україна —
Неподільна і єдина,
Наша гордість і родина...
Україна...*

Шлях на Берлін³²

Кордон...кордон...
Житнє поле, тиха ніч запашна...
В Україну увірвалась війна
І розчавила поле і сон...
І кордон... наш кордон...

*На заставі —
всі загинули в бою, як один...
А над полем —
вже не стелеться пожеж
чорний дим.
Прикордонник,
що загинув, не прийшов у Берлін,
Але там... був і він, був і він, був і він...*

Кордон...кордон
Ще зустріне переможну весну...
Не забудемо ж ту ніч запашну
І загиблих в бою за кордон,
Наш кордон, наш кордон.

*Вічна пам'ять
тим героям, наче криця твердим...
І хлопчині,
що загинув на війні молодим.
Він у травні
переможцем не прийшов у Берлін,
Але там... був і він... був і він... був і він.*

Кордон...кордон...
Житнє поле, тиха ніч запашна...
Вже давно тут відгриміла війна,
Перемогу святкує кордон.
Наш кордон, наш кордон!

³² Ця пісня на музику заслуженого артиста України О.Бурміцького виконується солістом Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України, заслуженим артистом України В.Гогою. Увійшла до CD-альбому ансамблю „3 кордонів починається Країна”.

*Обеліски —
не розкажуть про війну молодим
І про поле,
що палало, про пожеж чорний дим
Та про хлопця,
що у травні не прийшов у Берлін,
І чому таки там був і він... був і він.*

Мамин заповіт...³³

“Шануй, як батька, Вітчизни мову,
Люби, як маму, цю колискову”, —
Співала мама маленькій доні...
А доня служить вже на кордоні.

*А на кордоні, а на кордоні
Стоять на варті сини і доні,
Твої, Україна, сини і доні
Стоять на варті твоїх кордонів.*

“Люби з дитинства свою Вкраїну”, —
Сказала мама малому сину, —
“Всю Україну — лани і гори,
Донбас шахтарський і синє море”.

*А на кордоні, а на кордоні
Стоять на варті сини і доні,
Твої, Україна, сини і доні
Стоять на варті твоїх кордонів.*

“Шануйте прапор, він жовто-синій,
На ньому нива і небо синє,
Селянська нива, як на кордоні,
І небо синє”... як очі доні.

³³ Ця пісня на музику О.Бурміцького у виконанні Людмили Бурміцької увійшла до CD— альбому Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України „Кордон — моя доля”. Кліп на цю пісню транслюється на каналах київського та центрального телебачення. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

*А на кордоні, а на кордоні
Стоять на варті сини і доні,
Твої, Україна, сини і доні
Стоять на варті твоїх кордонів.*

Клятва Україні³⁴

Ми на варті державних кордонів,
А у небі — ми крила твої.
Ми солдати твої невідомі,
Що пройшли через пекло боїв.

Україно, Україно!
Ми готові віддати життя
За єдину і рідну країну,
За щасливе твоє майбуття.

Ми закохані в твої простори,
У Карпати і велич Дніпра.
У блакить твого Чорного моря,
Край співучих людей і добра.

Україно, Україно!
Ми готові віддати життя
За єдину і рідну країну,
За щасливе твоє майбуття.

Нам тебе захищати, країно!
Ми — солдати твої і сини.
Хай живе наша Русь — Україна,
А негоди — минуться, як сни.

Україно, Україно!
Ми готові віддати життя
За єдину і рідну країну,
За щасливе твоє майбуття.

³⁴ Зазначена пісня на музику автора слів у співавторстві з О.Бурміцьким неодноразово виконувалася і виконується народними артистами України Леонідом Сандуленко, Наталією Бучинською, Володимиром Засухіним, Валентиною Степовою та солістами квартету „Новий стиль” Державного академічного ансамблю пісні й танцю МВС України. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Пісня про наш кордон³⁵

Тихо звучить баритон.
Пісня – про наш кордон,
Світло сигнальних ракет
І про зелений кашкет...
Пісня про наш кордон.

*На кордоні держави спокійно все,
Та, коли щось не так,
Прикордонника юного кінь несе
Крізь імлу, наче птах.
У блакитних очах прикордонника –
Барви мрій та зірки,
А у мріях – погони полковника,
А у мріях – погони полковника,
Рідний дім, шум ріки...*

У кольорових снах –
Сонечко і весна,
А на кордоні – сніг
І вітер збиває з ніг,
І вітер збиває з ніг...

*На кордоні держави спокійно все,
Та, коли щось не так,
Прикордонника юного кінь несе
Крізь імлу, наче птах.
У блакитних очах прикордонника –
Барви мрій та зірки,
А у мріях – погони полковника,
А у мріях – погони полковника
Рідний дім, шум ріки...*

³⁵ Одна з найпопулярніших пісень українських прикордонників на музику О.Бурміцького виконується автором та В.Гогою. Прообразом юного прикордонника на коні, є ветеран-прикордонник генерал-лейтенант Макаров А.А. Пісня увійшла до CD-альбому Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України „З кордонів починається країна”. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Там, де підступний лід,
Ледве помітний слід.
Тривога! І вже за мить
Застава наша не спить,
Застава наша не спить.

*На кордоні держави спокійно все,
Та, коли щось не так,
Прикордонника юного кінь несе
Крізь імлу, наче птах.
У блакитних очах прикордонника —
Барви мрій та зірки,
А у мріях — погони полковника,
А у мріях — погони полковника,
Рідний дім, шум ріки...*

На заставі³⁶

Залунало: “По вагонам...”, “Хлопці, не барись!”,
Посміхнувшись, ти промовив: “Мамо, не журись!”.
Поїзд рушив, а я пісню заспівав свою
Про заставу прикордонну — бойову сім’ю.

*На заставі прикордонній — ти — і — я!
А застава на кордоні — це — сім — я!
На державному кордоні ра — зом — ми!
Захищаємо кордони — У—кра—ї ни!*

Я вже справжній прикордонник, — з гордістю кажу, -
Знак “Відмінний прикордонник” скоро заслужу.
Ще бракує на погонах золотих зірок,
Але гарну пісню маю і бадьорий крок.

*На заставі прикордонній — ти — і — я!
А застава на кордоні — це — сім — я!
На державному кордоні ра — зом — ми!
Захищаємо кордони — У—кра—ї ни!*

³⁶ Ця пісня на музику О.Бурміцького увійшла до CD— альбому Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України „Кордон — моя доля”. Виконується молодим солістом ансамблю Олександром Павліком (сином відомого українського співака Віктора Павліка).

Бережемо ми кордони рідної землі,
Щоб пісні лунали наші в місті і селі.
Хай і нас оберігають ангели Творця,
Хай на Тузлі і в Карпатах лине пісня ця.

*На заставі прикордонній — ти — і — я!
А застава на кордоні — це — сім — я!
На державному кордоні ра — зом — ми!
Захищаємо кордони — У—кра—ї ни!*

Прикордонна любов³⁷

Кордон,
і на кордоні служиш ти.
А я —
щодня в полоні самоти
І мрій —
про гарні сукні і бали,
Думок —
коли повернешся, коли?

*Чому,
не розважаєш ти мене?
Чому,
кордон для тебе головне?
Чому,
не я, а служба — в голові?
Це що?
Мені волошки польові!*

Люблю,
тебе коханий мій люблю,
Щодня
за тебе Бога я молю.
Ти чув,
погода лагідна в Криму?

³⁷ Прем'єра цієї жартівливої пісні на музику О.Бурміцького відбулася 23 серпня 2005 року у виконанні Л.Бурміцької.

Чому,
туди не їдемо? Чому?

*Чому,
не розважаєш ти мене?*

*Чому,
кордон для тебе головне?*

*Чому,
не я, а служба — в голові?*

Це що?

Мені волошки польові!

Пробач,
мій прикордоннику, мені
За ці
„чому” — наївні і смішні.
Тут нам
з тобою краще, ніж в Криму!
Як ти
їдеш, з’являється „чому?”

*Чому,
не розважаєш ти мене?*

*Чому,
кордон для тебе головне?*

*Чому,
не я, а служба — в голові?*

Це що?

Мені волошки польові!

На вулиці Ягідній свято³⁸

Смарагдовий колір кашкетів,
Медичних талантів цвіт,
Розмай дивовижних, яскравих букетів...
Наш госпіталь — це дивосвіт.

³⁸ Ця пісня на музику О.Бурміцького виконується заслуженим артистом України, солістом Ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби В.Гогою.

*Центральний клінічний госпіталь
Прикордонної служби країни —
Всесвіт любові і досвіду,
Яскравий смарагд України!*

Блискучі, ошатні палати
І затишок гарних дворів.
Тут сестри-мадонни у білих халатах
І труд видатних лікарів.

*Центральний клінічний госпіталь
Прикордонної служби країни —
Всесвіт любові і досвіду,
Яскравий смарагд України!*

На вулиці Ягідній свято
Святкує сьогодні кордон.
А у фітобарі смакується м'ята,
І світяться очі мадонн.

*Центральний клінічний госпіталь
Прикордонної служби країни —
Всесвіт любові і досвіду,
Яскравий смарагд України!*

Санаторій „Прикордонник”³⁹

Біля Ялти, в Лівадії, санаторій на варті стоїть,
І його завдання — охорона здоров'я кордону.
Тут лавандові гори і чарівного моря блакить,
І сюди прикордонники приїжджають неначе додому.

*Це про наш „Прикордонник”
І ми кажемо не жартома, —
„Ми закохані в наш „Прикордонник”,
В Україні гарніших нема!”*

³⁹ Гімн санаторію „Прикордонник” на музику О.Бурміцького вперше виконано солістами Ансамблю пісні і танцю ДПС України у 2006 році на день 50-річчя з дня заснування лікувально-оздоровчого закладу.

Лівадійський палац вам відкриє свої таємниці,
А стежинки до моря крізь казкові ліси приведуть.
Запашний фіто-чай, як цілющий ковток із криниці,
І книжки, і розваги — в санаторії гості знайдуть.

*Це про наш „Прикордонник”
І ми кажемо не жартома, -
„Ми закохані в наш „Прикордонник”,
В Україні гарніших нема!”*

Ви відчуєте тут — і гостинність, і ширу повагу,
Посмакуєте страви, по домашньому дуже смачні...
Хто приїде сюди, зрозуміє усі переваги,
І дива санаторні ще побачить не раз уві сні.

*Це про наш „Прикордонник”
І ми кажемо не жартома, -
„Ми закохані в наш „Прикордонник”,
В Україні гарніших нема!”*

„Смарагдова ліра”⁴⁰

Державний кордон,
як прапор держави — святиня,
А захист кордону —
одвіку це справа свята.
Увічнити в творах
героїв кордону країни
Для творчих людей,
насправді висока мета.

*„Смарагдова ліра” —
найкращих митців визнання,
Які свою творчість
дарують кордону і миру.
„Смарагдова ліра”
ти служиш кордону щодня,
„Смарагдова ліра”,
мистецька „Смарагдова ліра”.*

⁴⁰ Назва щорічної премії, якою нагороджуються журналісти, художники, письменники, композитори, поети за свій творчий внесок, присвячений прикордонній службі.

На шпальтах газет,
по радіо, з телеекранів
Про будні застав
звучать небайдужі слова.
Зіграють вони
солдата у сніжнім бурані...
Бо твори митців
спроможні творити дива.

*„Смарагдова ліра” —
найкращих митців визнання,
Які свою творчість
дарують кордону і миру.
„Смарагдова ліра”
ти служиш кордону щодня,
„Смарагдова ліра”,
мистецька „Смарагдова ліра”.*

Тож ліра митців
не зброя, а служить народу,
І звуки її —
народжують в душах пісні,
Які вже співають
нащадки козацького роду,
Немов солов’ї
у диво-гаях навесні.

*„Смарагдова ліра” —
найкращих митців визнання,
Які свою творчість
дарують кордону і миру.
„Смарагдова ліра”
ти служиш кордону щодня,
„Смарагдова ліра”,
мистецька „Смарагдова ліра”.*

У Чернівцях, на Буковині...

Дитинства птах

На пагорбах високих Роща-Стинки
Моє дитинство сонячне пройшло.
Там ще біліє мамина хустинка⁴¹,
А за садком ховається село.

*У Чернівцях,
На Буковині
Дитинства птах
Кружляє й нині...*

З тих пагорбів так бачилось далеко...
Неначе на долоні — Чернівці.
Там планер білокрилий, як лелеку,
Я гордовито ніс в своїй руці.

*У Чернівцях,
На Буковині
Дитинства птах
Кружляє й нині...*

Мій птах злетів, кружляючи, за хмари,
І зник собі у вирії весни...
Він, мабуть, теж за синім небом марив,
Яке мені приходило у сні.

*У Чернівцях,
На Буковині
Дитинства птах
Кружляє й нині...*

⁴¹ Мати автора пішла з життя 19 грудня 2001 року.

Пригадай

Моя люба, я пригадую знову
Нашу юність, почуття наші чисті,
Нашу зустріч — незабутню зимову,
Падав сніг у Чернівцях урочисто...

Кращі роки, як один, проминули,
Неможливо їх назад повернути.
Але серце мене кличе в минуле,
Щоби розумом всі втрати збагнути.

Був тривалим шлях до тебе, кохана,
Та за це я не клянущу нашу долю...
Не розквітне без розлуки Кохання,
Як і щастя — не буває без болю.

Врешті-решт ти, кохана, зі мною,
Ми з тобою — краща в світі родина!
Та, на жаль, нам вже запізно з тобою
Сподіватися на доню чи сина.

Пам'ятаєш нашу зустріч зимову?
Падав сніг у Чернівцях урочисто,
Наші погляди і наші розмови...
Де вони літа ті юні і чисті?

Лист мамі

Пробачте, мамо! Я недобрий син,
Бо Ви писали: “з кожним роком гірше,
На “пенсію” не підеш в магазин...”,
А я — пишу Вам недоречні вірші

Про сенс життя, гармонію краси
І що не все вимірюється грішми...
Так, за “красу” не купиш ковбаси,
Не нагодуєш праведних і грішних,

Колодязь не відновиш, якщо він
Давно вже на підвір'ї завалився...
Та піднімався Київ із руїн
І зараз, мамо, — гарний, наче вмився.

Будуються собори і метро...
Повірте, мамо, це не тільки гроші!
Крокують поруч Кривда і Добро,
Є люди ненажери, є й хороші.

Ніхто не прибере за нас “сміття”
І не здолає труднощів... Тож, мамо,
Хіба не в тому вищий сенс життя -
Сприймати все з любов'ю і піснями?

Я вірю, що краса — врятує світ
І людяність — паскудство переможе!
Терпіння і здоров'я дай Вам Боже,
А Чернівцям — уклін мій і привіт.

Чернівецькі вулички

Чернівецькі вулички,
Школа тридцять третя
Нас звели з тобою
На усе життя.
Пам'ятаєш булочки
В шкільному буфеті,
Першої любові
Мить передчуття?

Клопотами власними
Ми тепер сповиті.
Виразки й коліти...
Словом — “се-ля-ві”.
Наших однокласників
Розвіяло по світу -
Вітя Пополітов
З Іоніной — в Москві,

Зисельман — в Ізраїлі,
Давидова — у Штатах,
А Міхно і Носов —
У Києві, як ми...
Та, на жаль, прогавив я
Тебе у Карпатах.
В історії відносин
То був сезон “зими”.

Білі гладіолуси
Нас не зупинили,
І розкрити очі
Не примчав Пегас.
Шлюбні дзвони голосно
Для тебе дзвонили,
Але шлюбні ночі
Були не для нас.

Попри все не втратили
Те, що нас єднало -
Буковинські пісні,
Чернівці... А втім,
Мріям не зарадили,
Або ще не знали —
Не буває пізно
Повертатись в дім.

Це тепер ми знаємо
Кращий шлях до Дому,
Де панують радість
І сезон “весни”.
Бо кохання маємо,
Й легко і свідомо
Увійдемо в старість
Та у вічні сни.

Чернівецькі вулички -
Це мої знамена,
Де “Марічка” ллється
Просто із вікон.

Ароматні булочки
Ти печеш для мене,
А мені здається,
Що це давній сон.

Михайлові Ткачу

Михайло Ткач...
Білоголовий,
Мій білий ангел уві сні.
Він — незабутнє,
Тепле слово,
Джерельні, лагідні пісні.

Михайло Ткач —
Це світ смерічок
І кучерявих ясенів.
У Буковиночки-Марічки
Є сином він
Серед синів.

Та син Миколи і Марії
Не тільки Буковини син,
Він ціле людство
Словом гріє.
Його співає — і грузин,
І росіянин...

Я у Штатах
З американцями співав
Пісні Ткача,
Та так, що в Татрах
Той спів і горець відчував.
Як білий сніг Ткача сивини,
Ознака мудрості і втрат.

Коли втрачаєш половину,
Влучає в серце сніг і град,
І у “Зазим’є”⁴² *холод кличе...
Але у білій сивині
Й лелека весняна курличе,
І яблуневий цвіт весни.

Тож рано у “Зазим’є”, рано!
Ще довго наяву
Й у снах Вам промовляти:
“Добрий ранок!
Ти знов прийшла, моя Весна!”

Леонідові Каденюку⁴³

У десять років пацани
Звичайно мріяли про небо.
Був квітень і, не ковзани,
Подряпані велосипеди
Нас мчали в сонячну блакить!
І лише голос Левітана
Зміг зупинити все на мить:
“Гагарін в космосі!!! Світанок
Космічної доби настав!!!”
Святкуючи цей день щороку
Ми в крижаний пірнали став.
То були наші в космос кроки...

Між Чернівцями й Хотинком,
У вишиванці білій з льону,
У Клішківцях, жив хлопчик Льоня.
Йому не раз наснився сон,
Що мама чує у новинах
Як корабель його гримить,

⁴²* “Зазим’є” — назва поетичної збірки всесвітньо відомого поета, лауреата Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка М.М.Ткача, автора пісень „Марічка”, „Ясени”, „На щастя, на долю”, а також назва села на березі Десни під Києвом, де розташована дача Михайла Миколайовича.

⁴³ Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони, Герой України, льотчик-космонавт, генерал-майор.

І на далекій Буковині
Все зупинилося на мить...

„Колабії” приходять в сни
Новим підкорювачам неба.
Їм ще рости і вчитись треба,
Та час мине і вже вони,
Як Каденюк, злетять у небо!

Сторожинець

Міхальча, Кам'яна... А там — вже за лісами
Сховався, наче рай, Сторожинець...
Під небом синім, як під парусами,
До Чернівців пливе він навпростець.

Купався там з братами у Сиреті,
Вночі — рибалив, вдень — збирав гриби,
“Стріляв фашистів” клятих в очереті
І бабцям на базар тягав торби.

Там народились наш Мар'ян Гаденко⁴⁴,
Валерій Цибух⁴⁵ і молодший брат...
Там вперше схвилював моє серденько
З книжок старих Шевченко і Сократ.

Але, на жаль, канікули минали,
І повертались ми до Чернівців,
Де на Сторожинецькій вже чекали
Своїх найкращих друзів і гравців...

⁴⁴ Мар'ян Ілліч Гаденко — народний артист України, відомий виконавець, композитор і поет-пісняр популярних естрадних пісень. Полковник міліції у відставці, 27 років прослужив в органах МВС СРСР та України. Остання посада — заступник командувача внутрішніх військ України.

⁴⁵ Відомий державний діяч. Перший секретар Центрального комітету ЛКСМ України. Член Президії Верховної Ради СРСР. Голова Держкомітету молодіжної політики, спорту і туризму України. З 2005 року — Посол України в Греції та Албанії.

Сонет Тальському Р.Б.⁴⁶

То був початок... 25-те січня!
На божий світ з'явився Ростислав,
Який себе, як диво новорічне,
Своїм батькам і нам подарував.

То був початок... Хлопчиком малим
У Хотині зробивши перші кроки,
Освіту здобував не за "калим"
І медицині присвятив найкращі роки.

До Києва і Штатів вже дійшов!
Створив "АПОЛЛО" – гордість Буковини.
Безцінний скарб – Тамару – теж знайшов,
Нехай Фортуна не жартує з ними,

А він – ще років 100 збирає нас.
Наш любий Ростиславе! Тост за Вас.

⁴⁶ Відомий бізнесмен і меценат. Перший заступник голови Буковинського земляцтва у Києві. Головний спонсор благодійного концерту-заходу „Ми служимо народу України”, який відбувся 3 жовтня 2004 року у Національному палаці „Україна” за участю артистів Збройних Сил, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства з надзвичайних ситуацій, Служби безпеки та Державної прикордонної служби України.

Захисникам нової України

Миротворці⁴⁷

Блакитне небо барвами своїми
Шоломи щедро нам розмалювало,
А в сні приходять ночі солов'їні,
Що залишились там, за перевалом.

*Ми служимо далеко від родини
І достеменно знаємо — нема
Країни краще України,
Хай там спекотне літо, чи зима.*

Патрулювання, блок-пости і міні...
Необережний крок вже є останнім.
Та мусимо дожити до заміни,
Від земляків почути привітання.

*Ми служимо далеко від родини
І достеменно знаємо — нема
Країни краще України,
Хай там спекотне літо, чи зима.*

Глузує хтось і каже: “За грошима
Нащадки козаків пішли у найми”.
Та миротворці справжні є мужчини,
На це не ображаються принаймні.

*Ми служимо далеко від родини
І достеменно знаємо — нема
Країни краще України,
Хай там спекотне літо, чи зима.*

⁴⁷ Найперша пісня на слова і музику В.Мельникова (аранжування О.Бурміцького). Вперше прозвучала на першому каналі Національного радіо 24 жовтня 2001 року на День ООН. Неодноразово виконувалася на святкових концертах в Національному палаці Україна”, „Центральному будинку офіцерів” у виконанні квартету „Новий стиль” МВС України. увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Балада про сержанта⁴⁸

Плаче вдова, їй двадцять три,
А на руках немовля.
Заколисали сержанта вітри,
Зверху накрила земля.
Він до міліції ще хлопчаком
Вступити на службу хотів.
Спати йому тепер вічним сном
Серед святих хрестів.

*Господи, нам прости
Посмертні святі хрести
Сержантам і рядовим.
Прости нам за це живим...*

Служба в міліції, як на війні,
Життям ризикують живі.
А спокій нам сниться лише уві сні,
Служба така... “се-ля-ві”.
Келихи вип’ємо мовчки до дна,
За друзів, яких вже нема.
Могили їх квітами вкриє весна
І снігом білим зима.

*Господи, нам прости
Посмертні святі хрести
Сержантам і рядовим.
Прости нам за це живим...*

Плаче вдова, їй двадцять три,
А на руках немовля.
Заколисали сержанта вітри,
Зверху накрила земля.
Роки минуть... Немовля підросте
І зробить за батька крок,
Той самий, який його приведе
До генеральських зірок.

⁴⁸ Пісня на музику автора слів у співавторстві з О.Бурміцьким виконується Людмилою Бурміцькою. Неодноразово звучала на концертах в Національному палаці Укрраїна. Відео-кліп транслювався на каналах центрального телебачення. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

*Господи, нам прости
Посмертні святі хрести
Сержантам і рядовим.
Прости нам за це живим...*

Наш день⁴⁹

На День міліції збираємося разом
І поринаємо у спогади відразу.
Парадна форма, блиск погонів на плечах,
Яскраві посмішки, яскраві посмішки,
Яскраві посмішки і вогники в очах.
Яскраві посмішки, яскраві посмішки,
Яскраві посмішки і вогники в очах.

*Наш день! Ми всі чекаємо і віримо в цей день
Наш день — збирає разом найдорожчих нам людей.
Наш день! Його святкуємо з народом разом ми!
Наш день! Для нас найкращий день зими!*

Згадаймо друзі як ми разом починали,
Як на ходу від перевтоми засинали.
Усі дороги разом гідно ми пройшли
І у міліції, і у міліції,
і свою долю у міліції знайшли.
І у міліції, і у міліції,
і свою долю у міліції знайшли.

*Наш день! Ми всі чекаємо і віримо в цей день
Наш день — збирає разом найдорожчих нам людей.
Наш день! Його святкуємо з народом разом ми!
Наш день! Для нас найкращий день зими!*

⁴⁹ Ця пісня на музику О.Бурміцького та В.Гулька у виконанні солістки Ансамблю пісні і танцю МВС України Е.Скиданової неодноразово виконувалася на концертах в Національному палаці „Україна”. Було відзнято два кліпи, які транслювалися на каналах ЦТ України. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Ми всі одна сім'я — і рядові, і генерали,
А шлях в міліцію свідомо обирали.
Тому сьогодні негараздам всім на зло
Ми ще зустрінемося, ми ще зустрінемося,
ми ще зустрінемося разом за столом.
Ми ще зустрінемося, ми ще зустрінемося,
ми ще зустрінемося разом за столом.

*Наш день! Ми всі чекаємо і віримо в цей день
Наш день — збирає разом найдорожчих нам людей.
Наш день! Його святкуємо з народом разом ми!
Наш день! Для нас найкращий день зими!*

Хай щастить⁵⁰

Вдягнули ви погони, щоб захищати нас,
І пісня ця присвячується кожному із вас.
Хай постріл в спини ваші, як грім, не прогрімить,
Хай вам щастить, хороші наші, кожному-кожному мить.

*Хай щастить!
Захисникам Вітчизни — хай щастить!
Хай щастить!
Коханим, рідним нашим — хай щастить!*

В міліції і війську, на бойових постах,
На “точках” і заставах, у селах і містах —
Хай вам усюди в службі таланить і щастить,
А за печаль і втрати — нехай Господь простить.

*Хай щастить!
Захисникам Вітчизни — хай щастить!
Хай щастить!
Коханим, рідним нашим — хай щастить!*

⁵⁰ Ця пісня на музику О.Бурміцького і В.Гулька неодноразово виконувалася Е.Скидановою на концертах і урочистих заходах в Національному палаці Україна, Маріїнському палаці. Знято відео-кліп, який транслювався на УТ-1. Звучить на каналах Національного радіо. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Хай вам життя смакує, як вино старе!
Хай пощастить в Любові і куля не бере!
Хай вас шанують щиро від моря до Карпат!
Хай на погони ваші проллється “зорепад”!

Хай щастить!
Захисникам Вітчизни — хай щастить!
Хай щастить!
Коханим, рідним нашим — хай щастить!

Внутрішні війська — хлопці синьоокі⁵¹

На стадіонах і дворах ганяли ми м'яча,
Як мушкетери, билися за честь своїх дівчат,
У парках танцювали і степ, і гопака...
Та привела нас доля у внутрішні війська.

Внутрішні війська — захист наш і спокій.
Внутрішні війська — хлопці синьоокі.
Внутрішні війська — в Поліссі, на Волині,
Донбасі і в Криму та на Буковині.

Поети і міністри служили у військах,
Де їх навчили зброю тримати у руках
І де вони зробили найважливіший крок
До визнання талантів, до золотих зірок.

Внутрішні війська! Служба на Подолі.
Внутрішні війська! Подарунок долі.
Внутрішні війська — захист наш і спокій.
Внутрішні війська — хлопці синьоокі.

⁵¹ Пісня на музику О.Бурміцького виконувалася народним артистом України В.Нечипренком, засл. арт. О.Бурміцьким, Е.Скидановою у т.ч. на концертах в Національному палаці культури і мистецтв „Україна”. Знято відео-кліп, який транслюється на каналах ЦТ України. Увійшла до збірника Елеонори Скиданової „Відлуння” („НАК” 2005 р.) та збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Війська шанують пісню і танець запальний
І зроблять все можливе, щоб настрій весняний
І восени, і взимку щодня торкався вас...
Тож не жалкуйте квітів і оплесків для нас!

*Внутрішні війська — хлопці синьоокі.
Внутрішні війська — захист наш і спокій.
Внутрішні війська! Служба на Печерську.
Внутрішні війська! Юність офіцерська.*

Сучасні коломийки

“Jeszcze Polska nie zginela...”⁵²,
Тепер не загине.
Україна теж “не вмерла” ...⁵³
І — не вороги ми.

Прапори — “biało-czerwony”⁵⁴,
Поряд — жовто-синій.
Нас єднають святі дзвони,
А разом ми сильні.

Спільні маємо кордони
Та подібні мови,
І братаємось свідомо
Не заради змови.

Служать миру хлопці наші
Разом в “УКРПОЛБАТІ”⁵⁵.
Їх нема у світі краще -
Мужні і завзяті.

Світу скажемо усьому —
Краще в мирі жити
І надбаннями у цьому
Разом дорожити.

⁵² Перший рядок польського гімну (Єще Полска не згінела).

⁵³ Слова з першого рядка українського гімну.

⁵⁴ Польською мовою “біло-червоний” (бяло-червони).

⁵⁵ Скорочення: українсько-польський батальйон.

“Jeszcze Polska nie zginela...”,
Тепер не загине.
Україна теж “не вмерла”...
І — не вороги ми.

Колисанка для солдата⁵⁶

Благословили в армію синів
І плачемо за ними на світанку,
Бо уві сні, у царстві своїх снів,
Співаємо синочкам колисанку.

*Спи, мій синочку. Хай тобі насниться
І рідний дім, і батьківська криниця.
Щодня пиши листівки та листи...
І не пали... Ще мусиш підрости.*

Дивлюсь на наш колодязь у вікно.
Тебе з криниці тої напувала...
Ти вже дорослий, синку, і давно
Вночі я колисанку не співала.

*Спи, мій синочку. Хай тобі насниться
І рідний дім, і батьківська криниця.
Щодня пиши листівки та листи...
І не пали... Ще мусиш підрости.*

А згодом мені, синку, принесли
Твого листа... слова, які чекала:
«Я бачив сон. Ви, мамо, увійшли
В казарму і нам тихо заспівали...»

*Спи, мій синочку. Хай тобі насниться
І рідний дім, і батьківська криниця.
Щодня пиши листівки та листи...
І не пали... Ще мусиш підрости.*

⁵⁶ Пісня на музику О.Бурміцького виконує Л.Бурміцька.

Рятувальникам МНС⁵⁷

Далеко, за тисячі миль —
Руїни, відчай і біль.
Та миттю вже там, як Гермес,
Загін бойовий МНС.

Рятувальники! Рятувальники!
Наче ангели мужні з небес.
Рятувальники, рятувальники,
Рятувальники МНС.

Згадаймо Чорнобиль, АЕС,
Героїв твоїх МНС.
Рятуючи наше життя,
Вони не пішли в небуття.

Рятувальники! Рятувальники!
Наче ангели мужні з небес.
Рятувальники, рятувальники,
Рятувальники МНС.

А медики, що з МНС,
Вгамують і муки, і стрес,
Врятують маленьке дитя...
Для них — це справа життя.

Рятувальники! Рятувальники!
Наче ангели мужні з небес.
Рятувальники, рятувальники,
Рятувальники МНС.

⁵⁷ Пісня на музику О.Бурміцького, аранжування С.Ковалю у виконанні Оксани Радул (Барняченко) звучала в Національному палаці культури і мистецтв „Україна” 3 жовтня 20004 року під час проведення благодійного заходу „Ми служимо народу України”. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Другові правоохоронцю⁵⁸

Є в службі Вашій присмак гіркоти
І часом крім подяк звучать прокльони.
Та цей тягар ви мусите нести,
Тому що є порушники закону.

*А скільки раз казали Ви собі:
Хай все горить і ця невдячна служба!
Та є на світі дім, є очі голубі,
Є рідний край, любов і справжня дружба!*

Дружина все життя чекає Вас,
І ви давно жаданий гість удома,
Щоб захищати від злочинців нас
Цей шлях обрали Ви цілком свідомо.

*А скільки раз казали Ви собі:
Хай все горить і ця невдячна служба!
Та є на світі дім, є очі голубі,
Є рідний край, любов і справжня дружба!*

Що є у Вас? Є діти, як у всіх,
Є дружба, загартована, як криця,
Є зливи запашні і білий сніг..
А спокій? Він звичайно лише сниться.

*А скільки раз казали Ви собі:
Хай все горить і ця невдячна служба!
Та є на світі дім, є очі голубі,
Є рідний край, любов і справжня дружба!*

⁵⁸ Пісня на музику В.Гулька та НІКОЛО неодноразово звучала по радіо та виконується на кращих сценах держави народною артисткою України Наталією Бучинською та квітетом „Новий стиль” (МВС України).

Альфа⁵⁹

В “Альфі” служать не супермени,
Що не знають ні болю, ні стресів.
Честь і мужність — це їх знамена,
Хай про це і не пишуть у пресі.

“Альфа” — спецпідрозділ безпеки.

“Альфа” — діє в холод і спеку.

“Альфа”, як остання надія,

Мужньо, до останнього діє.

В “Альфі” — хлопці звичайного зросту,
Вміють битися, вірно любити...
Тероризм зупинити непросто,
І судилося їм це робити.

“Альфа” — спецпідрозділ безпеки.

“Альфа” — діє в холод і спеку.

“Альфа”, як остання надія,

Мужньо, до останнього діє.

Хлопцям з “Альфи” сняться кохані,
І болить за друзів і втрати...
Найсвятіше для “Альфи” завдання -
Захищати, а не карати.

“Альфа” — спецпідрозділ безпеки.

“Альфа” — діє в холод і спеку.

“Альфа”, як остання надія,

Мужньо, до останнього діє.

⁵⁹ Пісня на музику автора слів та заслуженого артиста України Сергія Ковалю виконується заслуженим артистом України Іваном Красовським. Написано на прохання генерал-майора М.Г.Мельникова. Прем'єра пісні відбулася під час урочистих заходів, присвячених 10-й річниці заснування спец підрозділу СБУ „А”. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

День Перемоги⁶⁰

У Європі буяє весна,
Зустрічаючи День Перемоги.
Ветеранам ще сниться війна
І жорстокі воєнні дороги...

*День Перемоги — історії нашої дата,
День Перемоги — це день ветерана-солдата,
День Перемоги — день сліз і скорботи священний,
День Перемоги — день пам'яті і прощення.*

Вже давно повернулись з війни
Ветерани на рідний Хрещатик,
Відродили державу вони
І навчили її захищати...

*День Перемоги — історії нашої дата,
День Перемоги — це день ветерана-солдата,
День Перемоги — день сліз і скорботи священний,
День Перемоги — день пам'яті і прощення*

Ми сердечно вітаємо вас,
Ветерани війни світової!
Ви Європу творили для нас
З мирним небом над головою.

*День Перемоги — історії нашої дата,
День Перемоги — це день ветерана-солдата,
День Перемоги — день сліз і скорботи священний,
День Перемоги — день пам'яті і прощення*

⁶⁰ Пісня на музику автора віршів виконується Елеонорою Скидановою та Державним академічним ансамблем пісні і танцю МВС України. Знято відео кліп за участю народного артиста України Нечипоренка Володимира Макаровича, який неодноразово транслювався на каналах столичного та центрального телебачення. Присвячена усім ветеранам Другої світової війни, які були творцями перемоги 1945 року. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Розвідникам⁶¹

Де б не були, щороку восени
Розвідники святкують своє свято.
Дзвенить гітара... Ніжний звук струни,
Мов з України свіжий подих м'яти...
І задзвенить у серці рідний край,
Куди усі дороги повертають...
Там, у Карпатах, диво-водограй
І журавлі над хатою кружляють...

*Розвідники, розвідники, розвід-ни-ки
Романтики, герої і мандрів-ни-ки,
Судилося вам бути невідоми-ми,
Як ангелам добра — нев-том-ни-ми.*

Для розвідки не сила головне,
А інтелект і відданість країні.
Усе минає і цей день мине
В Швейцарії, у Штатах, в Україні...
Та є завжди і кривда, і добро,
І розвідка, щоб зло перемагати,
Є наш Рибальський острів і Дніпро,
І дивовижні парусні регати...

*Розвідники, розвідники, розвід-ни-ки
Романтики, герої і мандрів-ни-ки,
Судилося вам бути невідоми-ми,
Як ангелам добра — нев-том-ни-ми.*

⁶¹ Пісня на музику автора слів виконується Оксаною Радул (МНС України), а також іншими артистами Збройних Сил. Виконувалася в Національному палаці "Україна", Центральному домі офіцерів та інших сценах держави. Прем'єра пісні відбулася 7 вересня 2004 року під час святкування 10-ї річниці Воєнної розвідки України. Присвячена О.Скіпальському, І.Смешку, О.Галаці та іншим. Увійшла до збірника „Захистимо Україну” („НАК”, 2006 р.).

Розвідникам теж сняться диво-сни,
А сни про рідний дім — звичайно свято.
Хай тихий звук гітарної струни
Нам нагадає все, що любим свято:
Вишневу Україну, рідний край,
Куди усі дороги повертають...
Там, у Карпатах, диво-водограй,
І журавлі над хатою кружляють...

*Розвідники, розвідники, розвід-ни-ки
Романтики, герої і мандрів-ни-ки,
Судилося вам бути невідоми-ми,
Як ангелам добра — нев-том-ни-ми.*

Крапові берети⁶²

Липневу спеку і міцні морози
Допомагає нам долати дружба.
Щоб не буяли внутрішні загрози,
Нас разом об'єднала наша служба.

*Берети наші кольору калини,
Оспіваної в піснях і казках.
Пишаємося тим, що Україні
Ми служимо у внутрішніх військах.*

І дружби ми також своєї варті,
Бо разом і міцніли, і мужали.
Республіканська гвардія на варті
Стабільності і спокою держави.

*Берети наші кольору калини,
Оспіваної в піснях і казках.
Пишаємося тим, що Україні
Ми служимо у внутрішніх військах.*

⁶² Пісня на музику заслуженого артиста України Василя Гулька виконується квартетом „Новий стиль” (МВС України). Знято відео кліп, який неодноразово транслювався на УТ-1 та інших каналах телебачення.

Ми є війська, які наготові.
У цьому наша міць і перевага.
До найскладніших іспитів готові,
А наше гасло — мужність і відвага.

*Берети наші кольору калини,
Оспіваної в піснях і казках.
Пишаємося тим, що Україні
Ми служимо у внутрішніх військах*

Про кохання, дружбу і любов

Азербайджан

(з поезії Самеда Вургун⁶³)

Я стежками гірськими йшов
І в горах всесвіт свій знайшов:
Джерела, трав сріблястий шовк,
Річки... та друзів назавжди.
Там слухав музику води...

Азербайджан! Мій рідний край,
Земля батьків, казковий рай,
Де сяє аж за небокрай
Душі закоханості стан...
Азербайджан, Азербайджан!

Я син землі і твоїх гір —
Поет, співець і богатир.
А ти — мій дім, гніздо і тил.
І повертаюсь я сюди,
Як птах закоханий, завжди.

А, відлітаючи у даль,
Зі мною твій гірський мигдаль,
Бо серце — не булатна сталь,
І мрія там, повір, одна -
Про тебе рідна сторона...

⁶³ Самед Вургун (Самед Вургун Юсиф огли Векілов) народився 12 травня 1906 р. Видатний азербайджанський поет, лауреат Державної та Ленінської премій, переклав на азербайджанську мову пушкінську поему „Євгеній Онегін” та „Дівчина і смерть” Максима Горького. ЮНЕСКО визначила 2006 рік роком Самеда Вургун. У Києві на вул. Мате Залки, 3 (Оболонь) розташована бібліотека імені видатного поета та встановлено його пам'ятник.

В снігу верхівки гір твоїх,
А хмари — це накидки їх...
О, скільки було днів лихих!
Палали саклі і мости...
Усе здолав, народе, ти!

Ти не скорився — ні брехні,
Ні спопеляючій війні,
І наяву, не уві сні,
Даєш ти сили й щастя нам -
Твоїм і донькам, і синам!

Азербайджан — наш рідний край,
Земля батьків, казковий рай,
Де сяє аж за небокрай
Душі закоханості стан...
Азербайджан! Азербайджан!

Про Київ і Баку⁶⁴

У Києві є Лавра і Дніпро,
І храмів древніх золоте намисто,
В очах людей — сердечність і добро...
Але Баку — це моє рідне місто.

Баку! Баку!

Не дочекаюсь зустрічі з Баку!

Баку! Баку!

Найкраще місто на землі Баку!

Коли дивлюся довго на ріку,
Блакитний Каспій бачать мої очі.
У Києві я мрію про Баку,
А у Баку до Києва я хочу.

⁶⁴ Пісню на музику О.Бурміцького виконує юна українська співачка азербайджанського походження Сакіне Халілова (САКІША). Пісня неодноразово виконувалася в Національному палаці мистецтв „Україна” та транслювалася на центральних каналах радіо.

Баку! Баку!
Не дочекаюсь зустрічі з Баку!
Баку! Баку!
Найкраще місто на землі Баку!

У Києві я вивчила пісні,
Вони мене бентежать і чарують,
А цю, яка наснилась уві сні,
В Баку найкращим друзям подарую.

Баку! Баку!
Не дочекаюсь зустрічі з Баку!
Баку! Баку!
Найкраще місто на землі Баку!

Україна і Азербайджан⁶⁵

Азербайджан — мій батько і сім'я,
А Україна — найрідніша мати.
Сакіша — ваша донечка — це я.
Мені вас неможливо не кохати.

І Україна, і Азербайджан,
Як світ добра, в моїй душі єдині.
Співає вам, бринить моя душа,
Бо я щаслива у своїй родині.

Азербайджан — країна синіх гір,
Які у синій Каспій зазирають,
Земля батьків і праведних могил,
Де пам'ять про героїв не вмирає.

І Україна, і Азербайджан,
Як світ добра, в моїй душі єдині.
Співає вам, бринить моя душа,
Бо я щаслива у своїй родині.

⁶⁵ Ця пісня на музику А.Остапенка також виконується САКІШЕЮ. Пісня неодноразово звучала під час офіційних заходів, а також транслювалася на каналах радіо і телебачення.

Моя Вкраїна — серцю любий край,
А українська — моя рідна мова.
Тут кольорів народностей розмай
І мелодійна пісня калинова.

*І Україна, і Азербайджан,
Як світ добра, в моїй душі єдині.
Співає вам, бринить моя душа,
Бо я щаслива у своїй родині.*

Мама, матуся...

Коли я була маленька —
Гарне, смішне немовля,
Мене колисала ненька,
Мама, матуся моя.

*Мама... Матуся... Неня моя...
Серцем тулюся до тебе я.
Темні, як вишні, очі мої,
Теплі і ніжні руки твої.*

Хворіючи, я літала
Метеликом на зірки,
І мама мене вертала
Дотиком ніжним руки.

*Мама... Матуся... Неня моя...
Серцем тулюся до тебе я.
Темні, як вишні, очі мої,
Теплі і ніжні руки твої*

Мої учинки — прозорі,
І мрії такі, і думки,
І в чорних очах моїх зорі,
Мамі моїй завдяки.

*Мама... Матуся... Неня моя...
Серцем тулюся до тебе я.
Темні, як вишні, очі мої,
Теплі і ніжні руки твої*

Тамарочка⁶⁶

Девчоночка-Тамарочка, как вишенка росла,
Играла в дочки-матери, а позже — расцвела.
Любила бабушек своих, соседей и подруг,
Улыбкой согревала их и целый мир вокруг.

*Тамуля! Тома! Томачка! Живёшь ты на земле
И светишь, будто солнышко, в столице и селе.
За нежность и твою любовь тебя благодарю,
И песню эту я тебе, любимая, дарю!*

А помнишь, возле Днепрогэс участок небольшой
Ты превратила в мир чудес, всё делая с душой.
Таких цветов и красоты не видел даже я,
А частью чуда — была ты, Тамулечка моя.

*Тамуля! Тома! Томачка! Живёшь ты на земле
И светишь, будто солнышко, в столице и селе.
За нежность и твою любовь тебя благодарю,
И песню эту я тебе, любимая, дарю!*

Наш дом и сад в твоих руках, и твой торговый знак
Известен в деловых кругах, как звёздный Зодиак.
Быть лучшей мамой и женой — всё успеваешь ты,
Тамуля, ангел мой земной Добра и Красоты.

*Тамуля! Тома! Томачка! Живёшь ты на земле
И светишь, будто солнышко, в столице и селе.
За нежность и твою любовь тебя благодарю,
И песню эту я тебе, любимая, дарю!*

⁶⁶ Слова до пісні „Тамарочка” на музику автора збірки (аранжування М.Дейнеги) написав Ростислав Борисович Тальський, присвятивши цей твір своїй дружині Тамарі Петрівні. Виконує пісню нар. арт. України Леонід Сандуленко. Вперше пролунала 18.06.2006 р.

А я не хочу

Сакіне Халіловій

Мені і друзям не так багато років.
Нас часом нудить від фальші і уроків,
Коли нас „мають”, як гроші або речі,
І зневажають „між іншим” і „до речі”.

*А я не хочу, не хочу і не буду
Не помічати нещирості і бруду!
Навколо стане менше зла і болю,
Якщо всім жити у мирі і любові.*

Я ще не знаю, не знаю ким я стану?
Та сподіваюсь душа не перестане
Усім і всюди, хто в скруті, співчувати...
І зір не втрачу — фальшиве відрізняти.

*Бо я не хочу, не хочу і не буду
Не помічати нещирості і бруду!
Навколо стане менше зла і болю,
Якщо всім жити у мирі і любові.*

Я теж людина — жива, а не з роману.
Моя родина — це Київ, друзі, мама.
І хай мій голос не всі спроможні чути,
Я в пісні прагну сама собою бути.

*Тому не хочу, не хочу і не буду
Не помічати нещирості і бруду!
Навколо стане менше зла і болю,
Якщо всім жити у мирі і любові.*

Кур'янці⁶⁷

Тамарі Тальській

Знову сниться рідне село
І надій моїх джерело,
Де калини цвіт пахне з ранніх літ,
Де моє дитинство пройшло,
Де дитинство пройшло.

*Кур'янці — мій сонячний рай,
Де на світ з'явилася я!
Кольорів розмай, серцю любий край,
Мила батьківщина моя,
Вінниччина рідна моя...*

За селом — квітучі поля
І родюче, щедre рілля,
Ниви і ставки, юності роки,
Серцю любa, мила земля,
Серцю мила земля...

*Кур'янці — мій сонячний рай,
Де на світ з'явилася я!
Кольорів розмай, серцю любий край,
Мила батьківщина моя,
Вінниччина рідна моя...*

І хоча в столиці живу,
П'ю джерельну воду живу.
Та вода свята — юності літа,
З ними я по світу іду,
З ними по світу іду....

⁶⁷ Ця пісня на музику автора слів прозвучала у київському ресторані „Буковина” 18 червня 2006 року у виконанні солістки Центру культури і мистецтв Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій Оксани Радул (Барняченко) на честь малої батьківщини Тамарі Тальської.

Мамине свято⁶⁸

У садах і парках ще мороз гуляє,
Під пухнастим снігом ховається зима...
Матінку-матусю я поздоровляю
З березневим святом, бо прийшла весна!

*Мамо... Рідна мамо... Матінко-матуся!
Ти найкраща в світі з поміж матерів!
Я до твого серденька лагідно горнуса,
Наче від негоди ховаюсь і вітрів.*

Я у тебе, мамо, квіточка-любисток,
І красу, і розум ти мені дала,
Душу променисту, серце — добре, чисте —
Все, щоб моя доля світлою була.

*Мамо... Рідна мамо... Матінко-матуся!
Ти найкраща в світі з поміж матерів!
Я до твого серденька лагідно горнуса,
Наче від негоди ховаюсь і вітрів.*

Рідна моя мама — всесвіт мій і вічність,
У моїм житті — єдиний оберіг..
І тепло, і квіти, і безмежну ніжність
У жіночий день кладу тобі до ніг.

*Мамо... Рідна мамо... Матінко-матуся!
Ти найкраща в світі з поміж матерів!
Я до твого серденька лагідно горнуса,
Наче від негоди ховаюсь і вітрів.*

⁶⁸ Ці вірші написано для співачки Е.Скиданової поетесою Олександрою Присяжнюк з міста Чернігів у співавторстві з автором збірника. Присвячено усім матерям світу.

Танець удвох⁶⁹

Ти на танець мене запроси
І у світ своїх мрій віднеси.
Не кажи сам собі: «Ще не строк...»,
Не вагайся! Зроби перший крок!

*Ми танцюємо вдвох — ти і я !
Ти і я, ти і я, ти і я!
Моє серце тук-тук: “Я твоя..”
Я твоя, я твоя, я твоя!*

Не кажи про любов, не кажи,
Часом гарні слова — міражі.
Подаруй ніжність уст і очей,
Відчуття сильних рук і плечей.

*Ми танцюємо вдвох — ти і я !
Ти і я, ти і я, ти і я!
Моє серце тук-тук: “Я твоя..”
Я твоя, я твоя, я твоя!*

І коли щось не так, не кажи
Слів, яких не прощу, не кажи.
Мить кохання в душі збережи,
Збережи, збережи, збережи!

*Ми танцюємо вдвох — ти і я !
Ти і я, ти і я, ти і я!
Моє серце тук-тук: “Я твоя..”
Я твоя, я твоя, я твоя!*

⁶⁹ Пісня на музику автора збірника виконується Елеонорою Скидановою. Ця пісня увійшла до нового CD — альбому співачки „Відлуння” („НАК”, 2005 р.).

Закохалася⁷⁰

Закохалася і кохана є,
Твоїх рук тепло — це тепер моє.
Наче за стіною, за тобою я!
Ти — моє життя, ти — Любов моя!

*Народилася вродливою,
У коханні є щасливою,
Небесами обдарована
І тобою зачарована.*

У своїх піснях диво сяла
І любов для нас я намріяла.
Щастя дощ рясний стане зливою,
Бо кохаю я і щаслива є.

*Народилася вродливою,
У коханні є щасливою,
Небесами обдарована
І тобою зачарована...*

Закохалася і кохана є,
Твоїх рук тепло — це тепер моє!
Корабель летить під вітрилами,
А мені Любов стала крилами.

*Народилася вродливою,
У коханні є щасливою,
Небесами обдарована
І тобою зачарована..*

⁷⁰ Пісня на музику В.Гулька та НІКОЛО виконується народною артисткою України Наталією Бучинською та квітетом „Новий стиль” (МВС України). Увійшла до альбому співачки „Дівчина — весна” (2005 р.).

Диво на Подолі

Світило сонце у вікна зранку.
Тебе побачив я крізь фіранку.
Злетів по сходах на Контрактову
І закохався в тебе раптово.

*Тут на Подолі, старім Подолі,
Зустрілись разом дві наші долі.
Зустрілись разом тут на Подолі
З ранковим дивом і наші долі.*

А ти, всміхнувшись, мені сказала,
Що поспішаєш в район вокзалу,
А потім просто поцілувала
І на трамваї своїм умчала.

*Тут на Подолі, старім Подолі,
Зустрілись разом дві наші долі.
Зустрілись разом тут на Подолі
З ранковим дивом і наші долі.*

І телефону не залишила...
Не перепрошуй, що ти спіщила.
Я наздогнав і трамвай і долю,
Бо диво трапилось на Подолі.

*Тут на Подолі, старім Подолі,
Зустрілись разом дві наші долі.
Зустрілись разом тут на Подолі
З ранковим дивом і наші долі.*

Ніч...⁷¹

Як нам далі жити?
На твоє “Пробач...”
Затонув у житі
Сонця красний м’яч...

Ніч така, неначе
Ясний день!
Не дзвенить, а плаче
Дзвін: дзень-дзень...
Це у ніч спливає
Щастя мить...
Чи щасливий знає
Як болить?

Як трава зім’ята
І моя фата.
Не чарує м’ята,
Ой, і я не та...

Ніч така, неначе
Ясний день!
Не дзвенить, а плаче
Дзвін: дзень-дзень...
Це у ніч спливає
Щастя мить...
Чи щасливий знає
Як болить?

Любчику мій любий
Щастя не кради.
Вже сміються люди,
Гомонять сади.

⁷¹ Ця пісня ще чекає свого виконавця. Як музичний твір (п’єса для акордеону на музику автора збірки, аранжування Сергія Ковалія) під назвою „Босса нова” виконувався 3 жовтня 2004 року у Національному палаці „Україна” віртуозним акордеоністом, заслуженим артистом України Ігорем Осипенко.

Ніч така, неначе
Ясний день!
Не дзвенить, а плаче
Дзвін: дзень-дзень...
Це у ніч спливає
Щастя мить...
Чи щасливий знає
Як болить?

Зраднику-валету
Не пробачу я.
Зникне з часом в Лету
І твоє ім'я.

Ніч така, неначе
Ясний день!
Не дзвенить, а плаче
Дзвін: дзень-дзень...
Це у ніч спливає
Щастя мить...
Чи щасливий знає
Як болить?

Диво-річка⁷²

Диво-річка і зелений гай.
Любий пригортає — і навколо рай.
Цілу вічність так мене тримай!
Та, напевно, кожен знає, що усе, усе минає...

*В'яне з часом і трава,
Є в житті і кропива,
Та час кохання і твої слова
Ні, ніколи не зникають,
І до гаю повертають!*

⁷² Пісня на музику польської народної пісні „CICHA WODA BRZEGI RWIE” (аранжування Олександра Бурміцького) виконується Людмилою Бурміцькою. Неодноразово звучала на концертах, радіо.

*В'яне з часом і трава,
Є в житті і кропива,
Та час кохання і твої слова...
Я пам'ятаю всі слова.*

Диво-річка, поруч водограй.
Йдемо з нареченим у зелений гай.
Де нас люблять, там і справжній рай!
Та, напевно, кожен знає, що усе, усе минає...

*В'яне з часом і трава,
Є в житті і кропива,
Та час кохання і твої слова
Ні, ніколи не зникають,
І до гаю повертають!
В'яне з часом і трава,
Є в житті і кропива,
Та час кохання і твої слова...
Я пам'ятаю всі слова.*

Де та річка, почуттів розмай?
Де той гарний легінь і зелений гай?
Час кохання, прошу не минай!
Та, напевно, кожен знає, що усе, усе минає...

*В'яне з часом і трава,
Є в житті і кропива,
Та час кохання і твої слова
Ні, ніколи не зникають,
І до гаю повертають!
В'яне з часом і трава,
Є в житті і кропива,
Та час кохання і твої слова...
Я пам'ятаю всі слова.*

Дивосвіт⁷³

Я літаю уві сні
Вірним друзям вірю я,
Ще люблю свої пісні
І про диво мрію я.

*Друзів я не підведу,
Їм усім — палкий привіт,
Мрію, вірю і знайду
Диво-казку, дивосвіт!*

Прилетить у сні Пегас,
Віднесе у синю вись.
Дивосвіт — навколо нас,
Тільки гарно роздивись!

*Друзів я не підведу,
Їм усім — палкий привіт,
Мрію, вірю і знайду
Диво-казку, дивосвіт!*

Я літаю уві сні
І у казки вірю я,
Ще люблю свої пісні
І з піснями мрію я.

*Друзів я не підведу,
Їм усім — палкий привіт,
Мрію, вірю і знайду
Диво-казку, дивосвіт!*

⁷³ Пісню на музику автора збірки (аранжування О. Бурміцького) виконує юна україночка азербайджанського походження Сакіне Халілова (САКІША).

Цапенятко

Я благала свого татка:
„Подаруйте цапенятка!”
Маму теж просила дуже,
Та мамусі — це байдуже.

Я не прошу вас коня,
Подаруйте цапеня!
Цапик лихо віджене,
Захищатиме мене...

З ним ходила би до школи,
До Софійки і Миколи.
Він би жив із нами вдома,
Їв би моркву і солону.

Я не мрію про коня,
Подаруйте цапеня!
Цапенятко моє!
Де ти є? Де ти є?

У Софійки є собака,
У Миколи — качка-кряка,
У татуса є щенятко...
Де ти моє цапенятко?

Цапенятко моє!
Де ти є? Де ти є?
Цапенятко моє!
Де ти є? Де ти є?

Все подолаю

Я вже не знаю, чи кохання мала,
І день останній наш не повернути...
А сина на руках своїх тримала,
Бо прагнула тебе я пригорнути.

*Зима пройшла, тебе ніде немає.
Життя моє, неначе небо сіре,
Але весна наспівує, співає
І радить посміхатись через силу.
Я подолаю — біль і твою зраду,
Нещирі співчуття і пересуди.
І тим весні віддячу за пораду,
Що буду посміхатись всім і всюди.*

Ти не побачиш сліз моїх ніколи.
У сина мусить бути сильна мама.
Переживу і зверхність, і докори
І розлюблю, бо ти моя омана.

*Зима пройшла, тебе ніде немає.
Життя моє, неначе небо сіре,
Але весна наспівує, співає
І радить посміхатись через силу.
Я подолаю — біль і твою зраду,
Нещирі співчуття і пересуди.
І тим весні віддячу за пораду,
Що буду посміхатись всім і всюди.*

To my friend⁷⁴

My darling, I will try to guess
What do you want and wish.
I see that you prefer to dream
About Golden Fish.

*So I suggest let's have a snack
And, wishing all the best,
I'll say to you: we have to work,
Don't dream about rest!
Together: Friends! We have to work,
Don't dream about rest!*

I do believe that you will find
Your secret dream... I'm sure!
But everywhere keep in mind:
Your life depends on you.

*So I suggest let's have a snack
And, wishing all the best,
I'll say to you: we have to work,
Don't dream about rest!
Together: Friends! We have to work,
Don't dream about rest!*

I know: you shall overcome
All troubles in your way.
But do remember every time
About “must” and “may”.

*So I suggest let's have a snack
And, wishing all the best,
I'll say to you: we have to work,
Don't dream about rest!
Together: Friends! We have to work,
Don't dream about rest!*

⁷⁴ Пісню на музику автора збірки (аранжування Андрія Остапенка) виконує юна співачка азербайджанського походження Сакіне Халілова (САКІША).

Я попытаюсь разгадать,
Мой друг, твои мечты...
О дивной рыбке золотой,
Увы, мечтаешь ты.

*Мечтай, но и трудись, мой друг!
Поверь, все можешь ты!
А разорвешь мечтаний круг,
Достигнешь и мечты.
Все вместе: «Рвем порочный круг -
И сбудутся мечты!»*

Мне приснился Одиссей⁷⁵

Мне приснилось — Одиссей
Повстречал в Баку меня.
И сказал он: «Без друзей
Жить, поверь, нельзя и дня».

*Обязательно найду
Друга на своем пути,
Босиком пойду по льду,
Но смогу его найти!*

Укрощают паруса
Смелые и сильные!
Им подвластны чудеса
За морями синими!

*Смелость тоже я найду,
Чтобы все моря пройти,
Одолею в пути беду
И чудесный мир найти!*

Я люблю во сне летать!
Сказкам детства верю я!
Если жить и не мечтать,
Жизнь такая серая!

⁷⁵ Пісню на музику автора збірки (аранжування Андрія Остапенка) виконує юна україночка азербайджанського походження Сакіне Халілова (САКІША).

*Я мечтаю и найду
Сказку на своем пути,
Синий Каспий обойду,
Чтобы мир чудес найти!*

Подаруй мені...

Ти на інших дивився у школі
І не дуже тоді помічав,
Що у моїх очах волошкових
Відчайдушно благала печаль:

*Я так хочу, так хочу, так хочу,
Чарувати, коханий, тебе!
Обдаруй мене щастям досхочу,
Подаруй мені, прошу, себе.*

А коли ти в мене закохався
І “*adieu*”⁷⁶ я сказала журбі,
В тому “потязі щастя”, що мчався,
Я промовила ніжно тобі:

*Я так хочу, так хочу, так хочу,
Мій коханий, мій любий тебе!
Обдаруй мене щастям досхочу,
Подаруй мені, прошу, себе.*

Ти працюєш, а роки минають...
Не працюй так багато, прошу!
Ти мене не послухаєш, знаю,
І тому з поцілунком кажу:

*Я так хочу, так хочу, так хочу,
Тільки бачити вдома тебе!
Обдаруй мене щастям досхочу,
Подаруй мені, прошу, себе.*

⁷⁶ Французькою мовою — „прощай” (адью).

Любимой женщине

С тобой, моя любимая женщина,
Любовью мы навеки повенчаны.
Мы связаны ветрами вешними
И узами юности нежными.

*Ты к звездам за собою манящая,
Ты радость наших вёсен пьянящая,
Мечта моя — такая заветная,
Любимая и самая светлая.*

Ты помнишь свое платье вечернее?
Тот вечер и мое восхищение...
А первое наше свидание?
Слова твои: «Люблю! До свидания!»...

*Ты к звездам за собою манящая,
Ты радость наших вёсен пьянящая,
Мечта моя — такая заветная,
Любимая и самая светлая.*

С тобою никогда не расстанемся!
И вместе никогда не состаримся!
С улыбкой молодой, безмятежною
Ты самая юная, нежная!

*Ты к звездам за собою манящая,
Ты радость наших вёсен пьянящая,
Мечта моя — такая заветная,
Любимая и самая светлая.*

Ты единственный такой

Ты помнишь школьный бал?
Мой танец не с тобою...
Тогда назло тебе
Я в жизнь ушла с другим.
Но ты не ревновал,
Не ссорился с судьбою
И приходился мне
Лишь другом дорогим.

*Ты единственный такой,
Я, конечно, это знаю,
Женским сердцем понимаю,
Мой любимый, дорогой...*

Как много лет прошло,
Утраченных напрасно!
Не просто и не вдруг
Вернулась к нам любовь,
И бедам всем назло
И правилам негласным
Теперь ты мой супруг
И навсегда со мной.

*Ты единственный такой,
Я, конечно, это знаю,
Женским сердцем понимаю,
Мой любимый, дорогой...*

Бывает все, но мне
Ты бесконечно дорог!
Ты свет в моем окне,
Единственный такой.
А если иногда
Есть повод для размолвок,
Ты выдержан всегда,
Мой милый, дорогой.

*Ты единственный такой,
Я, конечно, это знаю,
Женским сердцем понимаю,
Мой любимый, дорогой...*

Коханий⁷⁷

Коли зустріла я тебе,
Відразу покохала.
Співало небо голубе,
І все в мені співало:

*„Кохай мене, кохай мене,
люби мене коханий!
Єдиний мій, бажаний мій,
найкращий, бездоганний...
Кохай мене, кохай мене,
люби мене коханий!”*

Мене у танці закружляй
І стан відчуй дівочий,
А про бажання не питай,
Усе говорять очі:

*Кохай мене, кохай мене,
люби мене коханий!
Єдиний мій, бажаний мій,
найкращий, бездоганний...
Кохай мене, кохай мене,
люби мене коханий!”*

Зі мною будь усе життя!
Ми — дивовижна пара.
Про потаємні почуття
Підспівує гітара:

*Кохай мене, кохай мене,
люби мене коханий!
Єдиний мій, бажаний мій,
найкращий, бездоганний...
Кохай мене, кохай мене,
люби мене коханий!”*

⁷⁷Пісня на музику автора збірки (аранжування В.Тишлера) виконується Єлеонорою Скиданою.

Татові

Слово “мама” насправді святе,
І сама я вже мамою стала.
Я люблю Вас, матусю, проте
Батьку слів я таких не казала.

*“Любий тату”, — кажу уві сні,
Коли батька у мене не стало.
Любий тату, пробачте мені,
Що раніше Вам так не казала.*

Колисали мене на руках,
Від усіх “ворогів” захищали.
А тепер — на “далеких зірках”
Та у снах золотої печалі.

*“Любий тату”, — кажу уві сні,
Коли батька у мене не стало.
Любий тату, пробачте мені,
Що раніше Вам так не казала.*

Кличу Вас, любий тату, у сні,
Та мені не позбавитись болю,
Бо не хочу, щоб мої сини
Лише Там чули слово любові.

*“Любий тату”, — кажу уві сні,
Коли батька у мене не стало.
Любий тату, пробачте мені,
Що раніше Вам так не казала.*

Українські жіночки

Тендітна жіночка іде!
Таких не стрінете ніде...
А як вона себе несе! Ви подивіться.
Усі їй дивляться услід —
Стрункий юнак, пузатий дід
І навіть той, хто мав сказати: “Схаменіться!”

*Бо українські жіночки, як молоде вино, п'янкi,
І не міліє з тим п'янким «вином» криниця....
Тому, що наші жіночки — співучі, мудрі і стрункі,
І у негодах загартовані, мов криця.*

Не Роксолана, не Сумська,
Гарненька жіночка сільська.
А може то іде чарівна Україна?
Повірте, люди, ви мені,
Якщо така і скаже “ні”,
Це “ні” звучить, неначе пісня солов'їна.

*Бо українські жіночки, як молоде вино, п'янкi,
І не міліє з тим п'янким «вином» криниця....
Тому, що наші жіночки — співучі, мудрі і стрункі,
І у негодах загартовані, мов криця.*

Таких божественних ночей,
Як ніч, замріяних очей
Ви не знайдете на далеких континентах.
У нас найкращі жіночки!
Співучі, мудрі і стрункі...
І то не просто українкам компліменти!

*Бо українські жіночки, як молоде вино, п'янкi,
І не міліє з тим п'янким «вином» криниця....
Тому, що наші жіночки — співучі, мудрі і стрункі,
І у негодах загартовані, мов криця.*

Какая женщина идет!
Вы посмотрите на неё.
А как она себя несёт, вы посмотрите!
Все озираются ей вслед —
И паренек, и старый дед...
За этот миг свою судьбу благодарите.

*Бо українські жіночки, як молоде вино, п'янкi,
І не міліє з тим п'янким «вином» криниця....
Тому, що наші жіночки — співучі, мудрі і стрункі,
І у негодах загартовані, мов криця.*

Давайте зустрічатись⁷⁸

В житті бувають різні негаразди —
Коли найкращий друг не зрозумів,
Коли навколо вас панує заздрість
І перший грім, як кажуть, прогрімів.

*Давайте будемо частіше зустрічатись,
Шукати істину і навіть сперечатись,
Але з повагою до інших, і радіти,
Що спромоглися їх бажання зрозуміти.*

Усіх нас тішить щирість і повага.
Тож кожне слово, сказане з теплом,
У діалозі — ваша перевага,
Без цього ви — як птах з одним крилом.

*Давайте будемо частіше зустрічатись,
Шукати істину і навіть сперечатись,
Але з повагою до інших, і радіти,
Що спромоглися їх бажання зрозуміти.*

Коли на вас стіною давлоть стреси
І вам бракує спокою і сну,
Згадайте ваші спільні інтереси,
Поговоріть... і зниште ту стіну.

*Давайте будемо частіше зустрічатись,
Шукати істину і навіть сперечатись,
Але з повагою до інших, і радіти,
Що спромоглися їх бажання зрозуміти.*

⁷⁸ Пісня на музику Василя Гулька виконується Е.Скидановою.

Я тебя люблю

Я тебя люблю, дорогой!
Я так тебя люблю, дорогой!
Я так тебя люблю и благодарю
За то, что я любима тобой!

*Я тебя люблю, дорогой,
Я тебя люблю, дорогой,
Я тебя люблю, дорогой!
Я так тебя люблю, дорогой!*

Для меня ты самый родной!
Ты — ангел нежный мой, неземной!
И мне в твоих руках, как будто в облаках,
Мой милый, ненаглядный, родной.

*Я тебя люблю, дорогой,
Я тебя люблю, дорогой,
Я тебя люблю, дорогой!
Я так тебя люблю, дорогой!*

В нашем доме мир и покой,
И счастье льется тихой рекой,
А если иногда случается беда,
Ты рядом. Ты — мой друг дорогой.

*Я тебя люблю, дорогой,
Я тебя люблю, дорогой,
Я тебя люблю, дорогой!
Я так тебя люблю, дорогой!*

Колыбельная для взрослых

Я не знаю какая Вы,
Но Вы нравитесь мне.
Ночь, как льдинка, растаяла
В запотевшем окне.

Ощущение ужаса,
Алкоголя, стыда,
От достоинства, мужества
Не осталось следа...

Я хочу, чтоб Вы помнили
Не “падение” мое,
Чтобы просто все поняли
И простили за все.

Но и это не главное,
Суть, конечно, в другом:
Вы — хорошая, славная,
Я же — был чудаком.

Как хотелось мне, милая,
Вас своей называть
И слова очень нежные
Не однажды сказать!

Только сном это было все,
Милым, ласковым сном,
А быть может привиделось
За туманным окном?

Если так, пусть видение
Повторится опять.
Прочь тревоги, сомнения!
Срочно спать... Срочно спать...

Сонет маме

Я так давно тебе не посвящал
Своих стихов, родная моя мама,
Душе твоей, где гордость и печаль
Объединились вместе слишком рано.

Все помню я: колодец наш и двор,
Жасмин с айвой стояли у колодца...
И наш с тобой прощальный разговор,
И взгляд твой вслед — поступит⁷⁹, не вернется...

⁷⁹ Після закінчення у 1969 році середньої школи №33 у м. Чернівці автор поступив до Мінського вищого інженерного зенітного ракетного училища Протиповітряної оборони, яке закінчив у 1974 р.

Да, я уехал, мама, навсегда,
Но не печалься и не плачь, родная!
Ведь я же приезжаю иногда
И слишком хорошо все понимаю.

В мои глаза, как в детстве, загляни.
В них столько к тебе нежности, любви.

Другу детства

*С. Искулеску*⁸⁰

Как далеко мой старый дом
И палисадник, и ограда,
Моя надежда и отрада,
Где каждый камень мне знаком.

Как далеко мой старый дом,
Где пролетели детства годы,
Где первые мои погоны
Вложили бережно в альбом,

Где молча, терпеливо ждут
Домой их сына и солдата,
Где ждали и отца когда-то
И письма с фронта берегут...

Я часто думаю о том,
Как важно, чтоб у человека
Был Друг и Родина, и где-то
Далекий старый отчий Дом.

⁸⁰ Искулеску Сильвестр Миколайович 1952 р.н., талановитий оперативник карного розшуку Управління МВС України у Чернівецькій області, підполковник міліції, однокласник і друг автора збірки. Пішов з життя у 1996 році.

Пори року

Пори року

Небо синє і морози — це зима прийшла!
Новий рік! Гірлянд намиста! Хата край села
Чепуриться білим снігом... Диво-дивина!
Сніг розтане... Та не тане з часом сивина.

Осінь — весна...

Літо — зима...

Ці відчуття —

Диво життя.

Сніг зійшов, земля парує... Зустрічай весну,
Що кохання подарує і позбавить сну!
За вікном співають зранку пісні солов'ї,
Заглядають крізь фіранку ластівки мої.

Осінь — весна...

Літо — зима...

Ці відчуття —

Диво життя.

Літо! Літо! Ось і літо бавиться в саду.
Сонце! Море! Теплий вітер! Я до тебе йду.
Пахне м'ятою волосся. Разом я і ти...
А за літом прийде осінь дивом золотим.

Осінь — весна...

Літо — зима...

Ці відчуття —

Диво життя.

На порогое стоит уже март

Мне не спится сегодня опять,
А любимая крепко уснула...
Как встревоженный хищником улей,
Бьется в окна густой снегопад...

На порогое стоит уже март
С молодыми ветрами, ручьями,
Но сегодня густой снегопад
Все опять перепутал местами.

Скоро, скоро наступит весна,
Птицы песнями дали разбудят...
В ожидании близкого чуда
Я лишился покоя и сна...

Осінні мотиви

Щоб нам попрощатися з літом
На день припинились дощі,
І сукні з бурштиновим цвітом
Вдягнули дерева й кущі.

*Це осінь дарує нам диво,
Осіння доба золота.
Це щедро дарує осінні мотиви
Нам Русь-Україна свята.*

На сонечку гріються гави,
Готуючись вже до зими.
Їм теж не потрібні “Багами”,
Які ігноруємо ми.

*Це осінь дарує нам диво,
Осіння доба золота.
Це щедро дарує осінні мотиви
Нам Русь-Україна свята.*

Солдати — в строю біля танку,
Почулося з лісу: “агов”...
Примарилась хлопцям альтамка,
Гітара і перша любов...

*Це осінь дарує нам диво,
Осіння доба золота.
Це щедро дарує осінні мотиви
Нам Русь-Україна свята.*

І навіть слова командира
З осіннім мотивом звучать.
Присяга... Парадні мундири...
Закохані очі дівчат...

*Це осінь дарує нам диво,
Осіння доба золота.
Це щедро дарує осінні мотиви
Нам Русь-Україна свята.*

Осіння зустріч

Я не знаю Вас зовсім...
Та і Ви мене теж.
Ваша сукня, як осінь,
З листя кольору беж.

А мої сиві скроні —
Чи не осені слід?
Мабуть, Ваші долоні
Цілувати не слід.

І казати не варто,
Що цей день промине...
Там, де будете завтра,
Вже не буде мене...

Ваша посмішка ніжна
Промовляє сама —
Молода, незаміжня,
Наче юнка-весна...

У янтарному гроні —
Зачарований світ,
А мої сиві скроні —
Тої осені слід...

Відлітають у осінь
Листя кольору беж...
Я не знаю Вас зовсім.
Та і Ви мене теж.

Kiev's fall⁸¹

The time has come and fall has come so pretty...
The yellow leaves are flying over the city...
I like the Kiev's fall; its golden hair
is flying so clear in the air...

Kiev's fall! Kiev's fall! Kiev's fall!
You are best in the world!
Kiev's fall! Kiev's fall!
You are best in the world!

The yellow leaves are whirling in the city.
I've met my love too late. It is a pity.
At last we are together and forever.
I know well that better late than never.

Kiev's fall! Kiev's fall! Kiev's fall!
You are best in the world!
Kiev's fall! Kiev's fall!
You are best in the world!

The time has come and fall has come so pretty...
The yellow leaves as dreams adorned the city...
I like the Kiev's fall; its golden hair
is flying with a cobweb in the air...

⁸¹ Цю пісню автор написав у 1993 році і вперше виконав у Великобританії, місті Лінкольні, під час урочистої вечері, яка проводилася після повернення багатонаціональної інспекційної групи з Румунії, у складі якої полковник Мельников В.М. працював разом з британськими та німецьким інспекторами за Договором про звичайні збройні сили в Європі, інспектуючи авіабазу в Бакеу. На музику автора слів (аранжування С.Ковалія) виконується Елеонорою Скидановою.

Kiev's fall! Kiev's fall! Kiev's fall!
You are best in the world!
Kiev's fall! Kiev's fall!
You are best in the world!

Ти заходь, люба Осінь

Чом так сумно ти дивишся,
Осінь, у вікна?
Чом стоїш босоніж
Під холодним дощем?
Ти у хату заходь!
Не сумуй, будь привітна!
Я тебе відігрію,
Нагодую борщем.

Розчешу твої коси,
Золотисто-русяві,
Ти до мене всміхнешся,
Як у квітні весна,
Але потім ти зникнеш
У чарівному саяві,
Щоби знов повертатись
Вже у мріях і снах...

Ти заходь, люба Осінь,
До людей, наче свято!
Подаруй їм надію!
Досить людям журби!
Я розплющую очі —
Жовте листя у хаті...
Ти була тут? Я бачу
Всюди твої сліди!

Ніч серпнева

Ніч серпнева поезії пише,
А тепло хтось на зиму краде...
Крізь серпанок ранкової тиші
Промінь сонця на Лавру впаде.

Спалахнуть куполи горділиво
І засяють велично хрести.
Мить мине — і вже сонячна злива,
Як цунамі, накриє мости,

Розіллється яскравим бурштином,
І освячені хвилі Дніпра
Понесуть дивовижну хустину
З ниток сонця, води і добра...

Вас вона непомітно торкнеться,
І на довгі, щасливі літа
Радість дива в душі не минеться...
Серпень... Ніч...і луна золота...

Крокує по Києву осінь

Жовті листя прикрасили місто,
Літо вже попрощалось назовсім,
Горобини вдягнули намиста...
Це крокує по Києву осінь.

*Літо вже попрощалось назовсім,
І панує у Києві осінь.
Золота наша київська осінь
По бульварам і паркам пройшла.
Жовті листя прикрасили місто,
Горобини вдягнули намиста,
Це крокує по Києву осінь,
Що до нас диво-цвітом прийшла.*

Запасають кияни цибулю,
Павутинням обличчя лоскоче.
Задивилась у небо бабуня,
Вже у вирій душа її хоче.

*Літо вже попрощалось назавсім,
І панує у Києві осінь.
Золота наша київська осінь
По бульварам і паркам пройшла.
Жовті листя прикрасили місто,
Горобини вдягнули намиста,
Це крокує по Києву осінь,
Що до нас диво-цвітом прийшла.*

Запах сіна..., зів'ялої м'яти
Вітерцем занесло на Хрещатик,
І вітають Вас клени зі святом,
Наче юні солдати на чатах.

*Літо вже попрощалось назавсім,
І панує у Києві осінь.
Золота наша київська осінь
По бульварам і паркам пройшла.
Жовті листя прикрасили місто,
Горобини вдягнули намиста,
Це крокує по Києву осінь,
Що до нас диво-цвітом прийшла.*

Гроза у Києві

Величні хмари грозові
Нас прохолодою накрили...
І миттю, майже всі, вітрила
Жбурнуло в хвилі призові...

Гроза у спеку — рай, і ми
Її чекаємо, як дива.
Невже ще є альтернатива,
Коли над Києвом громи?

Неспішно яhti і птахи
Згортають свої сильні крила...
Аж раптом — все дощем накрило:
Дніпро, дерева і дахи.

Все это только осень...

И все-таки пейзажам поздней осени
Присущи и задумчивость, и грусть...
Кружатся листья, тихо тонут в озере.
Увы, нам время вспять не повернуть.

Весна промчалась, лето — вслед за нею...
Так наше детство с юностью прошло.
Вдруг замечаем, что виски седеют,
А что успели в жизни? Ни-че-го...

Потом смахнем улыбкою усталость,
И успокоим мысленно себя:
“Все это только осень, а не старость,
И будет впереди еще весна”.

Бабье лето

Снова золото листьев рассыпано,
Будто в сказочной детства стране.
Бабье лето — теплое, сытое
Улыбается ласково мне.

Звонко листья шуршат под ногами,
Запах вызревших яблок кругом...
Здесь, вдали от машинного гама
Взять бы выстроить маленький дом,

А потом — беззаботно и долго,
Глядя в окна как в детстве мечтать...
Только мы вспоминаем о долге
И уходим домой ночевать.

Осінь-чарівниця⁸²

Чарівниця-осінь
І казковий гном
Вже фарбують коси
Вербам за вікном.

*Осінь-чарівниця в край наш завітала,
Килимком барвистим вулиці прибрала.
Музика осіння світ заповонила,
Осінь-чарівниця гай позолотила.*

На осінні барви
Ми милуємось,
До зими-забави
Вже готуємось.

*Осінь-чарівниця в край наш завітала,
Килимком барвистим вулиці прибрала.
Музика осіння світ заповонила,
Осінь-чарівниця гай позолотила.*

З чарівними снами
Зимонька прийде,
Але хай ще з нами
Осінь ця буде.

*Осінь-чарівниця в край наш завітала,
Килимком барвистим вулиці прибрала.
Музика осіння світ заповонила,
Осінь-чарівниця гай позолотила.*

⁸² Слова до пісні написано у співавторстві з 15-ти річним Миколою Іскулеску з Чернівців – сином покійного друга автора збірки Севи Іскулеску. Виконує авторка музики – юна україночка азербайджанського походження Сакіне Халілова. Аранжувальник Андрій Остапенко. Транслявалася на радіо та центральних каналах телебачення. Лунала 29 жовтня 2006 року в Національному палаці культури і мистецтв „Україна” під час концерту „Шлягер”.

Світлані

Голос із юності

Ми закохались ще в школі,
Погляд твій так чарував!
Голос про очі чиїсь волошкові
Наче про тебе лунав...

*В снах тебе тільки цілую,
Зустріч у мріях малюю...
Ти мого серця жоржина,
Та... не моя, не дружина.*

Очі у тебе — теж сині,
Руки — ніжніших нема.
Та не мені народила ти сина,
Нас розлучила зима.

*В снах тебе тільки цілую,
Зустріч у мріях малюю...
Ти мого серця жоржина,
Та... не моя, не дружина.*

Ми не змогли поєднати
Долі свої ще тоді.
Голосу з юності вічно лунати...
Мрії мої молоді.

*В снах тебе тільки цілую,
Зустріч у мріях малюю...
Ти мого серця жоржина,
Та... не моя, не дружина.*

Ты помнишь?

Ты помнишь, Светлана,
А может быть нет,
Тот вечер, меня
И роскошный букет,

Который я прятал,
Не зная как быть...
Увы, нас цветы
Не учили дарить.

Мы медленно шли,
Но тогда я не знал
Того, что позднее
Мне друг рассказал.

В тот вечер ты просто
Светланой была,
Еще не невеста,
Не чья-то жена,

С фамилией девичьей,
Челкой родной.
Лишь завтра ты станешь
Чужою женой...

А годы, как вихрь,
Над землей пронеслись,
И лишь параллельно
Неслась наша жизнь...

Я тоже женился,
Два года спустя,
Казалось, любовь
Это сущий пустяк,

Которую проще
Навеки забыть,
Ведь легче
Совсем никого не любить...

Но наша Любовь
Оставалась жива
И ты не забыла
Меня и слова,
Тех писем моих,
Что возила с собой...
Да здравствует вечная
Наша Любовь!

Однокласснице

Ты удивительно спокойна
И удивительно светла.
Боясь кому-то сделать больно,
В душе своей не носишь зла.
И эту „светлую” способность,
Которой обладаешь ты,
Я принимал за “невесомость”
И тень душевной пустоты...
Нет, ты совсем не изменилась...
И лишь волнение нежных рук
И трепет губ, что часто снились
Мне в дни тревожные разлук,
Так ясно говорят о буре
И о сумятице души...
И ты, не зная, как все будет,
Мне шепчешь: *“Милый мой, пиши...”*

Любимой

Пусть я что-то скажу невпопад,
Пряча нежность в счастливой улыбке.
Я скажу, что влюблен, что за окнами март,
Что давно я нашел свою “рыбку”.

И глазам твоим станет тепло,
И они заискрятся, как льдинки.
Ты обнимешь меня, не найдя нужных слов,
Вытирая смущенно слезинки.

Пусть к тебе будет доброй судьба,
Пусть мозги “просветлеют” у сына,
Пусть обходит его стороною беда,
Пусть и сам он не лезет в “трясину”.

Пусть в твоих, самых добрых глазах
Будут только счастливые слезы!
Пусть они излучают не горе и страх,
А мои поцелуи и розы.

Как много лет прошло...

Ты помнишь школьный бал?
Мой танец не с тобою...
Тогда назло себе
Ты в жизнь ушла с другим...
Но я не ревновал,
Не ссорился с судьбою
И долго был тебе
Лишь «другом дорогим».

Как много лет прошло,
Утраченных напрасно!
Не просто и не вдруг
Вернулась к нам любовь,
И бедам всем назло
И правилам негласным
Теперь я твой супруг
И навсегда с тобой.

Я знаю, что тебе
Я бесконечно дорог!
Что я в твоей судьбе
Единственный такой.
Хотя тот путь к тебе
Был непростым и долгим,
Благодаря ему,
Нет ближе нас с тобой.

Подарую ...

Я тобі не подарую, кохана,
Диво-замків з кришталю і бетону.
Та в палаці короля чи султана
Нам не буде так з тобою як вдома.

*Подарую я тобі свої вірші,
Заберу твої хвороби і втому,
А в квартирі нам з тобою не гірше,
Ніж у замку з кришталю і бетону.*

І за це не ображайся, кохана,
Що тобі не обіцяю мільйони.
Ти ж не хочеш тих грошей від “пахана”,
На яких чиясь біда і прокльони.

*Подарую я тобі свої вірші,
Заберу твої хвороби і втому,
А в квартирі нам з тобою не гірше,
Ніж у замку з кришталю і бетону.*

Не поїдемо також на Канари,
Але в нас є острови “Гідропарку”.
Подарую тобі ніч під гітару
І волошки польові на світанку.

*Подарую я тобі свої вірші,
Заберу твої хвороби і втому,
А в квартирі нам з тобою не гірше,
Ніж у замку з кришталю і бетону.*

Я был с тобой
И чудилось, что мы
Лишь только на мгновенье
Расставались,
А паутинка тонкая у глаз
И в голосе минутная усталость -
Лишь настроенье светлое зимы...
Но вновь на вечность расставались мы.

Не грусти...

Ты не грусти ни о чем, родная,
Печаль отбрось!
Насыщен воздух сиренью мая
И я — твой гость!

Вот и дождались с тобой мы лета,
Год позади,
В нем было столько тепла и света,
А впереди

Нас ждут с тобою такие встречи,
Такие сны!
Еще не “осень”, еще не “вечер” -
Разгар “Весны”!

Я слишком хорошо
Все знаю о тебе
И слишком люблю тебя,
Чтобы не понимать
Твои глаза и губы,
Нежные твои руки...
Не бойся ничего.
Иди смелей.
Поверь, хочу,
Чтоб счастлива ты была.
И, если ты
Останешься с другим,
Упреков, зла
В моей душе не будет.
Я буду благодарен
И за то,
Что ты меня
Немного, но любила.

Я так боюсь
Тебя вдруг потерять...
От этой мысли
Горькой цепенею
И плачу...
Боже мой,
Я плачу
И сознаю:
Тебя не вернуть.

Прости меня

Прости меня, любимая, прости
За то, что боль тебе я причиняю,
За то, что не успел к тебе прийти
Еще тогда... Прости меня, родная.

Сон солдата

Ты ведь любишь меня и ждешь,
И вдали обо мне вспоминаешь?
Вот меня закружила ночь,
И тебя я во сне обнимаю,

Твои губы губами ловлю,
Твои руки целую и очи...
Ты ведь любишь меня? Люблю!
Ну а ты меня любишь? Очень...

Как продлить этот сказочный сон?
Как проснуться, чтоб ты была рядом,
Чтобы был у нас маленький дом,
Наше счастье и наша отрада?

Рано утром “подъем” протрубят,
И прощаясь, ты скажешь: “До встречи”,
А пока я целую тебя,
Автомат прижимая покрепче,

Твои губы губами ловлю,
Твои руки целую и очи...
Ты ведь любишь меня? Люблю!
Ну а ты меня любишь? Очень...

Я люблю месяц март

Март. Но снег и мороз.
Ох уж эти коварные зимы!
Даже петь перестали горластые воробьи.
Но весна победит!
И проклюнутся к солнцу озимые,
А из теплых краев возвратятся домой журавли.

Я люблю месяц март
За предчувствие близкого чуда.
В этом месяце ты, дорогая моя, родилась.
Ты вошла в этот мир
Из волшебной страны “Ниоткуда”,
Как созвездие карт,
Так удачно лежащихся „в масть”.

Я смотрю на тебя
Нежным взглядом из самого детства.
Сколько прожито лет,
Самых лучших, с мечтой о тебе!
Я смотрю на тебя
И никак не могу наглядеться.
Поздравляю, люблю и за все
Благодарен судьбе.

Рождалась девочка

В глазах твоих любви истома,
Но если бы не бремя лет,
То ты б полковнику седому
Не посмотрела бы и вслед!?

И никогда б не распознала,
Что предназначен я тебе?
Других бы, молодых искала,
Не веря сердцу и судьбе?

Я счастлив, что тебе не 20,
И что случилось все весной.
Был месяц март, число тринадцать,
Рождалась девочка на счастье,
Чтоб стать любимой и женой.

Я боли все твои возьму

Мой ангел, свет очей моих,
Палата только на двоих...
И я с тобой у твоих ног..
И с нами — Бог, любовь и Бог.

Я боли все твои возьму
И нежность вместо них отдам.
На все “за что?” и “почему?”
Ответ простой и ясный дам.

Светлана — свет очей моих,
Я здесь с тобой у ног твоих.
Поверь — уйдут печаль и боль.
Всесильны нежность и любовь.

Ветка сирени

Сирени веточка в зале...
И мы ничего не сказали.
Друг другу “люблю” не сказали,
Оставшись с тобою на “Вы”.

*Сирени душистая ветка,
Вращается жизни рулетка.
Нам было по двадцать, Светка!
За сорок уже, увы...*

Цыганка судьбу нагадала,
И ты все другому отдала.
Не думала и не гадала,
Что это побег от Любви.

*Завяла душистая ветка,
Вращается жизни рулетка.
Нам было по двадцать, Светка!
За сорок уже, “се-ля-ви”...*

И вот долгожданная встреча,
Мы снова в том зале, и свечи
Помогут войти в этот вечер
Нам без холодного “Вы”.

*Как пахнет сирени ветка!
Вращается жизни рулетка.
Нам было по двадцать, Светка!
За сорок уже, увы...*

Спасибо

Спасибо, Светлана,
За то, что ты есть,
За доброе сердце,
За верность и честь,
За то, что теперь
Меня терпишь и ждешь,
За то, что с улыбкою
Утром встаешь,
За то, что ты друг мой,
Любовь и жена...
За день твой -
Сегодня мы выпьем до дна,
А также за то,
Что на свете есть ты,
Мой ангел небесный,
Земной красоты!

Светлане

Был утром унылый пейзаж за окном,
Но нам так уютно с тобою вдвоем!
Мы вместе пройдем все, что нам суждено,
И ветрам Добра не закроем окно.
На все есть великая воля Творца.
Открытым и наши открыты сердца,
А зло — пусть обходит тебя стороной,
Моя одноклассница, друг мой родной!
Тебя поздравляя при всех говорю,
Что так же, как в школе, тебя я люблю.

Дарю тебе

Мое любимое создание,
Мой “гений чистой красоты”!
Тебе дарю свое признание
И эти скромные цветы.

Тебе дарю свое терпение,
Ночей бессонных маету,
Благодарю за вдохновение,
Благодарю за красоту.

Благодарю за то, что вместе мы,
За то, что это навсегда.
Мы встретим март такими песнями,
Каких не пели никогда!

Мы давно уже вместе

Ты любила меня и ждала,
В сны и грезы мои приходила.
Ты любовью спасала от зла
И беду от меня отводила.

Мы давно уже вместе и я,
Наяву твои очи целую,
Говорю среди белого дня,
Что тебя так же нежно люблю я.

Дружині

Хіба нам п'ятдесят, Світлана?
Не вірю я календарю!
Ти — дівчинка моя кохана,
Мій світ, який боготворю.

Бо ти — усе тепер для мене:
Дружина, Доня і Сестра,
Весна блакитна і буремна,
Джерельце ніжності й добра!

Запомните

Мы одни остались в комнате.
Ты сказала мне: «Запомните,
Всё это вокруг запомните —
Свечи, огни...
Наши взгляды и сомнения,
Нежные прикосновения,
Сладкие, как сон, мгновения...
Но-чи и дни...»

*Но бегут года и в суете,
Люди, вы всего не вспомните,
Главного и не запомните
Вы в суете.
Главного и не заметите,
И свою любовь не встретите,
Суетясь, и не поверите
Ва-шей ме-че.*

Улицы от снега чистили,
Были мои мысли чистыми.
Я мотив простой насвистывал,
В ночь у-хо-дя.
Детскую твою доверчивость,
Нежность, чистоту, приветливость,
И слова твои, и сдержанность —
За-пом-нил я...

*Но бегут года и в суете,
Люди, вы всего не вспомните,
Главного и не запомните
Вы в суете.
Главного и не заметите,
И свою любовь не встретите,
Суетясь, и не поверите
Ва-шей ме-че.*

А судьба... судьба-попутчица
Разлучила нас разлучница...
Кто же знал, что так получится?
Но пом-нил я:
Сладкие, как сон, мгновения,
Нежные прикосновения...
Не уйдет в реку забвения
Лю-би-ма-я...

*Но бегут года и в суете,
Люди, вы всего не вспомните,
Главного и не запомните
Вы в суете.
Главного и не заметите,
И свою любовь не встретите,
Суетясь, и не поверите
Ва-шей ме-чте.*

Зміст

Від автора	4
Частина перша	5
Масажист з Аполло	6
Зустріч на Хрещатику	31
„Ми – не папуаси!”	43
Ліза	57
Синій зошит	63
„Кольчуга”	71
Тост – „За королеву!”	83
Різдвяний сон	92
Частина друга	100
Плекаймо мир	101
Ми за єдність твою, Україно	101
Новій Україні – ТАК!	102
Час волі	103
Чи дочекаємось?	104
Україна є, була і буде	106
Єднаймося	106
Політикани	107
Плекаймо мир	108
Дітям емігрантів з України	109
День незалежності	110
Про київську калину	111

Роздуми про життя	113
Життя	113
Усі ми смертні	114
Байка про Зло	114
Про гроші	115
Весна	115
Про зорі і сірники	116
Зазирає у серце	116
Байка про Горобця та Солов'я	117
На жаль	118
Про гарну статтю	118
Повірте у своє майбуття	119
Що найстрашніше у житті?	120
Спогади про каву	120
Мусимо змагатися	121
Браття	122
Не метушись	123
Новорічна	124
Новый год	125
І прийде день	126
Творіть добро	126
Випадок у метро	128
 Прикордонникам України	 129
З кордонів починається країна	129
Нова Україна	130
Шлях на Берлін	132
Мамин заповіт... ..	133
Клятва Україні	134
Пісня про наш кордон	135

На заставі	136
Прикордонна любов	137
На вулиці Ягідній свято	138
Санаторій „Прикордонник”	139
„Смарагдова ліра”	140
 У Чернівцях, на Буковині...	142
Дитинства птах	142
Пригадай	143
Лист мамі	143
Чернівецькі вулички	144
Михайлові Ткачу	146
Леонідові Каденюку	147
Сторожинець	148
Сонет Тальському Р. Б.	149
 Захисникам нової України	150
Миротворці	150
Балада про сержанта	151
Наш день	152
Хай щастить	153
Внутрішні війська – хлопці синьоокі	154
Сучасні коломийки	155
Колисанка для солдата	156
Рятувальникам МНС	157
Другові правоохоронцю	158
Альфа	159
День Перемоги	160
Розвідникам	161
Крапові берети	162

Про кохання, дружбу і любов	164
Азербайджан	164
Про Київ і Баку	165
Україна і Азербайджан	166
Мама, матуся... ..	167
Тамарочка	168
А я не хочу	169
Кур'янці	170
Мамине свято	171
Танець удвох	172
Закохалася	173
Диво на Подолі	174
Ніч... ..	175
Диво-річка	176
Дивосвіт	178
Цапнятко	179
Все подолаю	180
To my friend	181
Мне приснився Одиссей	182
Подаруй мені... ..	183
Любимой женщине	184
Ты единственный такой	185
Коханий	186
Татові	187
Українські жіночки	187
Давайте зустрічатись	189
Я тебе люблю	190
Колыбельная для взрослых	190
Сонет маме	191
Другу дитинства	192

Пори року	193
Пори року	193
На порогі стоїть уже март	194
Осінні мотиви	194
Осіння зустріч	195
Kiev's fall	196
Ти заходь, люба Осінь	197
Ніч серпнева	198
Крокує по Києву осінь	198
Гроза у Києві	199
Все это только осень... ..	200
Бабье лето	200
Осінь-чарівниця	201
 Світлані	 202
Голос із юності	202
Ты помнишь?	203
Однокласснице	204
Любимой	205
Как много лет прошло... ..	205
Подарую	206
*** «Я был с тобой...»	207
Не грусти... ..	207
*** «Я слишком хорошо...»	208
*** «Я так боюсь...»	208
Прости меня	209
Сон солдата	209
Я люблю месяц март	210
Рождалась девочка	211

Я боли все твои возьму	211
Ветка сирени	212
Спасибо	213
Светлане	213
Дарю тебе	214
Мы давно уже вместе	214
Дружині	214
Запомните	215

Літературно-художнє видання

Мельников Володимир Миколайович

Українці — не папуаси

Збірка творів

Редагування та коректура автора

Тираж 1000 пр. Зам. 7-248

Віддруковано на ЗАТ «ВІПОЛ»

03151, м. Київ, вул. Волинська, 60

Свідотство про внесення до Державного реєстру
серія ДК №752 від 27.12.2001 року

